

Innst. 9 S

(2011–2012)

**Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen**

Prop. 1 S (2011–2012)

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på
statsbudsjettet for 2012 vedkommende Olje- og energidepartementet
og Miljøverndepartementet**

Innhold

	Side
1. Rammeområde 12 – Olje og energi	5
1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 olje og energi	8
1.1.1 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer	8
1.1.2 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer	10
1.1.3 Høyres hovedprioriteringer	11
1.1.4 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer	18
1.1.5 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 12	19
1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12	20
Kap. 1800 Olje- og energidepartementet	20
Kap. 1810 Oljedirektoratet	21
Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat	23
Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon	27
Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat	30
Kap. 4825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon	30
Kap. 1830 Forskning	30
Kap. 1832 Internasjonalisering	33
Kap. 1833 CO ₂ -håndtering	33
Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	38
Kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	38
Kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen	38
2. Rammeområde 13 – Miljø	39
2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø	42
2.1.1 Innledning	42
2.1.2 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer	42
2.1.3 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer	44
2.1.4 Høyres hovedprioriteringer	47
2.1.5 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer	51
2.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 13	52
2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13	54
Kap. 1400 Miljøverndepartementet	54
Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåkning	55
Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak	56
Kap. 1426 Statens naturoppsyn	56
Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, DN	57
Kap. 1429 Riksantikvaren	66
Kap. 1432 Norsk kulturminnefond	68
Kap. 1441 Klima- og forurensningsdirektoratet, Klif	69
Kap. 1445 Miljøvennlig skipsfart	72
Kap. 1447 Miljøhensyn i offentlige innkjøp	72
Kap. 2465 Statens kartverk	73
Kap. 1472 Svalbard miljøvernfond	73
Kap. 1474 Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning	73
3. Forslag fra mindretall, rammeuavhengige forslag	74
4. Komiteens tilråding	75

Innst. 9 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 1 S (2011–2012)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 12 Olje og energi og rammeområde 13 Miljø.

1. Rammeområde 12 – Olje og energi

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 12 i Prop. 1 S (2011–2012).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster rammeområde 12

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
Utgifter i hele kroner			
1800		Olje- og energidepartementet	239 620 000
	1	Driftsutgifter	154 499 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	67 921 000
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum.....	10 200 000
	72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	7 000 000
1810		Oljedirektoratet	456 200 000
	1	Driftsutgifter	232 100 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	220 100 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	800 250 000
	1	Driftsutgifter	441 150 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	71 500 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 72</i>	100 300 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	14 000 000
	70	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	15 300 000
	72	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	32 000 000
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	120 000 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	1 058 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	42 500 000
	50	Overføring til Energifondet	1 016 000 000
1830		Forskning	758 950 000
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	28 000 000
	50	Norges forskningsråd	718 000 000
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	12 950 000
1832		Internasjonalisering	23 700 000
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	23 700 000
1833		CO₂-håndtering	2 843 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	996 000 000
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres, kan nyttes under post 73</i>	2 000 000
	50	Overføring til fond for CLIMIT	80 800 000
	70	Administrasjon, Gassnova SF	92 000 000
	71	Forskningstjenester TCM DA, <i>kan overføres</i>	1 088 000 000
	72	Lån, TCM DA, <i>kan overføres</i>	577 000 000
	73	Tilskudd, CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	8 000 000
1870		Petoro AS	281 200 000
	70	Administrasjon	281 200 000
<i>Statlig petroleumsvirksomhet</i>			
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten ...	25 000 000 000
	30	Investeringer	25 000 000 000
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen	2 300 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 300 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2490		NVE Anlegg	2 000 000
	24	Driftsresultat:	0
		1 Driftsinntekter	-56 000 000
		2 Driftsutgifter	49 500 000
		3 Avskrivninger	5 400 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
		4 Renter av statens kapital	1 100 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 000 000
		Sum utgifter rammeområde 12	31 466 520 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

4800		Olje- og energidepartementet	2 770 000
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 520 000
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 250 000
4810		Oljedirektoratet	100 800 000
	1	Gebyrinntekter	23 700 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	66 400 000
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat	150 500 000
	1	Gebyrinntekter	65 000 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	71 500 000
	40	Flom- og skredforebygging	14 000 000
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	996 000 000
	85	Fondsavkastning	996 000 000
4829		Konsesjonsavgiftsfondet	149 400 000
	50	Overføring fra fondet	149 400 000
4833		CO₂-håndtering	804 800 000
	80	Renter, TCM DA	101 000 000
	85	Fondsavkastning	91 800 000
	86	Avdrag, TCM DA	612 000 000

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	135 600 000 000
	24	Driftsresultat:	111 400 000 000
		1 Driftsinntekter	169 500 000 000
		2 Driftsutgifter	-31 600 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 300 000 000
		4 Avskrivninger	-17 300 000 000
		5 Renter av statens kapital	-6 900 000 000
	30	Avskrivninger	17 300 000 000
	80	Renter av statens kapital	6 900 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5490	NVE Anlegg		500 000
	1 Salg av utstyr mv.		500 000
	Sum inntekter rammeområde 12		137 804 770 000
	Netto rammeområde 12		-106 338 250 000

1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 Olje og energi

Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 12. oktober 2011 fått tildelt kapitler under rammeområde 12 Olje og energi, jf. Innst. 1 S (2011–2012). Ved Stortingets vedtak 24. november 2011 er netto utgiftsramme for rammeområde 12 fastsatt til kr -106 338 250 000, jf. Innst. 2 S (2011–2012).

1.1.1 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Bendiks H. Arnesen, Espen Granberg Johnsen, Tor-Arne Strøm, Eirin Sund og Karin Yrvin, frå Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, og frå Senterpartiet, leiaren Erling Sande, meiner vår hovudoppgåve i olje- og energipolitikken er å leggje til rette for ein heilskapleg og verdiskapande energipolitikk basert på effektiv og miljøvenleg utnytting av naturressursane. Noreg skal framleis vere ein miljøvenleg energinasjon og vere verdsleiande innanfor utvikling av miljøvenleg teknologi.

Fleirtalet deler målsettinga om at Noreg skal vere leiande i utviklinga av miljøvenleg energi. Ein stor del av vår verdiskaping og velferd er tufta på utnytting av våre naturgjevne energiressursar. Fleirtalet meiner det må først ein målretta politikk òg i framtida som legg til rette for utvikling i energisektoren, og er av den grunn tilfreds med regjeringa si breie energipolitiske satsing.

OLJE OG GASS

Fleirtalet vil peike på verdien av at petroleumsverksemda i 2010 bidrog med 21 pst. av den totale verdiskapinga i Noreg. Regjeringas mål for petroleumsverksemda er å sikre langsiktig forvaltning av og verdiskaping på norsk sokkel, innanfor tryggleiks-, klima- og miljømessige forsvarlege ram-

mer. Fleirtalet vil understreke regjeringa si målsetting om å utvinne ressursane på sokkelen på ein mest mogleg miljøvenleg måte. Norsk petroleumsverksemd held ein høg standard med omsyn til miljø og klima.

Fleirtalet noterer seg at langvarig satsing på økt leiting og aktørmangfald har gitt gode resultat, ikkje minst illustrert ved lovande funn i modne områder i Nordsjøen og umodne områder i Barentshavet.

Fleirtalet viser til at aktiviteten på norsk sokkel er høg og at nye funn tilseier også et høgt aktivitetsnivå i åra som kjem. I 2010 utgjorde investeringane på kontinentalsokkelen om lag 130 mrd. norske kroner. Det tilsvarer om lag 26 pst. av dei samla realinvesteringane i landet. Det høge aktivitetsnivået på norsk sokkel bidreg også til økt verdiskaping og sikrar sysselsetting over heile landet. I Meld. St. 28 (2010–2011) En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten angir regjeringa ein politikk for langsiktig verdiskaping og ressursutnytting på norsk sokkel. Fleirtalet gir si støtte til denne politikken som gjenspeiles i budsjettet for 2012.

Ein parallell satsing på økt utvinning, utbygging av drivverdige funn, leiting i opna område og opning av nye område må gjennomførast for å oppretthalde eit høgt aktivitetsnivå i næringa. Fleirtalet merkar seg at regjeringa følgjer opp meldinga i årets budsjett. Med utgangspunkt i forvaltningsplanen for Barentshavet og havområda rundt Lofoten gjennomføres kunnskapsinnhenting i det nordaustlege Norskehavet og åpningsprosesser for petroleumsverksemd ved Jan Mayen og i Barentshavet søraust. Vidare satsast det på økt utvinning gjennom styrking av Petoro og vektlegging av økt utvinning i teknologiutviklinga.

Fleirtalet vil peike på at Noreg skal vere eit føregangsland i utvikling av miljøvenleg teknologi innan olje- og gassindustrien. Tryggleiken på norsk sokkel skal vere norske styresmakters høgste prioritet. Ulukka på Deepwater Horizon i Mexicogulfen i 2010 var ei kraftig påminning om det risikopotensiale som oljeverksemd fører med seg.

FORNYBAR ENERGI OG INNANLANDS ENERGI-FORSYNING

I nyare tid har vasskrafta i stor grad skaffa oss den elektrisiteten Noreg har nytta på fastlandet. Dei seinaste åra har vist oss at det framleis er behov for å sikre energiforsyninga. Fleirtalet meiner at meir av Noreg sine fornybare energiressursar bør takast i bruk og er difor tilfreds med at ordninga med grøne sertifikat kjem i gang frå 2012. Fleirtalet meiner at fornybar energi må bli ei viktigare energikjelde i både samferdslesektoren og for å redusere utslipp frå industrien. Samtidig vil større mengder energi kunne opne for ei større satsing for kraftkrevjande industri.

Fleirtalet er sær s n øgd med at utbygginga av elektrisitet basert på fornyelegg energi har auka betydeleg dei siste åra. I 2010 vart det satt i drift ny vasskraft og vindkraft med ei årleg produksjonskapasitet tilsvarande 0,9 TWh. Vidare vart det gitt konsesjonar til vass- og vindkraftanlegg med ei årleg produksjonskapasitet tilsvarande om lag 1,3 TWh. Det var òg gitt konsesjonar til fjernvarmeprosjekt med ei potensiell årleg produksjon på om lag 0,9 TWh.

Fleirtalet peikar på at ei effektiv utnytting av energiressursane er avhengig av eit velfungerande elektrisitetsnett. Fleirtalet er difor n øgd med at regjeringa legg stor vekt på å få gjennomført utbyggingar og utbetringar av overføringsforbindelsar. Fleirtalet merkar seg at Statnett sine investeringar i nettet har auka sterkt i dei seinare åra, og at det i 2010 utgjorde nærare 1,9 mrd. kroner.

Fleirtalet merkar seg at regjeringa framleis viser til behovet for større merksemd omkring kraftsituasjonen i enkelte område, både av omsyn til forsyningstryggleiken, og for å unngå store, langvarige prisskilnader. Regjeringa arbeider for ei meir robust kraftforsyning med auka produksjon, ei meir effektiv energibruk, og ein fortsett styrking av overføringsforbindelsane. Fleirtalet er sær s n øgd med at regjeringa i budsjettforslaget følgjer opp politikken som er følgt dei seinare åra, med ein høg innsats knytt til innanlands energiforsyning.

Fleirtalet peikar på at tilskotet til utjamning av overføringstariffar doblas til 120 mill. kroner. Dette er viktig for å jamne ut nettkostnadane til forbrukarane, som varierer i dei ulike delane av landet.

MILJØ- OG KLIMAOMSYN I ENERGIPOLITIKKEN

Fleirtalet viser til at Noreg skal vere i forkant når det gjeld bruk av ny teknologi som sikrar høg ressursutnytting og minst mogleg klimagass- og miljøtslepp. Kampen mot klimaendringar og utfordringane knytt til å dekke verda sin energitrong er viktige årsaker til at regjeringa satsar på fangst og lagring av CO₂. Etter planen kjem Teknologiseretret på Mongstad (TCM) i drift i starten av 2012. Gassnova skal, jf. Meld. St. 9 (2010–2011), utføre ei

kartlegging av moglegheitene for fullskala CO₂-handteringsprosjekt i Noreg utover Mongstad. Fangst og lagring av CO₂ handlar ikkje berre om å få ned klimagassutsleppa i Noreg, men også om at Noreg skal bidra til å utvikle kommersiell teknologi, slik at fleire land kan bruke denne teknologien for å redusere sine utslepp i forbindelse med stadig aukande energiproduksjon. I statsbudsjettet for 2012 er om lag 2,9 mrd. kroner sett av til arbeid med CO₂-handtering, det utgjør ei auke på 9,7 pst.

FORNYBAR ENERGI OG EFFEKTIV ENERGIBRUK

Fleirtalet strekar under at Noreg har eit stort potensial for fornyelege energikjelder som til dømes små-, mini- og mikrokraftverk, vind, bioenergi, sol- og bølgekraft. Fleirtalet peikar på kor viktig fornyelegg energiproduksjon og energieffektivisering er for å nå våre klimapolitiske mål. Overføringa til Energifondet er foreslått auka til over 1 mrd. norske kroner.

Energiomlegging og energieffektivisering er òg sentrale verkemiddel for å redusere energiforsyninga sin sårbarheit for variasjonane i nedbør og slik sikre betre balanse i energimarknaden. Fleirtalet har òg merka seg at meir effektiv energibruk og meir bruk av varme frå fornybare energikjelder er ein sentral del av regjeringa sin politikk. Det er òg store moglegheiter for ein meir effektiv energibruk i bygg, industri samt anna næringsverksemd. ENOVA sine støtteordningar og aktivitet bidreg til ein meir effektiv energibruk. Mange andre tiltak, som til dømes avgifter, standardar og merkeordningar, er og med på å byggje opp under arbeidet med energiomlegging.

Fleirtalet er svært n øgd med at ein felles sertifikatmarknad med Sverige for grøne elsertifikat vert oppretta og trer i kraft i frå 2012. Fleirtalet peiker på at marknaden vil gje eit løft for energiproduksjon basert på fornybare energikjelder. Fleirtalet vil likevel peike på det store potensialet som framleis er innan energieffektivisering i bygg og næringsliv, fornybar varme, samt at ei leiande rolle internasjonalt innan fornybar energi vil stille krav om målretta satsing på forskning og utvikling og demonstrasjon av ny teknologi. Fleirtalet viser i den forbindelse til ENOVAs viktige rolle for å få til energiomlegging og dermed viktigheita av at ENOVA sikrast ei stabil og god finansiering også i åra som kjem.

VASSRESSURSAR, FLAUM OG SKRED

Fleirtalet peikar på at regjeringa har styrka arbeidet med å redusere risikoen for ulykker knytt til flaum, erosjon og skred og foreslår å vidareføre

løyvingane på om lag 150 mill. kroner til flaum- og skredførebygging i 2012.

TEKNOLOGIUTVIKLING

Fleirtalet syner til at mange av miljøutfordringane våre må løysast ved hjelp av betre teknologi og nye produksjonsmetodar. Det er også naudsynt for å bidra til ein effektivt el-sertifikatmarknad og i oppfølginga av fornybardirektivet. I petroleumssektoren bidrar forskning og utvikling til betre ressursutnytting og meir miljøvennlig og sikker teknologi. Det ligg store eksportutsikter for Noreg innan miljøteknologi og petroleumsteknologi. Ny teknologi er heilt avgjerande for at vi skal kunne ta i bruk nye energikjelder utan store konsekvensar for miljøet, og fleirtalet meiner Noreg bør ha som mål å bli ein stor eksportør av teknologi og kompetanse også innan produksjon av fornyelege energi. Denne eksporten bidrar til sikker og miljøvennlig produksjon av energi samtidig som det bidrar til sysselsetting og verdiskaping i Noreg.

Fleirtalet er særskild nøgd med at regjeringa legg grunnlaget for ei langsiktig prioritering for å gjere havvind til ei ny norsk næring, teknologisk og energimessig. Grovsiling av potensielle areal for utbygging av havvind blei gjort hausten 2010. Våren 2011 fastsette OED program for strategiske konsekvensutgreiningar, og NVE har fått i oppdrag å utføre dei. Fleirtalet vil peike på kor viktig det er å vidareutvikle den kompetansen Noreg har bygd seg opp på offshore, slik at denne også skal kunne nyttast i offshore vind.

1.1.2 *Fremskrittspartiets hovedprioriteringer*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Jon Georg Dale og Henning Skumsvoll, viser til at Norge er rikt på energiressurser. Disse medlemmer mener Norge kan legge forholdene til rette slik at Norge bedre kan utnytte sine muligheter som energistormakt. En sterk olje- og energisektor vil skape grobunn for teknologiutvikling, høy verdiskapning og god levestandard. Dette bør komme landets innbyggere og næringsliv til gode gjennom sikker tilgang til energi til en fornuftig pris.

Disse medlemmer har over flere år vært bekymret for kraftbalansen. Et stadig økende kraftunderskudd i Norge og Norden har utviklet seg under forskjellige regjeringer, og vitner om manglende politisk vilje og handlekraft til å utnytte våre enorme energiressurser. Det er dessverre lite som tyder på noen snarlig løsning med dagens politiske flertall. Disse medlemmer mener videre det er mulig å rasjonere og effektivisere byråkratiet i Olje- og energidepartementet.

FORNYBAR ENERGI

Disse medlemmer mener økt bruk av nye fornybare energikilder er et viktig bidrag for å gjøre energibruken mer fleksibel. Utviklingen og produksjon av alternative energikilder har også et stort potensial når det gjelder å skape nye arbeidsplasser. Det er bra at regjeringen har gått inn for innføringen av ett system med grønne sertifikater, men det er kritikkverdig at småkraftverk bygget mellom 2004 og 2009 ble ekskludert fra overgangsordningen. Dette er et åpenbart løftebrudd og svekker tilliten mellom næring og myndigheter.

Disse medlemmer mener det er viktig å stimulere til mest mulig fornuftig bruk av energi, og stiller seg positive til kostnadseffektive tiltak som kan spare energi og omkostninger. Men det er viktig at slike tiltak har reell effekt og ikke skaper uønskede konkurransevridninger i kraftmarkedet.

Store mengder vannenergi går årlig til spille. Disse medlemmer mener at staten må stimulere til opprustning/oppgradering av eksisterende vannkraftverk. Det ligger videre store potensialer i økt utbygging av små-, mini-, og mikrokraftverk. Dette er næringsvirksomhet som i stor grad kommer distriktene til nytte. Konesjonsbehandlingen må forenkles, slik at byråkratisk sommel ikke er til hinder for utbyggingen. Det må legges vekt på at natur og miljø ikke skal utsettes for uhensiktsmessige belastninger i energipolitikken.

GASSRESSURSER

Disse medlemmer vil arbeide aktivt for at gassressursene tas i bruk til innenlands verdiskapning, industriutvikling og nyskapning. Myndighetene bør legge til rette for bygging av gasskraftverk med best tilgjengelig teknologi, og med rammevilkår på linje med EU. Disse medlemmer støtter arbeidet med å utvikle teknologi for CO₂-rensing. Dette arbeidet må derimot organiseres slik at prosjektene på Kårstø, Mongstad og andre steder sees i sammenheng, slik at man utvikler teknologien og tester gjennom pilotanlegg før man bygger fullskala anlegg. Disse medlemmer mener at hovedinfrastrukturen for gass bør være et myndighetsansvar, og det bør opprettes et selskap for å koordinere arbeidet og sikre investering i slik infrastruktur.

PETROLEUMSNÆRINGEN

Disse medlemmer mener petroleumsnæringen er svært viktig for norsk økonomi. Næringen står for betydelig sysselsetting i mange regioner, og bidrar til både industriell og teknologisk utvikling av stor betydning. Det er behov for stadig kompetanse og teknologiutvikling dersom man skal opprettholde aktivitetsnivået på norsk sokkel. Det er nødvendig at

petroleumssektoren har langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser.

Disse medlemmer mener det er beklagelig at regjeringen har lagt seg på en «vent og se» linje i petroleumpolitikken, og ikke gjør tilstrekkelige grep for å styrke konkurransen rundt teknologiutvikling, konkurranse på sokkel og mangfoldet for leverandørindustrien. Fremskrittspartiet vil gi oljeindustrien tilgang på nye prospektive arealer, også i nordområdene.

Disse medlemmer konstaterer med bekymring at regjeringens «Forvaltningsplan» i stor grad utsetter beslutninger i viktige, prospektive arealer. Teknologiutvikling innen oljebransjen er særdeles viktig for fremtidig verdiskaping for nasjonen og

for den globale konkurranseevnen i næringen. Teknologiutvikling har også positive ringvirkninger for næringslivet for øvrig. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet mener staten bør ta et langt større ansvar for FoU innen petroleumsnæringen, og at det bør opprettes et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre langsiktigheten i denne forskningen. Disse medlemmer foreslår derfor å sette av 10 mrd. kroner til et fond for petroleumsforskning, og viser til Innst. 5 S (2011–2012).

Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det legges inn en økning på 270 mill. kroner til petroleumsforskning, herunder 100 mill. kroner til FME senterne.

Fremskrittspartiets alternative budsjett. Ramme 12: Energi

Kap.	Post	Navn	Endringer (i 1000 kr)
1800		Olje- og energidepartementet	-7 699
	1	Driftsutgifter	-7 699
1810		Oljedirektoratet	-11 600
	1	Driftsutgifter	-11 600
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	-60 000
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	-60 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	-320 000
	21	Spesielle driftsutgifter	+16 000
	50	Overføring til Energifondet	-1 016 000
	51	Overføring til Enova	+660 000
	74	Naturgass	+20 000
1830		Forskning	+270 000
	50	Norges forskningsråd	+270 000
1833		CO ₂ -håndtering	-218 000
	21	Spesielle driftsutgifter	-218 000
		Sum utgifter rammeområde 12	-347 299
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	+130 000
	2	Energifondet, renteinntekter fra foregående år	+130 000
		Sum inntekter rammeområde 12	+130 000
		Sum netto rammeområde 12	-477 299

1.1.3 Høyres hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å bevilge 31 647 520 000 kroner under rammeområde 12, som er 181 000 000 kroner mer enn det som følger av regjeringens forslag.

Disse medlemmer vil føre en fremtidsrettet og miljøvennlig energipolitikk som sikrer energifor-

syningen og legger til rette for økt verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Disse medlemmer mener kunnskap, kompetanse og forskning er viktige forutsetninger for å øke utnyttelsen av våre naturressurser på en bærekraftig måte. Disse medlemmer mener at Norge skal være en stormakt innen fornybar energi i fremtiden. Dette forutsetter store investeringer i nettet i Norge, økt produksjon av fornybar energi, bedre virkemidler for energieffektivise-

ring og en betydelig styrking av nettkapasiteten til utlandet.

GLOBALE PERSPEKTIVER

Disse medlemmer peker på at utnyttelsen av fossile energikilder i maskiner, transportmidler og til oppvarming representerte et av de største gjennombrudd i menneskehetens historie. Få andre faktorer har bidratt mer til dagens velstand. Et moderne samfunn kan i dag ikke fungere uten en forutsigbar energiforsyning.

Disse medlemmer viser til at verdens energibehov er økende, og at sikker tilgang til energi er en avgjørende forutsetning for fortsatt økonomisk vekst og velstandsutvikling i utviklingslandene – slik det har vært i vår del av verden. Hvis den fattige delen av verden skal oppnå økonomisk utvikling og komme seg ut av fattigdom, så er sikker tilgang på energi til overkommelige priser en forutsetning.

Disse medlemmer viser til at det fortsatt er mange mennesker i store deler av verden som ikke har en sikker tilgang på energi. Om lag 1,4 milliarder mennesker – mer enn 20 pst. av verdens befolkning – har fortsatt ikke tilgang til elektrisitet. 2,7 milliarder mennesker – om lag 40 pst. av verdens befolkning – er avhengig av tradisjonell forbrenning av ved og annen biomasse for matlaging. Tall fra Verdens helseorganisasjon (WHO) viser at 1,6 millioner mennesker dør hvert år som følge av lunge- og pustebesvær på grunn av dårlig inneluft forårsaket av innendørs matlaging over åpen ild. Antall for tidlige dødsfall som følge av bruk av tradisjonell biomasse i husholdningene er høyere enn antall dødsfall fra både malaria, tuberkulose og hiv/aids.

Disse medlemmer viser til at selv om fornybare energikilder kan og må spille en viktigere rolle i verdens energiforsyning, så slår det Internasjonale Energibyrået (IEA) samtidig fast at olje og gass fortsatt vil være klart viktigste forsyningskilder i flere tiår fremover.

Disse medlemmer peker på at Norge med våre rike naturressurser, både innen olje, gass og fornybar energi, har et særlig ansvar for å møte verdens økende energibehov.

Disse medlemmer har merket seg EUs energistrategi der de blant annet ser mot nord og ønsker å utvikle infrastrukturen slik at Norge og andre nordiske land vil kunne spille en viktigere rolle for å styrke EUs forsynings sikkerhet. Disse medlemmer mener at det er viktig at regjeringen, og særlig olje- og energiministeren, har en aktiv dialog med EU for å styrke samarbeidet på energiområdet.

ENERGI OG KLIMA

Disse medlemmer peker på at selv om evnen til å utnytte fossile energikilder har vært den

viktigste faktoren til velstandsutviklingen siden den industrielle revolusjon, er i dag utslippene fra fossil energi den største utfordringen for menneskenes livsbetingelser i fremtiden. Bruk av fossil energi er den viktigste kilden til utslipp av klimagasser som kan føre til en farlig økning i jordens gjennomsnittstemperatur.

Disse medlemmer tar den globale klimautfordringen på alvor. Skal vi unngå en økning i de globale klimagassutslippene, samtidig som utviklingsland og nyindustrialiserte land får dekket sine energibehov for å løfte sin befolkning ut av fattigdom, er det nødvendig med en kraftig satsing på fornybar energi, mer effektiv bruk av energi, samt CO₂-håndtering fra fossile energikilder. Disse medlemmer mener at klimautfordringen må møtes med tiltak både nasjonalt internasjonalt. Samtidig vil disse medlemmer understreke at det er viktig å sette inn tiltak som gir mest mulig klimagevinst/best mulig resultater per investert krone og som gir norsk industri de samme rammebetingelsene som gjelder innenfor det øvrige EU/EØS-området slik at vi unngår karbonlekkasje.

Disse medlemmer vil styrke bevilgningene til det nasjonale forskningsprogrammet CLIMIT som omfatter forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologier for fossilt basert kraftproduksjon med fangst og lagring av CO₂, samt øke fondskapitalen i Fond for CLIMIT. Programmet dekker hele kjeden fra langsiktig, kompetanseoppbyggende grunnforskning til prosjekter som demonstrerer CO₂-håndteringsteknologier. Disse medlemmer mener det bør brukes et betydelig beløp til utvikling av ny klimavennlig teknologi over de neste ti årene.

Disse medlemmer viser til klimaforliket fra januar 2008 der et viktig tiltak for å redusere de nasjonale klimagassutslippene var utfasing av oljefyr. Disse medlemmer viser til at det i henhold til plan- og bygningsloven er blitt forbud mot installering av oljekjel i nye bygninger. Disse medlemmer mener imidlertid at man samtidig må forsterke arbeide med å erstatte eksisterende oljekjeler i bestående bygg, og foreslår derfor å bevilge midler til utfasing av oljefyr i bestående bygg, og viser derfor til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2012 er foreslått å bevilge midler til utfasing av oljefyr i bestående bygg. Videre er det foreslått å heve grunnavgiften for mineralolje (normal sats) med 15 øre per liter utover regjeringens forslag, til 1 149 kroner per liter.

FANGST OG LAGRING AV CO₂

Disse medlemmer viser til Det internasjonale energibyråets (IEA) rapport, World Energy Outlook 2011, der det fremgår at verdens energibehov kan øke med om lag 50 pst. innen 2035. Deler av vek-

sten vil møtes gjennom satsing på ny fornybar energiproduksjon, men de fossile energikildene olje, gass og kull vil fortsatt være viktige energikilder i de kommende tiårene. I tillegg kommer utslipp fra prosesser i industrien. Det er derfor viktig å utvikle en kostnadseffektiv teknologi for fangst og lagring av CO₂.

Disse medlemmer peker på at dersom teknologi for fangst og lagring av CO₂ skal være et effektivt tiltak for å redusere utslipp av klimagasser må kostnadene ved å bruke denne teknologien være konkurransedyktige i forhold til internasjonale priser på klimakvoter. Disse medlemmer peker på at en vellykket satsing vil kunne gjøre fangst og lagring av CO₂ til et sentralt virkemiddel i klimapolitikken. Disse medlemmer viser til at i henhold til IEA vil fangst og lagring av CO₂ kunne bidra til 14–19 pst. av den nødvendige reduksjonen i CO₂-utslippene i verden.

Disse medlemmer viser til at med dagens teknologi overstiger rensekostnadene for CO₂ fra gasskraftverk klart tiltakskostnadene for å redusere CO₂-utslipp internasjonalt, slik disse fremkommer ved prisen for CO₂-utslipp i det europeiske kvotemarkedet. Det er derfor helt nødvendig å redusere kostnadene knyttet til fangst og deponering av CO₂ fra fossil kraftproduksjon. Disse medlemmer er derfor tilhengere av en fortsatt sterk offentlig satsing på forskning og utvikling av renseteknologi for kraftproduksjon fra fossile energikilder.

Disse medlemmer peker på at erfaringene fra prosjektplanlegging og utredningsarbeid i Norge og andre land viser at utvikling av CO₂-fangstteknologi er kostbart. Med tanke på de store, globale klimautfordringene mener disse medlemmer at Norge har et betydelig ansvar for å få på plass teknologi som kan bidra til å redusere klimagassutslipp og samtidig sikre tilgang på energi.

Disse medlemmer mener at forskning og utvikling av teknologi for fangst og lagring, samt bygging av testsenter og demonstrasjonsanlegg for slik teknologi, må ha som formål å bidra til å utvikle fremtidsrettede og effektive teknologier slik at CO₂-håndtering kan realiseres nasjonalt og internasjonalt. Dette handler etter disse medlemmers mening om mer enn å fange CO₂ fra gasskraftprosjekt i Norge for å møte våre nasjonale utslippskrav. Målsettingen må være å bidra til å utvikle teknologi slik at også andre land kan bruke denne effektivt som et virkemiddel til å redusere CO₂-utslipp. Disse medlemmer mener at fremdriftsplan og valg av teknologiske løsninger for CO₂-håndtering i Norge må legge denne målsettingen til grunn. Dette innebærer at Norges første fullskala fangstanlegg for CO₂ bør realiseres der det har størst læringsverdi og lavest kostnader.

FLOM- OG SKREDFOREBYGGING

Disse medlemmer viser til at flere deler av landet i 2011 var utsatt for store flom- og skredulykker som følge av store nedbørmengder. Disse medlemmer peker på at klimaendringer vil medføre at vi etter all sannsynlighet vil oppleve mer nedbør og ekstremvær i årene fremover. Det er derfor viktig å etablere forebyggende tiltak mot flom og skred. Disse medlemmer mener at de mange flom- og skredulykkene i 2011 viser at det er et behov for å styrke satsingen på flom- og skredforebygging. Disse medlemmer peker på at vi aldri kan sikre oss hundre prosent. mot fremtidige flom- og skredulykker, men en styrket satsing på forebyggende tiltak kan redusere skadene og minske omfanget av nye flommer og skred.

FORNYBAR ENERGI

Disse medlemmer peker på at nesten all norsk kraftforsyning er basert på fornybar vannkraft. Norge har i tillegg et stort ressursgrunnlag innen fornybar energi som fortsatt ikke er utnyttet. Det gjelder både innen vannkraft, vindkraft, bioenergi og teknologier som foreløpig er mer umodne.

Disse medlemmer peker på at selv om Norge i dag og i forutsigbar fremtid vil være selvforsynt med elektrisk kraft fra fornybare energikilder, særlig vannkraft, er det viktig å være med på utviklingen av nye fornybare energikilder. Stilt overfor klimautfordringen og verdens økende energibehov vil det være nødvendig å øke produksjonen av fornybar energi globalt sett. Satsing på ny fornybar energi har derfor også et industriutviklingsperspektiv. Disse medlemmer peker på at det er en rask teknologisk og industriell utvikling innenfor dette feltet som er viktig for Norge som energinasjon. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke forskningsprogrammet for fornybar energi, RENERGI.

Disse medlemmer peker på at en viktig forutsetning for å realisere vårt potensial for økt produksjon av fornybar energi er gode og forutsigbare rammebetingelser. Disse medlemmer har merket seg at det er inngått en intensjonsavtale med Sverige om et felles marked for elsertifikater fra 1. januar 2012. Disse medlemmer peker på at det er viktig å gi forutsigbarhet for at nye prosjekter vil komme med i et elsertifikatmarked dersom vi ikke fortsatt skal oppleve stillstand når det gjelder nye prosjekter for fornybar energiproduksjon. Disse medlemmer mener at det er viktig at et sertifikatmarked er teknologinøytralt slik at de beste løsningene som gir mest mulig fornybar energi for hver krone investert blir realisert, og vi har en reell konkurranse mellom ulike fornybar teknologier.

Disse medlemmer peker på at det er et betydelig potensial for økt produksjon av fornybar vann-

kraft fra mini-, mikro- og småkraftverk. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) anslår at det er et gjenværende potensial for utbygging av småkraft i Norge på ca. 18 TWh. Dette er ofte skånsomme utbygginger med små naturinngrep. Disse medlemmer vil dessuten peke på at ny teknologi gjør at vannkraft kan bygges ut langt mer skånsomt enn før. Disse medlemmer vil legge til rette for økt utnyttelse av potensialet innen småskala vannkraft, og viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å heve innslagspunktet for grunnrenteskatt fra 5 MW til 10 MW. Det innebærer at alle mikro-, mini- og småkraftverk blir fritatt fra grunnrenteskatt. Disse medlemmer mener videre at det bør åpnes for konsesjonsbehandling av småskala vannkraft opp til 3 MW i vernede vassdrag.

Disse medlemmer har videre merket seg at NVE slår fast at det er et potensial for 35–40 TWh innen økt vannkraftproduksjon tilgjengelig utenom verneplaner. Disse medlemmer peker her både på opprustning og utvidelser av eksisterende vannkraftanlegg og miljøvennlig ny vannkraftutbygging.

Videre har disse medlemmer merket seg at NVE rapporterer at om lag 35–40 TWh ny vindkraftproduksjon er meldt, søkt eller fått konsesjon.

Disse medlemmer har merket seg at NVE slår fast at med utnyttelse av potensial for ny fornybar energiproduksjon innen 2020 vil kraftbalansen i Norden 2020 kunne vise et overskudd på 30–40 TWh årlig produksjon. Av dette vil Norge kunne ha et overskudd på opptil 12 TWh.

Havbasert vindkraft har et stort potensial på norsk sokkel, men disse medlemmer erkjenner at havbasert vindkraft ennå er i en umoden fase hvor kostnadene så langt ligger langt over et kommersielt nivå. Disse medlemmer mener derfor at det ikke er realistisk å se for seg en storstilt utbygging av havenergi i Norge med det første. Det er likevel viktig at Norge bidrar til å utvikle konkurranseevnen innen havbasert energi og at norske selskaper får anledning til å bygge opp kompetanse gjennom prosjekter ute. Disse medlemmer mener derfor at det bør etableres et nasjonalt test- og demonstrasjonsprogram som kan gi industrien nødvendige referanser slik at man kan bli kvalifisert for å levere til de europeiske markedene. Samtidig vil et slikt program være nødvendig for å kommersialisere og industrialisere FoU-resultatene fra forskningssentrene.

OVERFØRINGSKAPASITET

Disse medlemmer peker på at dersom vi skal få utnyttet vårt potensial når det gjelder fornybar energi, vil det være nødvendig å styrke overføringskapasiteten for elektrisk kraft innenlands, samtidig som hensynet til sårbare naturområder ivaretas.

Disse medlemmer peker videre på at dersom våre fornybare energikilder skal bidra til bedre forsyningssikkerhet i våre europeiske naboland og til reduserte klimagassutslipp gjennom å erstatte konvensjonell kullkraft, er det nødvendig med en kraftig styrking av overføringskapasiteten mellom Norge og det øvrige Europa. Dette vil også være nødvendig for å ha et marked for det kraftoverskudd som blant annet følger av å innfri Stortingets målsettinger om økt produksjon av fornybar energi og energieffektivisering.

Disse medlemmer peker på at en flaskehals – både for utbygging av ny fornybar energi og en styrking av overføringsnett – er lang behandlingstid for konsesjonssaker både i Norges vassdrags- og energidirektorat og av ankesaker i Olje- og energidepartementet. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke bevilgningen til Norges vassdrags- og energidirektorat for å få en fortgang i behandlingstiden av konsesjonssøknader. Disse medlemmer peker videre på at Olje- og energidepartementet innenfor sin budsjettpost må prioritere fortgang i behandling av ankesaker på konsesjonsvedtak.

Disse medlemmer vil peke på at etter avtalen med Sverige om et felles marked for elsertifikater, er Norge forpliktet til å finansiere en kraftproduksjon på 13,2 TWh uavhengig om produksjonen faktisk skjer i Norge eller Sverige. Dersom lang saksbehandlingstid for ny kraftproduksjon eller manglende nettkapasitet medfører at det ikke blir etablert tilstrekkelig ny produksjonskapasitet i Norge, vil elsertifikatmarkedet medføre at regjeringen vil kjøpe seg fri fra de norske fornybarforpliktelsene gjennom å finansiere kraftproduksjon i Sverige for norske strømkunders regning, siden vi uansett er forpliktet til å finansiere 13,2 TWh ny kraftproduksjon fra fornybare energikilder. Disse medlemmer peker på at det derfor er svært viktig at regjeringen legger forholdene til rette slik at ikke manglende kapasitet i kraftnettet eller lang saksbehandlingstid hos norske myndigheter gjør at det blir lavere produksjon av elektrisk kraft fra fornybare energikilder i Norge enn det markedsmessige forhold ellers tilsier.

ENERGIEFFEKTIVISERING

Disse medlemmer peker på at den billigste og mest miljøvennlige energien er den som ikke brukes. Disse medlemmer viser til at det i Norge er et stort potensial for energieffektivisering innen alle sektorer.

Disse medlemmer viser til at EU i sin energi- og klimapakke har vedtatt både at 20 pst. av EUs samlede energiforbruk i 2020 skal komme fra fornybare energikilder og at energibruken skal effektiviseres med 20 pst. i forhold til «business as usual». Disse medlemmer peker på at energieffektivise-

ring i bygninger vil gjøre det lettere å nå disse forpliktelsene, samt de forpliktelser vi vil bli pålagt i kommende revidert utgave av EUs bygningsenergidirektiv.

Disse medlemmer peker på at innenfor energieffektivisering i privatboliger er det et uforløst potensial. Disse medlemmer viser til at private husholdninger utgjør 68 pst. av energiforbruket i Norges bygningsmasse. Derfor er det avgjørende at privatpersoner har klare incentiver til å investere i energieffektiviseringstiltak. Disse medlemmer viser til at 40 pst. av Norges netto innenlands stasjonære sluttforbruk av energi, 80 TWh, brukes til drift av bygninger og funksjonalitet for brukerne. En studie fra SINTEF Byggforsk fra 2009 viser at vi kan spare 12 TWh i bygg innen 2020. Dette tilsvarer årlig energiforbruk til 600 000 boliger. Disse medlemmer mener derfor at det bør settes i verk sterkere tiltak for å realisere dette potensialet. Dette må omfatte ytterligere krav til tiltak som optimaliserer energiforvaltningen i alle nybygg.

Disse medlemmer peker videre på at siden bygningsmassen skiftes ut svært langsomt kan vi ikke nå potensialet for energieffektivisering i bygningsmassen gjennom skjerpede energikrav til nye bygg og større rehabiliteringer alene. Vi må også utnytte potensialet for energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse. Det bør derfor også stimuleres til energieffektivisering i eksisterende boliger gjennom blant annet bruk av skatteincentiver, samt tilbud om gratis energisjekk.

Disse medlemmer mener at det er viktig med gode merkeordninger for bygg, ikke minst ved salg og utleie, slik at energieffektivitet i større grad kan gjenspeiles i salgspris eller leiepris. Disse medlemmer viser til at Stortinget vedtok å innføre en energimerkeordning for bygg gjennom endringer i energiloven våren 2009, jf. Ot.prp. nr. 24 (2008–2009). Denne energimerkeordningen kan også brukes til å stille krav til energibruk i nye bygninger. Spesielt bør offentlige byggeiere etter disse medlemmers mening gå foran. Disse må være klare forbilder for landets øvrige brukere.

Disse medlemmer mener at så vel energikrav som støtteordninger må være teknologinøytrale slik at man oppnår mest mulig energieffektivisering for hver investert krone. Disse medlemmer mener derfor at energikrav og støtteordninger må basere seg på krav til levert energi i bygningen.

Disse medlemmer peker på at elektrisitetsforbruk i Norge kommer fra ren og miljøvennlig vannkraft. Elektriske varmesystemer anvender etablert strømmnett, og krever ikke en parallell infrastruktur. Nye, fornybare energikilder vil i stor utstrekning kunne transporteres og anvendes med elektrisitet som energibærer. Elvarmen kan raskt og effektivt

reguleres til rett temperatur, og medfører derfor et lavt behov for levert energi til bygget.

Disse medlemmer mener det er viktig med en bred tilnærming til energieffektivisering, og at en best mulig utnyttelse av samfunnets ressurser oppnås gjennom en teknologinøytral støtteordning til energieffektiviseringstiltak.

Disse medlemmer peker videre på at automatisk avlesing av strømmålere vil kunne spille en viktig rolle for energieffektivisering i private husholdninger. Disse medlemmer viser til at nettselskap over hele verden skaffer seg i dag smarte målere for å forbedre energieffektiviseringen. Smarte målere gir sanntidsinformasjon om energiforbruk og øker forbrukernes bevissthet rundt eget strømforbruk. En kontinuerlig oppdatert oversikt over eget strømforbruk per time, dag, uke eller måned, kombinert med priser, vil gi forbrukerne innsikt i forbruk og resultat av endring i forbruk. Forbrukeren vil umiddelbart kunne se effekt av endring i strømforbruk, og dette vil motivere til økt fokus på energieffektivisering. En slik løsning vil også kunne gi motivasjon til å etablere andre enøk-tjenester og produkter. Smarte målere vil dessuten styrke effektsituasjonen gjennom bedre informasjon til forbrukerne slik at forbruket av elektrisk kraft jevner seg ut, og effekttoppene blir mindre.

ENERGI OG INDUSTRI

Disse medlemmer peker på at kraftintensiv industri står for en stor del av forbruket av elektrisk kraft i Norge sammenlignet med andre land. Disse medlemmer peker på at samtidig som «forurenser betaler»-prinsippet er et viktig prinsipp i miljøpolitikken, må vi søke å unngå at produksjonen denne industrien står for flyttes til land med dårligere miljøkrav enn Norge på grunn av dårligere rammebetingelser innen energi- og miljøområdet enn det landene rundt oss har.

Disse medlemmer mener derfor at Norge bør følge det arbeidet som gjøres i EU for å unngå karbonlekkasje, og legge seg på samme linje som EU når det gjelder tildeling av vederlagsfrie klimakvoter og i mulighetene for å kompensere industrien for høye kraftpriser som følge av EUs kvotehandelssystem.

PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Disse medlemmer vil peke på olje- og gassvirksomhetens betydning for norsk økonomi og næringsliv, både finansielt og industrielt. Disse medlemmer understreker avhengigheten av fremtidige oljeinntekter i kommende offentlige budsjetter. Disse medlemmer vil her peke på at regjeringen i sine langtidsprogram også innberegner inntekter fra funn som ennå ikke er gjort. Et fortsatt høyt lete- og

utvinningsnivå er derfor nødvendig for at regjeringen skal kunne innfri sine planer og løfter om økte utgifter over offentlige budsjetter og økende velferd her i landet.

Disse medlemmer viser til at norsk oljeproduksjon har vært fallende siden 2001, mens gassproduksjonen er ventet å øke enda noen år fremover. Gassproduksjonen vil derfor relativt sett bli viktigere for Norges petroleumsinntekter i årene fremover. Samtidig er det stor usikkerhet knyttet til fremtidige gasspriser. Økt utvinning av ukonvensjonelle gassressurser som skifergass har økt tilbudet, og dermed konkurransen for norsk gass, i blant annet det nord-amerikanske markedet. Mye tyder på at vi her står overfor et teknologisk gjennombrudd som kan presse prisen på norsk gass nedover de kommende årene. Samtidig spiller norsk gass en viktig rolle for å redusere de europeiske klimagassutslippene gjennom å erstatte kull i den europeiske energiforsyningen.

Disse medlemmer peker på at olje- og gassproduksjonen på norsk kontinentalsokkel er vår viktigste næringsklynge i forhold til verdiskaping i Norge. Olje- og gassutvinning til havs er et av de få områder i verden hvor Norge er teknologisk ledende. Kompetansen i denne næringsklyngen er vårt fremste konkurransefortrinn. Det er derfor viktig å tilføre miljøene innen petroleumsnæringen nye utfordringer gjennom blant annet tilgang på nye, lovende letearealer. Det er gjennom nye, store utfordringer disse miljøene klarer å videreutvikle sin kompetanse.

Disse medlemmer har merket seg at 2011 har vært et godt år for norsk petroleumsvirksomhet med viktige funn både i modent område i Nordsjøen og umodent område i Barentshavet. Disse medlemmer har også merket seg at aktivitetsnivået innen petroleumsnæringen vil være høyt de nærmeste årene. Disse medlemmer mener imidlertid at skal vi på sikt klare å opprettholde aktiviteten og videreutvikle den norske petroleumsklyngen, så er det viktig å åpne nye attraktive områder for leting og utvinning av olje og gass de nærmeste årene. Disse medlemmer peker her særlig på havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen som geologisk er spesielt lovende med tanke på nye olje- og gassfunn. Disse medlemmer mener at det i disse områdene så snart som mulig bør konsekvensutredes fremtidig olje- og gassvirksomhet.

Disse medlemmer mener at det er viktig at økt petroleumsvirksomhet utenfor kysten av Nord-Norge også medfører økt lokal verdiskaping på land. Disse medlemmer har merket seg at Statoil i sine industriskisser for utbygging av Nordland VI og VII anslår at 2 000 varige arbeidsplasser – noe som er halvparten av alle varige arbeidsplasser i forbindelse med eventuell petroleumsvirksomhet i dette området

– vil kunne havne i regionen dersom det blir bygget et landanlegg i forbindelse med slik petroleumsvirksomhet. Disse medlemmer vil legge til rette for å realisere dette potensialet. Disse medlemmer har merket seg at Statoil sier at det er mulig å øke ringvirkningene ved utdanning og leverandørutvikling. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig at det lokale næringsliv i Nord-Norge settes i stand til å konkurrere om leveranser til virksomheten på sokkelen. Disse medlemmer viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å sette av 200 mill. kroner til å utvikle petroleumsnæringen i Nord-Norge i forbindelse med en eventuell fremtidig petroleumsvirksomhet utenfor Lofoten og Vesterålen. Midlene er særlig ment å gå til en styrking av lokal kompetanse gjennom utdanningsinstitusjonene i regionen, slik som Høgskolen i Bodø, Høgskolen i Narvik og Universitetet i Tromsø.

Disse medlemmer peker på at Norge har en av verdens mest komplette og avanserte maritime næringsklynger. Disse medlemmer peker på at det for denne næringen er viktig at nye områder åpnes for petroleumsaktivitet for å opprettholde og videreutvikle den maritime offshorenæringen i Norge.

Disse medlemmer mener at det er viktig med mangfold og konkurranse på sokkelen der flere uavhengige miljøer i lisensene kan utfordre hverandre med ulike faglige løsninger. Disse medlemmer peker på at fusjonen mellom Statoil og Hydro har medført at Statoil har blitt en meget dominerende aktør på norsk sokkel. Disse medlemmer mener mangfold og konkurranse på sokkelen er viktige prinsipper for en god utvikling i petroleumsnæringen. I dagens situasjon mener disse medlemmer at det er viktig å styrke Petoro, slik at de kan holde et sterkt fokus på utviklingen i de ulike lisensene, ikke minst når det gjelder å sørge for en høyere utnyttelsesgrad i eksisterende felt. Disse medlemmer har merket seg at Åm-utvalget har estimert bruttoverdien av å øke utvinningsgraden i eksisterende felt til 70 pst. til å være 7 000 mrd. kroner. Disse medlemmer mener at det er viktig at Petoro har mulighet til å bygge opp nødvendig kompetanse for å være en aktiv deltager i de ulike lisensene. Disse medlemmer vil derfor styrke Petoro. Disse medlemmer mener videre at Petoro i fremtiden bør finansieres direkte over kontantstrømmen fra sokkelen fremfor bevilgninger over statsbudsjettet. Dette vil kunne gi selskapet større muskler og fleksibilitet i forhold til de viktige oppgaver Petoro har ansvar for. Disse medlemmer mener videre at det er behov for å styrke Oljedirektoratets arbeid for en bedre ressursutnyttelse på sokkelen.

PETROLEUMSRETTET FORSKNING

Disse medlemmer viser til at petroleumsnæringen er sentral i norsk økonomi og næringsliv, og er en viktig drivkraft i norsk teknologiutvikling. De unyttede petroleumssressursene på norsk sokkel ligger stadig vanskeligere tilgjengelig, og behovet for avanserte teknologiske løsninger blir stadig større for å kunne finne og utvinne petroleumssressursene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte.

Disse medlemmer vil legge til rette for at norsk kontinentalsokkel forblir et attraktivt område for verdiskaping og investeringer for norske og utenlandske selskaper i petroleumssektoren. Disse medlemmer vil øke produksjonen ved å få mer olje og gass ut av hvert felt, og utvide olje- og gassaktivitetene til nye lovende områder. Skal man oppnå dette på en bærekraftig måte er det nødvendig å satse offensivt på forskning og utvikling.

Disse medlemmer viser til at under regjeringen Bondevik II ble de årlige bevilgningene over statsbudsjettet til petroleumsforskning økt fra 145 mill. kroner årlig i statsbudsjettet for 2001 til 412 mill. kroner i statsbudsjettet for 2006. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Bondevik II hadde et uttalt ambisjonsnivå om å øke de årlige bevilgningene til petroleumsforskning til 600 mill. kroner årlig innen 2009. Disse medlemmer mener at dette var et riktig ambisjonsnivå.

Disse medlemmer peker på at dersom norsk olje- og gassindustri skal hevde seg i internasjonal konkurranse, er evnen til å ligge i forkant med ny teknologi og kunnskap helt vesentlig. Dette er også vik-

tig for å sikre grunnlaget for at næringen skal være konkurransedyktig i et langsiktig perspektiv, etter at petroleumproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Vi må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Disse medlemmer mener at som stor resurseier påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling, forskning og utvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. Disse medlemmer mener at staten bør bidra med betydelige forskningsmidler til næringen, siden størstedelen av inntektene fra petroleumsvirksomheter tilfaller staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektsside, noe også staten må investere i for å fremme.

Disse medlemmer mener at det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri og størrelsen på dagens petroleumsfond. Størrelsen på petroleumsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte nesten 60 pst. av ressursene på sokkelen.

Disse medlemmer viser derfor til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å styrke bevilgningen til statlig petroleumsforskning over Olje- og energidepartementets budsjett.

Høyres alternative budsjett. Ramme 12: Energi

Kap.	Post	Navn	Kommentar	Endring (i 1000 kroner)
1800	1	Olje- og energidepartementet, Driftsutgifter		-5000
1810	1	Oljedirektoratet		+10 000
1820	1	Norges vassdrags- og energidirektorat, Driftsutgifter	Konsesjonsbehandling	+10 000
1820	22	Norges vassdrags- og energidirektorat, Flom og skredforebygging		+50 000
1820	73	Norges vassdrags- og energidirektorat, Tilskudd til utjevning av overføringsutgifter		-60 000
1825	70	Omlegging av energibruk og energiproduksjon, Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger	Utskiftning av oljefyr	+40 000
1830	50	Forskning, Norges forskningsråd	PETROMAKS, RENERGI, CLIMIT	+100 000
1832	70	Internasjonalisering	INTSOK, PETRAD	+3 000
1833	95	Kapitalinnskudd	Fond for CLIMIT	+1 000 000
1870	70	Petoro AS – Administrasjon		+33 000

1.1.4 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås omprioriteringer innenfor rammen, og slutter seg til regjeringens forslag om at rammeområdet 12 settes til 106 338 250 000 kroner.

Dette medlem vil innenfor rammeområdet 12 foreslå å øke satsingen på energieffektivisering og energiomlegging, flom- og rassikring, og forskning innen fornybar energi og CO₂-håndtering.

Klimaproblemet blir stadig løftet frem som en av vår tids største utfordringer. FNs klimapanel har slått fast at de globale utslippene av klimagasser må reduseres med 80 pst. innen 2050 hvis vi skal greie å unngå de verste konsekvensene av global oppvarming. I praksis er klima- og miljøpolitikken flyttet flere hakk nedover på den politiske dagsorden, og regjeringen har på nytt valgt å utsette klimameldingen – denne gangen til 2012. Regjeringen viser i statsbudsjettet for 2012 få tegn til å ta klimautfordringen på alvor, og er langt unna å realisere målsettingene i klimaforliket. I Kristelig Folkepartis alternative budsjett styrker vi den nasjonale klima- og miljø-satsingen gjennom en økt satsing på fornybar energi og energieffektivisering, og gjennom en grønnere og mer klimavennlig innretning på skatt- og avgiftspolitikken.

Dette medlem vil peke på at det er nødvendig med en sterkere satsing på energieffektivisering enn det regjeringen legger opp til. Regjeringens egen arbeidsgruppe for energieffektivisering av bygg, Arnstad-utvalget, har satt som mål å redusere levert energi til bygg med 10 TWh/år innen 2020. Dette vil kreve en sterkere satsing med langt bedre støtteordninger og høyere bevilgninger enn det regjeringen legger opp til i statsbudsjettet. Dette medlem foreslår en styrket satsing på energieffektivisering gjennom å øke den direkte overføringen til Energifondet over statsbudsjettet med 70 mill. kroner i 2012. Dette medlem foreslår samtidig å øke kapitalinnskuddet i Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering med 5 mrd. kroner i 2012. Dette vil øke avkastningen fra Grunnfondet med anslagsvis 125 mill. kroner i 2013, som gjøres tilgjengelig for utbygging av fornybar energi gjennom Energifondet.

Dette medlem viser til at saksbehandlingstiden for konsesjonssaker i NVE er altfor lang, og at det per i dag ligger mer enn 700 småkraftsaker på vent hos NVE. Med dagens saksbehandlingstid risikerer mange vannkraftprosjekter ikke å komme med

i det kommende norsk-svenske elsertifikatmarkedet. På denne bakgrunn foreslår dette medlem å øke bevilgningene til saksbehandling i NVE med 2 mill. kroner i 2012.

Dette medlem viser til at 2011 har vært preget av mye ras og flom i store deler av landet med massive ødeleggelser på sentral infrastruktur og private hus og eiendommer. Dette medlem viser til at regjeringen til tross for dette ikke har prioritert å øke bevilgningene til ras- og flomsikring i statsbudsjettet for 2012. Det er ventet at klimaendringer vil medføre mer og kraftigere nedbør i årene fremover, og det er ingen grunn til å tro at vi får færre flom- og rasskader. Dette medlem foreslår å øke bevilgningene til flom- og skredforebygging med 50 mill. kroner i 2012.

Dette medlem viser til at regjeringen har valgt å redusere bevilgningene til forskning på fornybar energi CO₂-fangst via Forskningsrådet i statsbudsjettet for 2012. Dette medlem viser til at disse kuttene er i strid med intensjonene i Klimaforliket. Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningene til RENERGI og CLIMIT med til sammen 8 mill. kroner i 2012.

Dette medlem er bekymret for utviklingen innen regjeringens prosjekter for fullskala CO₂-fangst og lagring på Kårstø og Mongstad. Tidligere lovnader om rensing av gasskraftverket på Kårstø innen 2009 er skrinlagt, og hele renseprosjektet er lagt på is inntil videre. Dette medlem er kritisk til at regjeringen i statsbudsjettet opprettholder utsettelsen av fullskala rensing på Mongstad, til tross for at de helsemessige farene ved aminbasert CO₂-fangst, som var begrunnelsen for regjeringens beslutning om utsettelse, langt på vei er avkreftet av Klima- og forurensningsdirektoratet. Dette medlem vil påpeke at manglende rensing på Kårstø og Mongstad undergraver målsettingene i Klimaforliket, og vil gjøre arbeidet med å innfri allerede ambisiøse målsettinger enda vanskeligere.

Dette medlem understreker at det er grunn til å være mer restriktiv enn det regjeringen legger opp til når det gjelder oljeleting i sårbare områder. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det derfor foreslås å redusere bevilgningene til kunnskapsinnhenting i det nordøstlige Norskehav og konsekvensutredning ved Jan Mayen med 30 mill. kroner, samt å redusere bevilgningen til geologiske undersøkelser, seismikk og datainnsamling i det nordøstlige Norskehav og ved Jan Mayen med 100 mill. kroner.

1.1.5 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 12

Sammenligning av primære budsjettalternativ fra de ulike partiene slik de lå til grunn for partienes primære budsjettalternativ i finansinnstillingen under rammeområde 12. Tabellen viser partienes avvik (kapitler og poster med avvikende forslag) i forhold til vedtatt ramme for rammeområde 12. Endring i forhold til regjeringens forslag i Prop. 1 S (2011–2012) i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2011-2012)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
Utgifter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)							
1800		Olje- og energidepartementet	239 620	239 620	231 921	234 620	209 620
				(0)	(-7 699)	(-5 000)	(-30 000)
	1	Driftsutgifter	154 499	154 499	146 800	149 499	154 499
				(0)	(-7 699)	(-5 000)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	67 921	67 921	67 921	67 921	37 921
				(0)	(0)	(0)	(-30 000)
1810		Oljedirektoratet	456 200	456 200	444 600	466 200	356 200
				(0)	(-11 600)	(+10 000)	(-100 000)
	1	Driftsutgifter	232 100	232 100	220 500	242 100	232 100
				(0)	(-11 600)	(+10 000)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	220 100	220 100	220 100	220 100	120 100
				(0)	(0)	(0)	(-100 000)
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	800 250	800 250	740 250	800 250	852 250
				(0)	(-60 000)	(0)	(+52 000)
	1	Driftsutgifter	441 150	441 150	441 150	451 150	443 150
				(0)	(0)	(+10 000)	(+2 000)
	22	Flom- og skredforebygging	100 300	100 300	100 300	150 300	150 300
				(0)	(0)	(+50 000)	(+50 000)
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	120 000	120 000	60 000	60 000	120 000
				(0)	(-60 000)	(-60 000)	(0)
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	1 058 500	1 058 500	738 500	1 098 500	1 128 500
				(0)	(-320 000)	(+40 000)	(+70 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	42 500	42 500	58 500	42 500	42 500
				(0)	(+16 000)	(0)	(0)
	50	Overføring til Energifondet	1 016 000	1 016 000	0	1 016 000	1 086 000
				(0)	(-1 016 000)	(0)	(+70 000)
	51	Overføring til Enova	0	0	660 000	0	0
				(0)	(+660 000)	(0)	(0)
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger	0	0	0	40 000	0
				(0)	(0)	(+40 000)	(0)
	74	Naturgass	0	0	20 000	0	0
				(0)	(+20 000)	(0)	(0)
1830		Forskning	758 950	758 950	1 028 950	858 950	766 950
				(0)	(+270 000)	(+100 000)	(+8 000)
	50	Norges forskningsråd	718 000	718 000	988 000	818 000	726 000
				(0)	(+270 000)	(+100 000)	(+8 000)
1832		Internasjonalisering	23 700	23 700	23 700	26 700	23 700
				(0)	(0)	(+3 000)	(0)
	70	Internasjonalisering	23 700	23 700	23 700	26 700	23 700
				(0)	(0)	(+3 000)	(0)
1833		CO2-håndtering	2 843 800	2 843 800	2 625 800	2 843 800	2 843 800
				(0)	(-218 000)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	996 000	996 000	778 000	996 000	996 000
				(0)	(-218 000)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2011–2012)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
1870		Petoro AS	281 200	281 200	281 200	314 200	281 200
				(0)	(0)	(+33 000)	(0)
	70	Administrasjon	281 200	281 200	281 200	314 200	281 200
				(0)	(0)	(+33 000)	(0)
		Sum utgifter ramme- område 12	31 466 520	31 466 520	31 119 221	31 647 520	31 466 520
				(0)	(-347 299)	(+181 000)	(0)
Inntekter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)							
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	996 000	996 000	1 126 000	996 000	996 000
				(0)	(+130 000)	(0)	(0)
	2	Energiformdet, renteinntekter fra foregående år	0	0	130 000	0	0
				(0)	(+130 000)	(0)	(0)
		Sum inntekter ramme- område 12	137 804 770	137 804 770	137 934 770	137 804 770	137 804 770
				(0)	(+130 000)	(0)	(0)
		Sum netto ramme- område 12	-106 338 250	-106 338 250	-106 815 549	-106 157 250	-106 338 250
				(0)	(-477 299)	(+181 000)	(0)

1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i Prop. 1 S (2011–2012).

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Det foreslås bevilget 239,62 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, jf. Prop. 1 S (2011–2012). Dette er en økning på 19,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen har merket seg at det er foreslått 239,620 mill. kroner til formåla i kap. 1800 for 2012, jf. Prop. 1 S (2011–2012). Dette er om lag 39 mill. kroner meir enn i saldert budsjett 2011.

Komiteen viser til at etableringen av et elsertifikatmarked med Sverige samt en tilslutning til EUs fornybardirektiv gir en målsetting om en kraftig økning av ny fornybarproduksjon frem mot 2020. Dette innebærer at vi må stille ytterligere krav til reduksjon i saksbehandlingstiden for klagesaker for konsesjoner på ny fornybar energi og infrastruktur. Komiteen viser til at departementet i 2012 vil prioritere å øke ressursinnsatsen knyttet til konsesjons- og klagebehandling og støtter dette.

Komiteen er videre positiv til at Norsk Oljemuseum får økt tilskudd, og vil understreke betydningen av det arbeidet museet gjør i sin formidling av informasjon og kunnskap om vår petroleumsvirksomhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Fol-

keparti er opptatt av å legge til rette for industriell bruk av gass i Norge og ser «Industriarenaen for gass» som et viktig instrument for å bidra til å sette fokus på denne muligheten.

PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Komiteen merker seg økt innsats for å innhente kunnskap om det nordaustlige Norskehavet, konsekvensutrede petroleumsvirksemd ved Jan Mayen og områda vest for avgrensingslina i Barentshavet.

Komiteen vil videre understreke betydningen av at myndighetene har vært raskt ute med oppstart av kartlegging av nye havområder etter at delelinjeavtalen med Russland i Barentshavet ble ratifisert av begge land.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil uttrykke full støtte til det planlagte arbeidet med igangsettelse av åpningsprosess inkludert konsekvensutredning (KU) og geologisk datainnsamling i Barentshavet sør.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har satt av midler i statsbudsjettet under Olje- og energidepartementet til kunnskapsinnhenting i det nordøstlige Norskehav. Dette området omfatter arealer som hittil ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet i Nordland IV, V, VI, VII og Troms II. Det er også satt av midler til gjennomføring av en åpningsprosess inkludert konsekvensutredning (KU) for havområdene utenfor Jan Mayen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftsutgifter med 7,699 mill. kroner. Dette er grunnet nødvendigheten for en generell effektivisering, som ville redusert behovet for midler.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis program for inneværende stortingsperiode, hvor partiet går inn for at det skal opprettes petroleumsfrie soner i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen, Mørebankene og kystnære områder i Skagerak. Dette medlem ser derfor ingen grunn til å starte opp kunnskapsinnhenting og kartlegging av petroleumssressurer i disse områdene. Dette medlem viser i denne sammenheng til Kristelig Folkepartis merknader ved Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2010–2011), Innst. 433 S (2010–2011) Oppdatering av forvaltningsplanen for det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten.

Dette medlem viser videre til at regjeringen i St.meld. nr. 37 (2008–2009) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet, varslet at den ønsker å igangsette en åpningsprosess for petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen, med sikte på tildeling av utvinningstillatelser. I statsbudsjettet for 2012 foreslås det en bevilgning på 12 mill. kroner til gjennomføring av åpningsprosessen inkludert konsekvensutredning i området ved Jan Mayen.

Dette medlem viser til at Jan Mayen er et sårbart naturområde, og vanskelighetene med å drive meningsfullt oljevern der er enda større enn tilfellet vil være utenfor Lofoten og Vesterålen. Dette medlem viser samtidig til at oljeindustrien ikke har uttrykt noe sterkt ønske om å starte petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å redusere bevilgningene til kunnskapsinnhenting i det nordøstlige Norskehav og til åpningsprosessen ved Jan Mayen med til sammen 30 mill. kroner.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Det foreslås bevilget 456,2 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 40,1 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Under post 21 Spesielle driftsutgifter budsjette-res Undersøkelser med 150 mill. kroner i 2012, som er en økning på 130 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2011.

Det foreslås at Oljedirektoratet får fullmakt til overskride bevilgningen for 2012 med inntil 100 mill. kroner til videre seismikkundersøkelser og andre geologiske datainnsamlinger ved Jan Mayen mot tilsvarende merinntekter fra salg av innsamlede

seismiske data under kap. 4810, jf. Forslag til vedtak III.

Videre foreslås det en fullmakt til å forplikte for inntil 80 mill. kroner utover forslag til bevilgning for 2012, blant annet knyttet til videre geologisk kartlegging ved Jan Mayen i 2013, jf. Forslag til vedtak VII.

Komiteen er kjent med at Oljedirektoratet har en sentral rolle i forvaltningen av olje- og gassressursene på norsk sokkel, og at direktoratet skal bidra til størst mulig verdier for samfunnet gjennom en for-svarlig ressursforvaltning – med forankring i sikkerhet, beredskap og ytre miljø. Dette innebærer bl.a. at Oljedirektoratet skal ha en pådriverrolle for å realisere verdi- og ressurspotensialet på norsk sokkel ved å legge vekt på langsiktige løsninger, oppsidemuligheter, samdrifts- og stordriftsfordeler og ikke minst sikre at tidskrisiske ressurser ikke går tapt. Videre har Oljedirektoratet en viktig rådgiverrolle for Olje- og energidepartementet (OED), samt et ansvar for sammen med andre myndigheter å sikre at petroleumsvirksomheten følges opp på en helhetlig, god måte. Oljedirektoratet har en viktig oppgave i å sørge for at vedtak knyttet til de ulike faser av virksomheten blir iverksatt på en forutsigbar og kostnadseffektiv måte.

Komiteen viser til at 5,5 milliarder Sm³ oljeekvivalenter, eller 43 pst. av de totale petroleumssressursene på norsk sokkel, allerede er produsert og solgt (historisk produksjon). Det betyr at nesten 60 pst. av de totale norske petroleumssressursene gjenstår å bli produsert. 4,7 milliarder Sm³ oljeekvivalenter, eller 37 pst. av de totale ressursene, er gjenværende påviste, utvinnbare ressurser. Dette omfatter både reserver og betingede ressurser. Det vil si ressurser i funn, ressurser i felt under produksjon og kjente reserver. Komiteen understreker at det er viktig med en jevn lete- og utbyggingsaktivitet for å sikre en effektiv utnyttelse av de gjenværende ressursene.

Komiteen har merket seg at med de planene som til nå er vedtatt, er den gjennomsnittlige utnyttelsesgraden på sokkelen 46 pst. for olje. En økning på bare ett prosentpoeng i denne utvinningsgraden tilsvarer bruttoverdi på om lag 325 mrd. kroner ved dagens oljepris. Det er altså store verdier å hente gjennom tiltak for økt utvinning.

Komiteen merker seg at det var en mindre nedgang i petroleumsproduksjonen i 2010 sammenlignet med året før, og at det var først og fremst oljeproduksjonen som sank, mens gassproduksjonen økte noe. Videre viser komiteen til at mye av innsatsen for å holde oppe produksjonen og øke reserveveksten er knyttet til boring av utvinningsbrønner, og at det i de siste årene er blitt boret betydelig færre brønner enn opprinnelig planlagt av operatørene. Komiteen vil understreke betydningen av å møte

utfordringene knyttet til økende reservoarkompleksitet, aldrende innretninger, riggkapasitet, behov for riggvedlikehold og økende behov for brønnvedlikehold på en aktiv og konstruktiv måte - særlig med tanke på økt ressursutnyttelse i eksisterende felt.

Komiteen viser til at Oljedirektoratet har definert fem resultatmål for arbeidet i 2012, nemlig å arbeide for langsiktig ressurstilgang, ha en effektiv ressursforvaltning knyttet til utbygging og drift, bidra til at Norge oppfyller sine miljø- og klimapolitiske målsettinger, være et nasjonalt sokkelbibliotek og spre fakta og kunnskap, samt være et kompetent, effektivt, fleksibelt og fremsynt direktorat. Komiteen støtter denne prioriteringen, og vil særlig påpeke betydningen av fokuset på økt ressursutnyttelse i eksisterende felt, samt utnyttelse av eksisterende infrastruktur og gevinstpotensialet ved samordning på tvers av utvinningstillatelser. Komiteen merker seg videre at Oljedirektoratet vil arbeide for bredere og raskere teknologiutvikling gjennom tilrettelegging for økt samarbeid i næringen og synliggjøre behovet for økt satsting på forskning og utvikling.

Komiteen er dessuten opptatt av de fremtidige mulighetene den norsk-russiske enigheten om en delelinjeavtale vil kunne gi i det østlige Barentshavet.

Komiteen har merket seg de positive leteresultatene i allerede åpne og modne områder den siste tiden. Aldous/Avaldsnes-strukturen i Nordsjøen kan vise seg å være blant de største funnene på norsk sokkel noensinne. Det er også gjort interessante funn i Barentshavet.

Komiteen er opptatt av å utløse det store potensialet som ligger i økt utvinningsgrad.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Petroleumsmeldingen og de regulatoriske grep som tas der gjennom endring i stemmerettsregler, forlengelse av konsesjonstid og oppfølging av felt i senfase.

Flertallet er opptatt av Aam-utvalgets anbefalinger for kostnadskontroll, og viser til at regjeringen følger opp flere av disse. Flertallet vil understreke at dette arbeidet ikke må gå på bekostning av våre HMS-standarter, og at det må skje innenfor rammene av trepartssamarbeidet mellom myndigheter, industri og fagbevegelse.

Flertallet mener at tilgang til nye arealer er av stor betydning for langsiktigheten i petroleumsvirksomheten, og viser i den forbindelse til behandlingen av Meld. St. 10 (2010–2011) om oppdatering av forvaltningsplanen for det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, hvor det ble gitt tilgang til nye områder i Barentshavet og utenfor Jan

Mayen. Åpingsprosessene vil avklare hvorvidt disse områdene kan åpnes for petroleumsvirksomhet innenfor miljømessig forsvarlige rammer. Samtidig fortsetter innhenting av kunnskap om havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det departementsoppnevnte Utvinningsutvalget (Aam-utvalget) i sin rapport, som ble overlevert 22. september 2010, hadde en visjon om å øke oljeutvinningen med 2,5 mrd. Sm³ oljeekvivalenter mer olje gjennom bedre utnyttelse av ressursene på norsk sokkel. Med dagens oljepris tilsvarer dette hele 7 000 mrd. kroner. De siste 40 årene har den norske oljeindustrien til sammenligning gitt inntekter på over 8 000 mrd. kroner. Disse medlemmer har merket seg at utvalget foreslo 44 ulike tiltak innenfor fem områder, som utvalget ser på som kritiske for å få realisert potensialet for økt utvinning.

Disse medlemmer peker på at det fortsatt er store muligheter på norsk sokkel, og at en av hovedutfordringene er å påvise nye ressurser, samt å sikre høyest mulig utvinningsgrad. Åpning av attraktive leteområder, forskning og forpliktende samarbeidsprosjekter er viktige elementer for å nå disse målene.

Disse medlemmer mener det er nødvendig å kunne tilby oljeselskapene nye attraktive arealer for leting og utvinning av petroleumsressurser, både for å utnytte ressurspotensialet på norsk sokkel, for å bevare kontinuiteten i norsk petroleumsvirksomhet og ta vare på den kompetansen som er bygget opp gjennom denne virksomheten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at mesteparten av de utforskede arealene med potensielle petroleumsreserver ligger i Barentshavet og det nordlige Norskehavet. Disse medlemmer vil peke på at områdene Nordland VI, Nordland VII og Troms II antas å være særlig lovende, det samme gjelder de nye norske områdene i det østlige Barentshavet.

Disse medlemmer er positive til at større deler av norske områder i nord åpnes for petroleumsaktiviteter, jf. forvaltningsplanen. Disse medlemmer vil peke på at en slik aktivitet også kan bidra til positive ringvirkninger i form av arbeidsplasser og aktivitet for lokalsamfunnene. Det er derfor svært viktig at også de nye norske områdene i Barentshavet inkluderes i den forhåpentligvis nært forestående revisjonen av forvaltningsplanen.

Disse medlemmer vil henvise til at det fremgår av IEAs World Energy Outlook for de siste 3 årene at Norge bør opprettholde sin olje- og gassproduksjon så godt som mulig, selv innen et scenario hvor man forsøker å begrense utslipp av CO₂ til maks

450 ppm/2 graders oppvarming, da særlig gass fremheves som en del av både energietterspørsel- og klimaløsningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftsutgifter med 11,6 mill. kroner. Disse medlemmer mener at en tydeligere politisk ledelse med en mer forutsigbar og ryddig olje- og energipolitikk ville redusert behovet for «brannslukningsarbeid» og annet ekstraarbeid i byråkratiet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012 der det foreslås å øke post 1 Driftsutgifter med 10 mill. kroner. Dette for å styrke Oljedirektoratets viktige arbeid med økt ressursutnyttelse i eksisterende felt.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at i statsbudsjettet for 2012 får Oljedirektoratet fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1810 post 21 med inntil 100 mill. kroner til videre seismikkundersøkelser og andre geologiske datainnsamlinger ved Jan Mayen, mot tilsvarende inntekter fra salg av tidligere innsamlede seismiske data som inntektsføres under kap. 4810 post 4. Videre foreslås det at Oljedirektoratet får fullmakt til å forplikte for inntil 80 mill. kroner utover forslag til bevilgning for 2012 under kap. 1810 post 21, blant annet knyttet til videre geologisk kartlegging ved Jan Mayen i 2013.

Dette medlem viser til at Jan Mayen er et sårbart naturområde, og at vanskelighetene med å drive meningsfullt oljevern der er enda større enn tilfellet vil være utenfor Lofoten og Vesterålen. Dette medlem viser samtidig til at oljeindustrien har uttrykt liten interesse for å starte petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen.

Med dette som bakgrunn viser dette medlem til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å redusere bevilgningene til kunnskapsinnhenting i det Nordøstlige Norskehav, og til åpningsprosessen ved Jan Mayen, med til sammen 100 mill. kroner.

Dette medlem viser for øvrig til sine merknader under kap. 1800 Olje- og energidepartementet.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Det foreslås bevilget 800,25 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 11,8 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til NVEs arbeid

med å utføre tilsyn og kontroll innenfor sitt arbeidsområde. I tillegg er arbeidet med faglig saksbehandling for nye energiprosjekter svært viktig. NVE har blitt tilført økte midler de senere årene. Flertallet har forventninger om at saksbehandlingstiden skal bli kortere.

Flertallet har merket seg at innføring av et felles elsertifikatmarked med Sverige vil gi NVE nye oppgaver.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at NVE har ei viktig rolle i å forvalte vasskraftressursane og energimarknaden på ein heilskapleg og framtidsretta måte. I tillegg har NVE ei viktig rolle i høve til beredskap mot flaum og naturskade.

Desse medlemene er uroa over den lange handsamingstida på konsesjonssøknader for ny kraftproduksjon, så vel som nettutbygging. Dette gjeld både førstegangs handsaming i NVE og ankehandsaminga i Olje- og energidepartementet. Desse medlemene har merka seg at for større nettutbyggingar har handsamingstida ved førstegangs handsaming vore 1,5–3 år dei seinare åra har, medan det for ankehandsaming har vore 1–2,5 år. Desse medlemene meiner at dette er altfor lang tid.

Desse medlemene meiner at det er stort behov for systematisk gjennomgang av rutinane slik at handsamingstida går ned, og at fleire kraftprosjekt og nettutbyggingar kan realiserast raskare. Det må leggjast til rette for enklare bruk av konfliktdempande tiltak og tidleg medverking i planarbeidet ved nettutbygging. Dette kan igjen føre til raskare utbygging.

Disse medlemmer viser til at saksbehandlingstiden for konsesjonssaker i NVE er altfor lang, og at det per i dag ligger mer enn 600 småkraftsaker på vent. Med dagens saksbehandlingstid risikerer mange vannkraftprosjekter ikke å komme med i det kommende norsk-svenske elsertifikatmarkedet.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høyre ønskjer i tillegg å delegere konsesjonsmyndigheit ved mindre utbyggingar til kommunane. Det vil også redusere presset på konsesjonshandsaminga i NVE.

Medlemene i komiteen frå Høyre syner til Høyre sitt alternative statsbudsjett for 2012, der det er føreslege å auke løyvingane til NVE med 10 mill. kroner for å styrkje arbeidet med å handsame konsesjonssøknader for ny kraftproduksjon og nettutbygging.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative

budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til saksbehandling i NVE med 2 mill. kroner.

FLAUM- OG SKREDFØREBYGGING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at NVE utfører et viktig arbeid som ansvarlig instans når det gjelder forebygging av skred og ras.

Flertallet viser til at NVE har en viktig rolle i å forvalte vannkraftressursene og energimarkedet på en helhetlig og framtidsrettet måte. I tillegg har NVE en viktig rolle i forhold til beredskap mot flom og naturskade.

Flertallet viser til at regjeringa har varslet en ny stortingsmelding om flom og skred våren 2012.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til NVE sitt ansvar for forebygging av ras og flaumsikring. I dette arbeidet skal NVE mellom anna ta omsyn til forventa verknader av klimaendringar. Desse medlemmene viser til at fleire stadar i landet i 2011 var utsette for store flaum- og skredulykker som følgje av store nedbørmengder med massive ødeleggelser på sentral infrastruktur og private hus og eigedommer.

Desse medlemmene meiner at dei mange flaum- og skredulykkene i 2011 viser at det er eit behov for å styrke satsinga på flaum- og skredforebygging.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti peikar på at klimaendringar vil føre til at vi kan kome til å oppleve meir nedbør og ekstremver i åra framover. Det er derfor viktig å etablere forebyggjande tiltak mot flaum og skred.

Desse medlemmene viser til at regjeringen til tross for dette ikkje har prioritert å øke bevilgningene til ras- og flomsikring i statsbudsjettet for 2012.

Desse medlemmene syner til Høgre og Kristeleg Folkeparti sine alternative statsbudsjett for 2012, der det er foreslege å auke løyvingane til dette føremålet med 50 mill. kroner utover regjeringa sitt framlegg for 2012.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti peikar på at vi aldri kan sikre oss hundre prosent mot framtidige flaum- og skredulykker, men styrka satsing på forebyggjande tiltak kan redusere skadane og minske omfanget av nye flaumar og skred.

Desse medlemmene meiner at staten bør vurdere å ta eit større ansvar for ras- og flaumsikring gjennom auka forebyggjande arbeid. Det vil vere god

samfunnsøkonomi i å avgrense omfanget av slike hendingar, og ei unngår at dette arbeidet blir salderingspost i ein stram kommuneøkonomi.

Desse medlemmene har merka seg at regjeringa har varsla ein stortingsmelding om flaumsikring i 2012, og imøteser dette.

Disse medlemmer mener det er behov for en oversikt over behovet for flom- og rassikring, med tilhørende strategi og statlig opptrappingsplan for hvordan situasjonen skal møtes. Disse medlemmer peker på at det er bedre samfunnsøkonomi og gir større trygghet for innbyggerne å bruke ressurser på forebygging, fremfor at erstatninger skal utbetales i etterkant.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en oversikt over behovet for flom- og rassikring, med tilhørende strategi og statlig opptrappingsplan for hvordan situasjonen skal møtes.»

Desse medlemmene viser til gjeldande praksis der staten finansierer fullt ut dei krisetiltak som blir gjennomført for å avverje overhengande fare for menneskeliv eller skadar på større verdiar umiddelbart før, under og etter ein flaum. Når det gjeld permanente sikringstiltak som blir gjort etter ein flaum, blir dette vanlegvis finansiert på same måte som ordinære tiltak ved at staten dekker 80 pst. av kostnadene og at distriktsandelen er 20 pst. Dette kravet blir vanlegvis retta mot kommunane, som igjen kan rette dette mot grunneigarane. Eit problem i denne samanheng kan være at enkelte grunneigarar blir belasta for tiltak mange har nytte av, utan at desse deltek i finansieringa.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for kompensasjon for flom, ras og naturskade til kommunene med sikte på at staten tar et større økonomisk ansvar når kommuner rammes uforholdsmessig hardt.»

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti peiker på at eit resultat av klimaendringane kan føre til at utgifter til flomskader og naturkatastrofer for de kommuner som vert ramma, auker. Vi kan stadig oftare få oppleve tilfeller hvor kommunar rammes uforholdsmessig hardt, med den følgjen at det kan bli svært krevjande for lokale styresmakter å gjennomføre naudsynt opprydding og utbetningsoppgåver.

Desse medlemmene viser til Stortinget si handsaming av St.meld. nr. 42 (1996–1997) Tiltak

mot flom, jf. Innst. S. nr. 244 (1996–1997), der eit fleirtal i komiteen mellom anna uttalte at:

«Med bakgrunn i at tiltak mot flom og erosjon gir fordeler lokalt, er flertallet enig i at distriktsandelen opprettholdes. Flertallet viser til at flom- og erosjons-sikringstiltak gir varige fordeler for lokale interesser, og mener derfor at de som oppnår fordeler også bidrar i finansieringen.»

Desse medlemene viser vidare til at spørsmålet om staten si dekning av distriktsandel for permanente sikringstiltak også vart handsama av Stortinget i juni 2004, jf. Dokument nr. 8:34 (2003–2004) og Innst. S. nr. 252 (2003–2004), og at den gjeldande ordninga vart oppretthalden ved Stortinget sitt vedtak av 14. juni 2004. Ein viser i denne samanheng til merknaden frå komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti, der det mellom anna var uttalt at:

«Flertallet vil vidare påpeike at kravet om distriktsandel bidrar til å sikre at det er velfunderte behov som ligger til grunn for ønskede tiltak, samt bidrar til lokalt ansvar og eierskap til tiltakene.»

Desse medlemene viser i tillegg til St.meld. nr. 39 (2003–2004) Om Samfunnssikkerhet og sivilt-militært samarbeid, der det står følgjande:

«Klimaendringer og økt risiko for naturkatastrofer, særlig flom og skred, vil kunne gi utfordringer for den statlige erstatningsordningen ved naturskader. Erstatningsordningen må tilpasses de krav om erstatning som klimaendringene kan forventes å føre med seg. Samtidig må erstatningsordningen utformes innenfor de praktiske og økonomiske rammer som samfunnet ønsker.»

Desse medlemene vil vidare peike på at kravet om distriktsandel bidreg til å sikre at det er godt dokumenterte behov som ligg til grunn for ønska tiltak, og at det bidreg til lokalt ansvar og eigarskap til tiltaka. Desse medlemene peikar på at det er viktig at kommunane, som ansvarleg styresmakt for arealplanlegging, også har eit finansielt ansvar i høve til førebygging av flaum- og skredskader. Desse medlemene vil likevel peike på at sjølv om distriktsandelen i utgangspunktet skal være 20 pst., bør det kunne være mogleg å avvike dette i enkelte høve der distriktsandelen vil gje urimeleg store utslag i høve til den einskilde kommune sin økonomi.

SMÅKRAFTPRODUKSJON

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at det er eit stort potensial for småkraftproduksjon i Noreg, og at desse ressursane er viktige verkemiddel for verdiskaping i store delar av landet. Lang handsamingstid på konsesjonssøknader hos

NVE er ein alvorleg flaskehals i forhold til å utløyse potensialet i småkraftproduksjon.

Desse medlemene peikar på at småskala vasskraft ofte er skånsame utbyggingar med små naturinngrep. Desse medlemene vil i tillegg peike på at ny teknologi gjer at vasskraft kan byggjast ut langt meir skånsamt enn tidlegare.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre meiner at det bør opnast opp for konsesjonshandsaming av småskala vasskraft opp til 3 MW i verna vassdrag.

Desse medlemene vil leggja til rette for auka utnytting av potensialet innan småskala vasskraft.

Medlemene i komiteen frå Høgre viser til at det i Høgre sitt alternative statsbudsjett for 2012 er foreslege å heve innslagspunktet for grunnrenteskatt frå 5 MW til 10 MW. Det betyr at alle mikro-, mini- og småkraftverk blir fritakne frå grunnrenteskatt.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti syner til at Europa står framføre store utfordringar i energisektoren, både med å oppretthalde energiforsyninga og for å redusere klimagassutslepp. Sikker tilgang på energi er nødvendig for å sikre vidare økonomisk vekst og utvikling. Etterspørselen etter energi frå resten av Europa og frå utviklingslanda er venta å auke raskt i åra framover. På same tid er bruk av energi den viktigaste kjelda til utslepp av klimagassar.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti meiner at her kan Noreg spele ei viktig rolle for å nå klima- og fornybarmålingane både i Noreg og i Europa.

Desse medlemene viser til at i eit slikt perspektiv kan ikkje viktige utbyggingar stå i kø hos NVE.

ELEKTRISITETSNETTET

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti meiner at dersom Noreg dei kommande åra skal kunne utnytte dei moglegheitene ein kraftig betra kraftbalanse vil gje oss, er utbygging av overføringsnettet for elektrisk straum heilt avgjerande, samtidig som omsynet til sårbare naturområde vert ivareteke. Eit godt utbygd nett er også ein føresetnad for at potensialet for ny kraftproduksjon skal bli utløyst. I fleire delar av landet er det i dag ikkje mogleg å realisere elles lønnsame småkraftprosjekt på grunn av manglande nettkapasitet.

Desse medlemene meiner at ei kraftig styrking av det innanlandske overføringsnettlet for elektrisk straum er nødvendig, både for å sørge for ei tilfredsstillende kraftforsyning i alle deler av landet, og for å kunne realisere prosjekt som i dag ikkje let seg gjennomføre på grunn av manglande nettkapasitet.

Desse medlemene viser til dei store konfliktane som er med utbygging av straumnettlet, og meiner at det er viktig med konfliktdepande og avbøtande tiltak for å få aksept og tilslutning til naudsynte utbyggingar. Vidare er det viktig med ei målretta satsing på forskning og teknologiutvikling for å fremje nye løysingar som betre kan ivareteke både økonomiske, estetiske og leveringssikre løysingar.

Desse medlemene meiner det er nødvendig å gjennomføre ein grunnleggjande reform av den økonomiske reguleringa av nettselskapa for å gje sterkare insentiv for investeringar og vedlikehald av nettet. Dagens modell med inntekstråmer frå NVE gjev signal om å halde tilbake investeringar, og ein har over lang tid sett at det er uheldig.

Desse medlemene har registrert at regjeringa har signalisert at dei ønskjer ein felles tariffisering for sentralnettlet og regionalnettlet. Desse medlemene har imidlertid registrert at mellom anna Norsk Industri i sin høyringsuttale er imot slik felles tariffisering. Desse medlemene er oppteke av konkurransedyktige priser på energi, og leggjar dette til grunn når det gjelder tilnærminga til tariffspørsmålet. Desse medlemene ser det som naturleg at desse spørsmåla blir avklart nærare i den nettmeldinga som regjeringa har varsla at skal kome i løpet av hausten 2011.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre meiner at det er behov for ei strukturrasjonalisering og effektivisering av norske nettselskap. Det er i dag 72 eigarar i regionalnettlet der kvart nett er eige tarifferingsområde. Desse medlemene meiner at det vil vere samfunnsmessig rasjonelt å sjå det landsomfattande sentralnettlet og dei regionale netta i ein samanheng. Det kan bidra til å redusere forskjellane i nettleige, skape større likehandsaming av kundegrupper og legge til rette for effektiv utnytting av nettet.

Desse medlemene viser til at regjeringa har føreslege å doble løyvinga til utjamning av nettleige, frå 60 mill. kroner til 120 mill. kroner. Desse medlemene har merka seg at eit beløp på om lag 60 mill. kroner er tilstrekkeleg til å jamne ut nettleiga i dei delane av landet der ein har den høgaste nettleiga. Løyvingar utover dette vil omfatte så mange nettkundar at det berre vil gje ein marginal nedgang i nettleiga til den einskilde nettkunde. Desse medlemene meiner at ordninga med løyvingar til utjamning av nettleige bør vere ei målretta ordning

retta mot dei områda av landet som har ein uforholdsmessig høg nettleige.

Desse medlemene meiner vidare at auka tilskot til nettutjamning gjer eit dårlig incitament for strukturendring i bransjen.

Disse medlemmer mener at den enorme økningen i tilskudd til utjevning av overføringstariffen er med på å opprettholde den store andelen små kraftselskap. Økningen vil fjerne de små selskapenes incitament til å slå seg sammen til større mer produktive selskaper. Ordningen vil gjøre det mer attraktivt å drive ineffektivt. I det lange løp vil dette derfor ha lite uttelling for strømpriser for forbrukerne. Økningen viser i tillegg en manglende vilje til å satse på nettutbygging som vil komme forbrukerne til gode.

Desse medlemene viser til partia sine alternative statsbudsjett der det er føreslege å oppretthalde løyvinga til utjamning av nettleige på same nivå som i 2011. Det vil seie 60 mill. kroner.

AUKA KAPASITET TIL UTLANDET

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti meiner at auka fokus på fornybar energi i Europa gjev store moglegheiter for norsk energiproduksjon. Norsk vasskraft vil få auka verdi, ikkje berre ved å forsyne Europa med meir rein, fornybar energi, men også i form av reguleringsevne for å balansere den kraftige satsinga på vindkraft i resten av Europa. Desse medlemene meiner at dette vil gje norsk vasskraft ein ekstra verdi, og at det gjev store moglegheiter for å nytte ut reguleringsevna i norske vassmagasin. Ikkje minst gjeld dette ved såkalla pumpekraftverk, der vatn kan pumpast tilbake i magasina når produksjonen av vindkraft er høg.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti peikar på at dersom våre fornybare energikjelder skal bidra til å betre forsyningstryggleiken i våre europeiske naboland og til å redusere klimagassutslepp gjennom å erstatte konvensjonell kolkraft, er det naudsynt med ei kraftig styrking av overføringskapasiteten mellom Noreg og resten av Europa. Det er etter desse medlemene si meining avgjerande at auka norsk kraftproduksjon ikkje blir «innelåst» i Noreg, men gjennom auka kraftutveksling til våre europeiske naboland bidreg til reduserte klimagassutslepp og styrka forsyningstryggleik i Europa, på same tid som det gjev gode forretningsmogelegheiter for norske selskap. Ei styrking av overføringskapasiteten til utlandet er viktig både for å styrke vår eigen forsyningstryggleik og for å gje norske energiprodusentar tilgong til ein større marknad i ein situasjon der vi ventar ei kraftig auke i produksjon av ny fornybar energi både i Noreg og

Sverige, som følgje av elsertifikatmarknaden og tilslutning til EU sitt fornybardirektiv.

Desse medlemene meiner derfor at arbeidet med å bygge ut ny overføringskapasitet for elektrisk kraft til resten av Europa bør styrkjast.

Desse medlemene meiner vidare at det er viktig at Noreg har ei aktiv rolle i eit samarbeid med andre EU/EØS-land om å utvikle eit såkalla «super-nett» til havs. Vi ser at utviklinga av eit offshore nettverk og forbindelser mellom Norden og kontinental Europa ligg på toppen av tiltakslista i Europakommisjonen sin «infrastrukturpakke», som vart presentert onsdag 17. november 2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det reviderede kvotedirektivet skal implementeres i Norge fra 2013. Direktivet gir åpning for kompensasjon for økte strømkostnader som følge av kvoteregimet. I den forbindelse vil disse medlemmer understreke at industri i global konkurranse må skjermes for karbonlekkasje, og Norge må benytte seg av beslutningen og systemet EU utarbeider, for å finne en løsning på CO₂-smitten for å unngå doble, negative virkemidler som er konkurransevridende.

AUTOMATISK MÅLARAVLESING

Komiteen peikar på at i tillegg til auka investeringar i kraftnettet, er det viktig å utnytte eksisterande infrastruktur på ein best mogleg måte. Automatisk måleravlesing vil her kunne spele ei viktig rolle. Nettselskap over heile verda skaffar seg i dag smarte målarar for å forbetre energieffektiviseringa. Smarte målarar gjev sanntidsinformasjon om energiforbruk og aukar forbrukarane sitt medvit rundt eige straumforbruk. Automatisk måleravlesing har til hensikt å styrke effektsituasjonen, ved at ein gjennom betre informasjon til forbrukarane kan syte for at forbruket av elektrisk kraft jamnar seg ut, og effekttoppene blir mindre. Når vi krev ein robust kraftforsyning for å møte våre behov fullt ut, er det nettopp effekttoppene som avgjer dimensjoneringa av kraftnettet.

Komiteen peikar på at ved å ta i bruk automatisk måleravlesing blir det lagt til rette for auka fleksibilitet hos sluttbrukar. Ein kontinuerleg oppdatert oversikt over eige straumforbruk per time, dag, veke eller månad, kombinert med prisar, vil gje forbrukaren innsikt i forbruk og resultat av endring i forbruk. Forbrukaren vil omgåande sjå effekten av endring i straumforbruk, og dette vil motivere til auka fokus på energieffektivisering. Ei slik løysing vil også kunne gje motivasjon til å etablere andre enøk-tenester og produkt.

Komiteen er difor positiv til dei varsla regelverksendringar knytt til avanserte måle- og

styringssystem (AMS) for strømmåling. Slike nye system vil gje både forbrukar og industri eit meir bevisst forhold til bruk og sparing av energi.

NATURGASS

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at regjeringen i årets budsjett ikke bevilger midler til å fremme bruken av naturgass. Disse medlemmer mener dette er en feil prioritering av regjeringen, og mener at potensialet for verdiskapning ved innenlandsk bruk av gass fremstår som stort. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å legge forholdene bedre til rette for bruk, og økt bruk av gass innenlands. Regjeringens naturgassavgift har vært til stor skade for utvidet bruk av naturgass ved at mange prosjekter har blitt skrinlagt.

Disse medlemmer viser til at det er en rekke forslag til bruk av gass blant annet i Grenlandsområdet, på Vestlandet og i Trøndelag. Disse medlemmer vil peke på at Industrikraft Møre i løpet av 30 måneder vil kunne ha en gasskraft i drift tilrettelagt for CCS. Dette kan oppnås bl.a. ved forenkling av regelverk og større imøtekommenhet fra sentrale myndigheters side.

Disse medlemmer viser for øvrig til tidligere Dokument 8-forslag fra Fremskrittspartiet om statlig myndighetsansvar for bygging av hovedrørledninger for naturgass, samt forslag om å tilføre 5 mrd. kroner til et statlig infrastrukturselskap ved behandlingen av gassmeldingen.

Disse medlemmer er skuffet over at regjeringen ikke følger opp Arbeiderpartiets forslag i opposisjon om å opprette og bevilge egenkapital til et statlig infrastrukturselskap. Disse medlemmer er også skuffet over at prosjektet Skanled er terminert, og mener dette kunne hatt et stort potensial for frakt og salg av gass.

Disse medlemmer vil ta i bruk økonomiske virkemidler for å støtte byggingen av infrastruktur for naturgass, og mener bevilgningene må økes. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke post 74 naturgass med 20 mill. kroner.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Det foreslås bevilget 1 058,5 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en reduksjon på 0,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Det foreslås bevilget 1 016 mill. kroner til post 50 Overføring til Energifondet i 2012, som er en økning på 40 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2011. Av dette kommer 956 mill. kroner fra avkastningen på Grunnfondet.

Tilsagnsfullmakten på post 50 Overføring til Energifondet på 400 mill. kroner foreslås videreført for 2012, jf. forslag Vedtak VI.

Renteinntektene fra Energifondet anslås til om lag 130 mill. kroner for 2011, midlene vil bli disponibele i 2012.

De samlede inntektene til Energifondet anslås til omlag 1,93 mrd. kroner i 2012.

(Post 95 Kapitalinnskudd behandles av finanskomiteen utenfor rammeområdet).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at den foreslåtte økningen i Prop. 1 (2011–2012) på dette kapitlet er midler som settes av til en Demopark for havvindmølleteknologi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2012, hvor det foreslås å øke post 21 spesielle driftsutgifter med 16 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å etablere et fond for klimavennlig teknologi.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON OG ENERGIEFFEKTIVISERING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at Norge har et stort potensial for fornybar energiproduksjon både innen vann, vind, bioenergi og andre fornybare kilder.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser videre til at energi- og klimautfordringen må sees i sammenheng, og disse medlemmer vil derfor understreke at fornybar energiproduksjon og energieffektivisering er viktig for å nå våre klimapolitiske mål.

Disse medlemmer etterlyser imidlertid nasjonale måltall for energieffektivisering i bygg, herunder måltall for eksisterende bygg og nye økonomiske virkemidler for energieffektivisering i eksisterende bygg. Den mest miljøvennlige energien er den som ikke blir benyttet.

ENERGIFONDET

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med etableringen av et felles elsertifikatmarked med Sverige fra 1. januar 2012. Dette betyr at Enovas virksomhet vil bli konsentrert om satsingen på fornybar varme, energieffektivisering i bygg og industri, samt demonstrasjon av nye energiteknologier.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2012, hvor det foreslås å be regjeringen redusere overføringen til Enova til 660 mill. kroner, og hvor midlene brukes som følger: varmesatsing – 400 mill. kroner, prosjekt i industrien – 150 mill. kroner, subsidier for ENØK – 110 mill. kroner. Post 50 Overføring til Energifondet foreslås der fjernet i sin helhet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Olje- og energidepartementet styrer Enova gjennom overordnede mål, blant annet ved å sette resultatmål for virksomheten. I tråd med dette skal Olje- og energidepartementet og Enova inngå fireårige avtaler som blant annet fastsetter resultatmål for anvendelsen av Energifondet, jf. Energifondets vedtekter. Disse medlemmer peker på at Enova er et sentralt virkemiddel i politikken for energiomlegging og energieffektivisering i Norge, og forvalter betydelige midler bevilget fra Stortinget i dette arbeidet. Innføringen av elsertifikater fra 1. januar 2012 medfører at Enova ikke lenger skal forvalte investeringsstøtte for vindkraft.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen legger opp til å trekke ut midler fra Energifondet som reflekterer satsingen på vindkraft de seneste årene, og varsler at de bevilgningsmessige konsekvensene av dette skal tas opp i revidert nasjonalbudsjett for 2012, og imøteser dette.

Disse medlemmer mener at den nye avtalen med Enova bør legges frem for Stortinget.

Disse medlemmer mener videre at regjeringen burde ha lagt frem en egen sak for Stortinget om Enovas rolle fremover.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er bekymret for de signaler som gis i budsjettet om at regjeringen legger opp til å trekke ut midler fra Energifondet, som reflekterer satsingen på vindkraft de seneste årene i revidert budsjett på grunn av oppstart av elsertifikatmarkedet. Markante kutt i overføringene til Energifondet vil dramatisk redusere mulighetene til å realisere de enkleste og mest lønnsomme nasjonale klimatiltakene, som igjen vil gjøre arbeidet med å innfri målsettingene i klimaforliket vanskeligere.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en styrket satsing på energieffektivisering gjennom å øke den direkte overføringen til Energifondet over statsbudsjettet med 70 mill. kroner, samt å øke kapitalinnskuddet i Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering med 5 mrd. kroner i 2012. Dette vil øke avkastningen fra Grunnfondet med anslagsvis 125

mill. kroner i 2013, som gjøres tilgjengelig for utbygging av fornybar energi gjennom Energifondet.

ENERGISPARING OG ENERGIEFFEKTIVISERING I HUSHOLDNINGER MV.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at det er et stort potensial for energisparing i husholdninger, offentlig sektor, og næringslivet og industrien. Disse medlemmer mener at for å redusere utslippet av klimagasser i Norge for å nå målsettingene i Stortingets klimaforlik fra januar 2008, er det viktig med en energiomlegging som innebærer en utfasing av bruk av fossil energi til oppvarming av bygg.

Disse medlemmer viser til at det i klimaforliket var enighet om at det var behov for en handlingsplan for overgang fra fossile energikilder til fornybare energikilder til oppvarming. Videre var det enighet om at det skulle etableres en støtteordning til konvertering av oljekjeler til fornybar varme i regi av Enova. Det var enighet om å vurdere å innføre forbud mot å erstatte gamle oljekjeler med ny i bestående bygg, og å innføre forbud med hjemmel i plan- og bygningsloven mot installering av oljekjel i nye bygninger.

Disse medlemmer vil peke på at innenfor energieffektivisering i privatboliger er det et uforløst potensial. Disse medlemmer viser til at 40 pst. av Norges netto innenlands stasjonære sluttforbruk av energi, 80 TWh, brukes til drift av bygninger og funksjonalitet for brukerne.

Disse medlemmer viser til at det i Norge er et stort potensial for energieffektivisering innen alle sektorer. Potensialet er ikke minst betydelig innen byggsektoren. En studie fra SINTEF Byggforsk fra 2009 viser at vi kan spare 12 TWh i bygg innen 2020. Dette tilsvarer årlig energiforbruk til 600 000 boliger. Disse medlemmer mener derfor at det bør settes i verk sterkere tiltak for å realisere dette potensialet. Dette må omfatte ytterligere krav til tiltak som optimaliserer energiforvaltningen i alle nybygg. Siden bygningsmassen skiftes ut svært langsomt, kan vi ikke nå potensialet for energieffektivisering i bygningsmassen gjennom skjerpede energikrav til nye bygg og større rehabiliteringer alene. Vi må også utnytte potensialet for energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse. Det bør derfor også stimuleres til energieffektivisering i eksisterende boliger gjennom blant annet bruk av skatteincentiver, samt tilbud om gratis energisjekk.

Disse medlemmer viser til at EU i sin energi- og klimapakke har vedtatt både at 20 pst. av EUs samlede energiforbruk i 2020 skal komme fra fornybare energikilder, og at energibruken skal effektiviseres med 20 pst. i forhold til «business as usual».

Disse medlemmer peker på at energieffektivisering i bygninger vil gjøre det lettere å nå disse forpliktelsene, samt de forpliktelser vi vil bli pålagt i kommende revidert utgave av EUs bygningsenergidirektiv.

Disse medlemmer mener at det er viktig med gode merkeordninger for bygg, ikke minst ved salg og utleie, slik at energieffektivitet i større grad kan gjenspeiles i salgspris eller leiepris. Disse medlemmer viser til at Stortinget vedtok å innføre en energimerkeordning for bygg gjennom endringer i energiloven våren 2009, jf. Ot.prp. nr. 24 (2008–2009). Denne energimerkeordningen kan også brukes til å stille krav til energibruk i nye bygninger. Spesielt bør offentlige byggeiere etter disse medlemmers mening gå foran. Disse må være klare forbilder for landets øvrige brukere.

Disse medlemmer viser til at private husholdninger utgjør 68 pst. av energiforbruket i Norges bygningsmasse. Derfor er det avgjørende at privatpersoner har klare incentiver til å investere i energieffektiviseringstiltak. Enova har i dag en sjablongbasert støtteordning for selektive energitiltak mot husholdninger. Utover dette er minstegrensen for å utløse støtte fra Enova 500 000 kWh spart energi per år. I praksis betyr dette at Enovas midler ikke er tilgjengelige for privatboliger og mindre boligselskaper.

Disse medlemmer vil peke på at det er nødvendig med en sterkere satsing på energieffektivisering enn det regjeringen legger opp til i statsbudsjettet for 2012. Regjeringens egen arbeidsgruppe for energieffektivisering av bygg, Arnstad-utvalget, har satt som mål å redusere levert energi til bygg med 10 TWh/år innen 2020. Utvalget anslo den samfunnsmessige kostnaden til tilskudd for å utløse dette målet til å være ca. 1,4 mrd. kroner per år i perioden 2010–2015, øremerket energieffektivisering i bygg. Utvalget anslo at en slik satsing kan utløse et nytt marked på ca. 80 mrd. kroner, som igjen vil utgjøre ca 80 000 nye årsverk, og som vil føre til en momsinntekt til staten på 15 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke griper muligheten til å følge opp utvalgets anbefalinger i statsbudsjettet for 2012.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at den enkelte boligeier bør gis gode incentiver til å effektivisere energibruken i egen bolig. Den enkelte boligeier bør derfor stimuleres til energieffektiviseringstiltak gjennom for eksempel skattefradrag for dokumenterte utgifter til energisparingstiltak i egen bolig. Det er en enkel, effektiv og ubyråkratisk modell, som vil utløse betydelig energieffektivisering i Norge – i segmenter i bygningsmas-

sen som i dag har få eller ingen offentlige støtteordninger. Disse medlemmer har merket seg at skattefradrag for energieffektivisering i egen bolig er vedtatt innført i Sverige og USA.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om incentiver til energisparing i husholdning og næringsliv. I saken utredes tre alternative ordninger; skattefradrag (ROT fradrag) og hvite sertifikater og en utvidet støtteordning».

Disse medlemmer mener det bør legges til rette for flere plusshus og passivhus i Norge. Bygninger som oppføres med mer miljøvennlige og energieffektive oppvarmingsløsninger enn fjernvarme må ikke bli omfattet av tilknytningsplikt for fjernvarme.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at så vel energikrav som støtteordninger må være teknologinøytrale, slik at man oppnår mest mulig energieffektivisering for hver investert krone. Disse medlemmer mener derfor at energikrav og støtteordninger må basere seg på krav til levert energi i bygningen.

Disse medlemmer peker på at elektrisitetsforbruk i Norge kommer fra ren og miljøvennlig vannkraft. Elektriske varmesystemer anvender etablert strømmnett, og krever ikke en parallell infrastruktur. Nye, fornybare energikilder vil i stor utstrekning kunne transporteres og anvendes med elektrisitet som energibærer. Elvarmen medfører derfor et lavt behov for levert energi til bygninger.

Disse medlemmer mener det er viktig med en bred tilnærming til energieffektivisering, og at en best mulig utnyttelse av samfunnets ressurser oppnås gjennom en teknologinøytral støtteordning til energieffektiviseringstiltak.

Disse medlemmer vil styrke arbeidet med å skifte ut oljefyr med oppvarming basert på fornybare energikilder og få ytterligere fortgang i dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2012 derfor er foreslått å bevilge 40 mill. kroner til støtte til utskifting av oljefyr over kap. 1825 post 70.

Disse medlemmer viser videre til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2012 foreslår å heve grunnavgiften for mineralolje (normal sats) med 15 øre utover regjeringens forslag, til 1,149 kroner per liter mineralolje. Redusert sats opprettholdes i tråd med regjeringens forslag på 0,126 kroner per liter mineralolje. Dette vil blant annet motvirke at innføring av sertifikatplikt for elektrisk kraft vil gjøre det mer lønnsomt å bruke fyringsolje.

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Det budsjetteres med 150,5 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 4,5 pst. i forhold til saldert budsjett i 2011. Av disse midlene budsjetteres det med gebyrinntekter på 65 mill. kroner, inntekter under oppdrags- og samarbeidsvirksomheten på 71,5 mill. kroner og 14 mill. kroner i inntekter knyttet til flom- og skredforebygging.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det er store investeringsplaner i overføringsnettet i årene fremover. I den sammenhengen vil disse medlemmer understreke at utbyggere av ny kraft må ta nettkostnader med i regnestykket slik at landbasert kraftforedlende industri holdes skadeløse for eventuelle prisdrivende effekter og nettleieeffekter fra kabler til utlandet og elektrifisering av sokkelen.

Kap. 4825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Det foreslås 996,0 mill. kroner for 2012 på dette kapitlet, som er det samme som i saldert budsjett 2011.

Ved Stortingets vedtak av 17. juni 2011 ble post 85 Fondsavkastning redusert med 1,4 mill. kroner, jf. Prop. 120 S og Innst. 420 S (2011–2012).

Kap. 1830 Forskning

Det foreslås bevilget 758,95 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en reduksjon på 0,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Det foreslås bevilget 718 mill. kroner til Norges forskningsråd over OEDs budsjett i 2012, som er en reduksjon på 4 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2011.

Tilsagnsfullmakten på 33 mill. kroner foreslås videreført for 2012, jf. forslag Vedtak VI.

Komiteen mener utvikling av ny energiteknologi er svært viktig for å sikre en mer robust, fleksibel og miljøvennlig energiforsyning for fremtiden. Det er viktig å utvikle/videreutvikle energikilder og -bærere som kan konkurrere i pris og energivolum med olje, gass og kull. En bredere tilgang til konkurransedyktige energiprodukter vil gi en mer stabil økonomi og redusere konflikter rundt energitilførsel. Tilgang til sikker og rimelig energi er en vesentlig forutsetning for å redusere fattigdom og sikre materiell velstand.

Komiteen er positiv til videre satsing på forskningssentre for miljøvennlig energi (FME) og å styrke fagmiljøet innenfor samfunnsvitenskapelig energiforskning. Dette arbeidet må vektlegges og involvere både universitetene, forskningsinstitutter

og næringslivet. Komiteen mener arbeidet rundt FME kan være et viktig bidrag for å videreutvikle ledende miljøer, og at man i den forbindelse må stimulere både de gamle, etablerte og de yngre, spirende forskningsmiljøene rundt i landet til å delta.

Komiteen mener Norge må ha som mål å være en betydningsfull energinasjon, med en bred tilnærming både innen teknologiutvikling og energiproduksjon. Satsing på forskning og utvikling har en sentral rolle for å kunne ta ut det potensialet energiområdet representerer, både industrielt og som inntektskilde til bedrifter så vel som til stat og kommuner.

Komiteen vil understreke at myndighetene bør ha en sterk satsing innen relatert forskning og teknologiutprøving, dersom Norge skal være et attraktivt land for høyteknologibedrifter i framtiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at bevilgningene til forskning på fornybare energikilder og CO₂-håndtering ble økt med 600 mill. kroner samlet i budsjettene for 2009 og 2010, som et resultat av klimaforliket i Stortinget. Dette førte til en styrking av de meste relevante programmene i Forskningsrådet, inkludert etablering av forskningssentrene for fornybar energi (FME).

Flertallet viser til at det de siste årene har vært en betydelig opptrapping av aktiviteter innenfor Forskningsrådets RENERGI-program (Fremtidens rene energisystem). Flertallet er særlig fornøyd med at man gjennom dette programmet har klart å få på plass finansiering for en rekke pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor fornybar energi. Etablering av slike prosjekter er avgjørende for å kunne ta steget fra forskning til kommersiell energiproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at det må utarbeides stimulanseordninger som bidrar til at prosjekter både tenkes ut og realiseres i Norge. Disse medlemmer er kritisk til at det kuttes i støtten til Norges Forskningsråd.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen har valgt å redusere bevilgningene til forskning på fornybar energi og miljøvennlig gasskraftteknologi via Forskningsrådet i statsbudsjettet for 2012.

Disse medlemmer viser til at disse kuttene er i strid med intensjonene i Klimaforliket. Disse medlemmer mener Norge som stor energinasjon innen fornybar energi, men også innen olje- og gass-

produksjon, har et spesielt ansvar for å bidra til utvikling av fremtidens energiteknologier som kan tilfredsstille verdens etterspørsel etter energi samtidig som den sikrer nødvendig reduksjon i klimagassutslippene.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at det er behov for å styrke innsatsen på forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologier for fossilt basert kraftproduksjon med fangst og lagring av CO₂ utover regjeringens forslag. Satsing på å utvikle teknologier for fangst og lagring av CO₂ er viktig for å redusere klimagassutslippene. Norge har som en stor produsent av de fossile energikildene olje og gass, et viktig internasjonalt ansvar for å utvikle denne teknologien.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012, der det er foreslått å øke bevilgningen til forskningsprogrammet CLIMIT med 15 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener videre at det er behov for å styrke forskningen på nye fornybare energikilder. Skal vi løse klimautfordringen, er det nødvendig med en overgang fra fossile til fornybare energikilder. Mange av disse teknologiene er imidlertid fortsatt umodne.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012 der det er foreslått å øke bevilgningen til forskningsprogrammet RENERGI med 10 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til RENERGI og CLIMIT med til sammen 8 mill. kroner utover regjeringens forslag i 2012.

PETROLEUMSFORSKNING

Komiteen viser til at myndighetene må ha en sentral rolle innen petroleumsrelatert forskning. Myndighetene er ressurseier, og har et overordnet ansvar for å sikre optimal ressursutvinning fra sokkelen. Dermed påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig teknologi- og kompetanseutvikling slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. I tillegg tilfaller størstedelen av petroleumsinntektene staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektsside.

Komiteen peker på at forskning og utvikling ikke bare gir grunnlag for økt lønnsomhet og aktivitet på kontinentalsokkelen. Det er også en sentral konkurransefaktor for norsk leverandørindustri, som stadig øker sin eksport og nå er landets nest største eksportnæring. Komiteen vil understreke at denne rollen må opprettholdes dersom norsk olje- og gassindustri fortsatt skal hevde seg i internasjonal kon-

kurranse. Dette er spesielt viktig for å sikre grunnlaget for leverandørindustrien når petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Komiteen mener nasjonen må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Komiteen vil peke på at Norge skal være et foregangsland i utvikling og bruk av ny miljøvennlig teknologi ved olje- og gassproduksjon, og at dette kan bli en viktig eksportvare.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i klimaforliket ble vedtatt krav om et betydelig klimafokus i petroleumsforskningen, og er tilfreds med at dette er fulgt opp gjennom den nasjonale teknologistrategien for olje- og gassvirksomheten i Norge (OG21-strategien). Satsingen på energieffektivisering i petroleumsvirksomheten gjennom PETROMAKS-programmet står i denne sammenheng sentralt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at petroleumsnæringen er sentral i norsk økonomi og næringsliv og er en viktig drivkraft i norsk teknologiutvikling. De uutnyttede petroleumsressursene på norsk sokkel ligger stadig vanskeligere tilgjengelig, og behovet for avanserte teknologiske løsninger blir stadig større for å kunne finne og utvinne petroleumsressursene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte. Disse medlemmer vil derfor understreke behovet for fortsatt satsing på petroleumsrettet forskning i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener staten bør ta et langt større ansvar for FoU innen petroleumsnæringen, og at det bør opprettes et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre langsiktigheten i denne forskningen.

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr.198 (2000–2001) hvor Fremskrittspartiet tok til orde for å ta finansieringen av energi- og petroleumsforskning ut av de årlige statsbudsjettene, og heller finansiere forskningen med avkastning av fond. Disse medlemmer mener at forutsigbarhet og grunnlag for langsiktig planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter bedre kan sikres gjennom fondsavsetning, enn gjennom ordinær budsjettbehandling der midler til forskning må konkurrere med midler til annen virksomhet. Problemstillingen har den rødgrønne regjeringen selv illustrert gjennom sine budsjettforslag, hvor bevilgningene og innretningen på

petroleumsrelatert forskning har vært svært uforutsigbar.

Disse medlemmer viser til modellen for å sikre forutsigbarhet og stabilitet som disse medlemmer foreslår i sitt alternative budsjett. I Fremskrittspartiets alternative budsjett foreslås det å sette av 10 mrd. kroner til et fond for petroleumsforskning. Avkastningen av dette skal sikre relevante og fornufte forskningsprosjekter. Disse medlemmer mener at opprettelsen av et slikt fond vil medføre at staten tar sitt nødvendige ansvar for forskningen, og at dette i stor grad vil være utgifter til bedring av fremtidig inntekts ervervelse for staten.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012, og til post 50 Norges forskningsråd, der det settes av 100 mill. kroner mer til FME-senterne, deriblant opprettelsen av to nye. Ett av dem er tenkt å styrke Halden-miljøet som driver med styringssystemer for kjernekraftverk, og det resterende skal gå til petroleumsforskning. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der post 50 Norges forskningsråd foreslås økt med totalt 270 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.»

Komiteens medlemmer fra Høyre mener utviklingen innen statlige bidrag til petroleumsrettet forskning ikke har gått i riktig retning, og at nivået bør økes. Disse medlemmer har som mål at statens bidrag skal ligge på minst 600 mill. kroner årlig. Disse medlemmer vil berømme industrien for å være en pådriver for petroleumsrettet forskning.

Disse medlemmer mener det er uheldig at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2012 bare gir en marginal økning til petroleumsrettet forskning. Med det inntekstpotensialet en økt utvinningsgrad fra eksisterende felt representerer, er det etter disse medlemmers oppfatning kritikkverdig at regjeringen ikke i større grad retter fokus mot viktige forutsetninger for å få til økt utvinningsgrad, som blant annet petroleumsforskning representerer. Programmene Petromaks og Demo 2000 er viktige for å oppnå bedre utnyttelse av petroleumsressursene og sørge for en god teknologiutvikling.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012, der det er foreslått å styrke petroleumsforskningen over post 50 med 75 mill. kroner.

Kap. 1832 Internasjonalisering

Det foreslås bevilget 23,7 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er det samme som i saldert budsjett 2011.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig at den kompetanse som er utviklet i norsk olje- og gassnæring kan komme norske interesser til gode ved internasjonaliseringen av næringen. Dette skjer gjennom et samarbeid mellom myndighetene og næringen selv, og samtidig sterk satsing på samarbeid mellom norske bedrifter, som enten er under etablering eller er etablert i andre land med petroleumsaktivitet.

Disse medlemmer vil understreke den betydning internasjonalisering av leverandørindustrien har for verdiskaping og sysselsetting. Den petroleumsrettede leverandørindustrien er landets nest største eksportnæring, og der finnes sterke næringsklynger flere steder i landet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at stiftelsen INTSOK gjør en viktig jobb med å tilrettelegge for økt internasjonalisering, og er skuffet over at regjeringen i budsjettproposisjonen ikke foreslår en økning av bevilgningen til INTSOK for 2012.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012, der det er foreslått å styrke bevilgning til INTSOK over post 70 med 2 mill. kroner utover regjeringens forslag.

INTPOW

Komiteen er tilfreds med at INTPOW i 2009 ble etablert som et prøveprosjekt etter modell av INTSOK, og er opptatt av at økt internasjonalt samarbeid innen den norske energibransjen kan legge grunnlaget for å sikre arbeidsplasser og øke tilgangen på klimavennlig og fornybar energi. Komiteen er opptatt av å utnytte det store eksportpotensialet hos norske bedrifter som leverer ren energi og miljøteknologi, og ser frem til den varslede evalueringen av INTPOW i 2012.

PETRAD

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ber om at støtten for 2012 opprettholdes på minst samme nivå som i 2011, for at Petrad skal kunne opprettholde sin virksomhet.

Flertallet viser for øvrig til svar fra olje- og energiminister Ola Borten Moe til komiteen datert 23. november 2011, der han understreker at Petrad har en sentral rolle i satsingen under programmet

«Olje for utvikling» under Utenriksdepartementets budsjett, og at Petrad i 2011 er tildelt 2,3 mill. kroner over Olje- og energidepartementets budsjett. Petrad kan i 2012 søke på prosjektmidlene under Olje- og energidepartementets budsjett. Rammen som foreslås til denne budsjettposten er 3,2 mill. kroner, og søknad fra Petrad i tilknytning til prosjektene i Sørøst-Asia og åtteukerskursene vil bli prioritert.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti understreker viktigheten av at stiftelsen Petrad inngår som en del av norsk bistandsarbeid når det gjelder kompetansebygging på petroleumsforvaltning og administrasjon rettet mot nasjonale selskaper og myndigheter i Afrika, Asia, Latin-Amerika og tidligere deler av Sovjetunionen.

Disse medlemmer er opptatt av at Petrad skal fortsette å være en sentral aktør i bistandsprogrammet «Olje for utvikling», et program for petroleumsforvaltning og godt styresett. I tillegg ser disse medlemmer positivt på Petrads arbeid med å dele norske erfaringer med sentrale land i Asia.

Disse medlemmer vil påpeke den betydning Petrads arbeid har for kompetanseoppbygging innenfor petroleumsforvaltning i land i Afrika, Asia, Latin-Amerika og det tidligere Sovjetunionen. Dette arbeidet er viktig ut fra et bistandsperspektiv, men gir også nyttige nettverk for norsk forvaltning og næringsliv med tanke på økt internasjonalisering. Disse medlemmer vil berømme den innsatsen som legges ned i disse programmene, hvor deltagerne fra næringslivet i stor grad dekker egne kostnader og arbeider nærmest etter en dugnadsmodell.

Komiteens medlemmer fra Høyre registrerer at bevilgningene til Petrad i budsjettproposisjonen for 2012 inngår under prosjektmidler over post 70 og er ikke lenger synliggjort som egen organisasjon.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012, der det er foreslått å styrke bevilgningen til Petrad over post 70 med 1 mill. kroner utover regjeringens forslag, for å kunne styrke aktiviteten og det høye faglige nivået.

Kap. 1833 CO₂-håndtering

Det foreslås bevilget 2 843,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 9,7 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Det foreslås bevilget 996 mill. kroner på post 21 Spesielle driftsutgifter for 2012. Midlene skal bl.a. dekke planlegging og forberedelser av fullskala CO₂-fangst på Mongstad, utredning av CO₂-håndteringsprosjekter i Norge utover Mongstad, og planlegging og forberedelser av transport- og lagringsløsninger

for CO₂ og utgifter knyttet til oppfølgingen av statens eierinteresser i teknologisenteret på Mongstad. Utgifter til ekstern bistand budsjetteres til 10 mill. kroner for 2012.

Ny post 17 Forskningstjenester, TCM DA, foreslås bevilget med 1 088,0 mill. kroner for 2012.

Det foreslås videre bevilget 577 mill. kroner for 2012 til bygging og forberedelse av teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad på post 72 Lån, TCM DA.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at satsingen på CO₂-håndtering er et viktig tiltak i klimapolitikken, og det foreslås bevilget 2 843,8 mill. kroner til dette arbeidet i 2012. Dette omfatter arbeidet med prosjektene på Mongstad, forskning og utvikling, internasjonalt arbeid, Gassnova SF, ekstern bistand og arbeidet med å kartlegge og analysere mulighetsområdet for fullskala CO₂-håndtering i Norge utover prosjektene på Mongstad.

Flertallet viser til at Teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad er i ferd med å ferdigstilles. Gjennom samarbeidet ved teknologisenteret skal det vinnes viktig praktisk erfaring med fangstteknologier knyttet til design, oppskalering og drift av store CO₂-fangstanlegg. Arbeidet knyttet til Mongstad fullskala skal følge normal industripraksis og er basert på den reviderte prosjektmodellen, der en først gjennomfører et teknologikvalifiseringsprogram som er anslått til å ta om lag tre år før en deretter prosjekterer selve CO₂-fangstanlegget. Prosjektering er anslått til om lag to år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter arbeidet med å utvikle fremtidsrettet CO₂-rensing og utvikling av en CO₂-verdikjede. Disse medlemmer vil samtidig understreke at regjeringens opplegg rundt dette preges av politiske kompromisser og ønsketenkninger fremfor faglig begrunnede vurderinger.

Disse medlemmer mener det er helt nødvendig å redusere kostnader knyttet til fangst og deponering av CO₂ for kraftproduksjon fra fossile energikilder. Disse medlemmer er derfor tilhengere av en fortsatt sterk offentlig satsing på forskning og utvikling av renseteknologi for kraftproduksjon fra fossile energikilder, men en må samtidig være seg meget bevisst kostnadene før prosjekter iverksettes, og ikke minst alternativ bruk av de samme ressursene.

Disse medlemmer vil også understreke at regjeringen burde laget rammebetingelser for gasskraftverk og CO₂-rensing som gjør at aktører utover Mongstad og Kårstø vet hvilke betingelser og kost-

nadsrammer de kan få fra myndighetene. Regjeringen har dessverre valgt en snever tilnærming til saken. Disse medlemmer viser til at en rekke aktører ønsker å bygge gasskraftverk eller mener de kan bygge CO₂-renseanlegg. Regjeringens tilnærming medfører at disse aktørene blir sittende i et vakuum. Gasskraftutbyggere har CO₂-rensekrav som er umulig å innfri, mens aktører som har mulig CO₂-renseteknologi ikke har noen inntektsside som gjør at de vil ta risiko på å bygge sine rensesanlegg. Disse medlemmer mener debatten rundt Industrikraft Møres gasskraftprosjekt i Elnesvågen og Sargas tro på egen teknologi illustrerer dette.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag om en helhetlig CO₂-rensestrategi, og håper dagens situasjon gjør regjeringspartiene mer åpne for en reell behandling av saken.

Disse medlemmer mener at tiltak for å redusere CO₂-utslipp må ta utgangspunkt i å få mest mulig miljø for pengene.

Disse medlemmer konstaterer at regjeringen dessverre er mer opptatt av prestisje og symbolpolitikk fremfor tiltak som faktisk har målbare effekter.

Disse medlemmer vil påpeke at det fortsatt hersker tvil om langtidsperspektivet for lagring av CO₂ og mener dette er et område det bør fokuseres mer på.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 21 spesielle driftsutgifter med 218 mill. kroner.

Disse medlemmer vil ha gode rammevilkår på Svalbard som sikrer fortsatt aktivitet, produksjon og tilstedeværelse av selskaper, som for eksempel Store Norske Spitsbergen Kulkompani. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av en god Svalbard-politikk, som må innebære satsing på – og tilrettelegging for – næringsliv, videre satsing på kullproduksjon og annet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at Norge, i lys av landets rolle som olje- og gassprodusent, har et medansvar for å bidra til utvikling av teknologi som reduserer CO₂-utslipp fra fossil energiproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti støtter arbeidet med å utvikle fremtidsrettet CO₂-rensing og utvikling av en CO₂-verdikjede, og viser til at et enstemmig storting gjennom flere år har støttet arbeidet med å utvikle CO₂-renseteknologi for kull-/gasskraftverk. Dette fremkommer blant annet i Innst. 295 S (2010–2011) fra energi- og miljøkom-

teen om «fullskala CO₂-håndtering», Innst. S. nr. 206 (2008–2009) fra energi- og miljøkomiteen om «investering i teknologiser for CO₂-håndtering på Mongstad», Innst. S. nr. 205 (2006–2007) fra energi- og miljøkomiteen om «samarbeid om håndtering av CO₂ på Mongstad», og Innst. S. nr. 135 (2004–2005) fra energi- og miljøkomiteen om «innovasjonsverksemda for miljøvennlige gasskraftteknologiar mv.», behandlet under regjeringen Bondevik II.

Disse medlemmer peker derfor på at det har vært full enighet om at arbeidet som gjøres på Mongstad er av stor viktighet. Et enstemmig storting vedtok i mai 2009 prosjektet med bygging av Testsenteret på Mongstad (TCM).

Disse medlemmer mener Testsenteret på Mongstad (TCM) har en sentral rolle i Norges bidrag for å utvikle kommersiell CO₂-renseteknologi. Disse medlemmer mener at dette arbeidet bør fortsette, men vil nok en gang understreke behovet for sterk kostnadskontroll.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til Det internasjonale energibyråets (IEA) rapport, World Energy Outlook 2011, der det fremgår at verdens energibehov kan øke med om lag 50 pst. innen 2035. Disse medlemmer viser til at deler av veksten vil møtes gjennom satsing på ny fornybar energiproduksjon, men de fossile energikildene olje, gass og kull vil fortsatt være viktige energikilder i de kommende tiårene. Det er derfor viktig å utvikle en kostnadseffektiv teknologi for fangst og lagring av CO₂.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at forskning og utvikling av teknologi for fangst og lagring, og bygging av testsenter og demonstrasjonsanlegg for slik teknologi, må ha som formål å utvikle fremtidsrettede og effektive teknologier for CO₂-håndtering som kan benyttes nasjonalt og internasjonalt. Dette handler etter disse medlemmers mening om mer enn å fange CO₂ fra gasskraftprosjekt i Norge for å møte landets nasjonale utslippskrav. Disse medlemmer mener at fremdriftsplan og valg av teknologiske løsninger for CO₂-håndtering i Norge må legge til grunn en målsetting om å bidra til å utvikle teknologi, slik at også andre land kan bruke denne effektivt som et virkemiddel til å redusere CO₂-utslipp.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre mener at myndighetenes involvering i teknologiutvikling på Mongstad ikke må medføre at man prematurt forsøker å plukke vinnere, hvor alle midler innrettes på få aktører – og

hvor skattebetalerne ender opp med all risiko. Disse medlemmer mener det må åpnes for at aktører, basert på «No Cure, No Pay», gis mulighet for å demonstrere CO₂-renseteknologi andre steder i Norge enn på Mongstad.

Disse medlemmer viser til at det de siste årene har foregått et omfattende utredningsarbeid, i regi av både den forrige og den nåværende regjering, med mål om å fremme miljøvennlig gasskraftteknologi. Det har kommet flere rapporter fra noen av våre fremste fagmiljøer – Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat og Gassnova – som har vurdert teknologi og kostnader ved fullskala CO₂-håndtering. Disse medlemmer viser også til rapporten fra Gassteknologiutvalget – NOU 2002:7. Disse rapportene konkluderer med at det hersker stor usikkerhet om teknologi og kostnader for fullskala renseanlegg for CO₂ fra gasskraftverk. Med dagens teknologi overstiger rensekostnadene for CO₂ fra gasskraftverk klart tiltakskostnadene for å redusere CO₂-utslipp internasjonalt, slik disse fremkommer ved prisen for CO₂-utslipp i det europeiske kvotemarkedet.

Disse medlemmer mener det er helt nødvendig å redusere kostnader knyttet til fangst og deponering av CO₂ for kraftproduksjon fra fossile energikilder. Disse medlemmer er derfor tilhengere av en fortsatt sterk offentlig satsing på forskning og utvikling av renseteknologi for kraftproduksjon fra fossile energikilder, men en må samtidig være seg meget bevisst kostnadene før prosjekter iverksettes – og ikke minst alternativ bruk av de samme ressursene. Norges første fullskala renseanlegg bør realiseres der det har størst læringsverdi og lavest kostnader.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen har presentert et foreløpig, grovt investerings-estimat for fullskala fangst, transport og lagring av CO₂ fra kraftvarmeanlegget på Mongstad på i størrelsesorden 20–25 mrd. kroner. Blant annet som følge av mer kunnskap om ulike utfordringer knyttet til realisering av fullskala CO₂-fangst, er kostnadsbildet betydelig endret siden inngåelsen av gjennomføringsavtalen i 2006. Disse medlemmer mener at investeringskostnadene må betydelig ned i forhold til dette estimatet dersom det skal være realistisk å realisere prosjektet. Disse medlemmer peker på at investeringer i en slik størrelsesorden er langt høyere enn det man opererer med i anlegg for CO₂-fangst i andre land. Disse medlemmer har også merket seg at flere teknologileverandører har presentert løsninger for CO₂-fangst med langt lavere investeringer enn det som her presenteres.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Fol-

keparti har merket seg at regjeringen vil bevilge betydelige økonomiske midler allerede i planleggingsfasen av fullskalaprojektet. Disse medlemmer forutsetter at erfaringene fra drift av TCM legges til grunn for prosjektering og planlegging av eventuelt fullskala renseprosjekt på Mongstad.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at lederen av lavutslippsutvalget, professor Jørgen Randers, har støttet tanken om å flytte prosjektet for fullskala fangst og lagring av CO₂ fra gasskraftverk fra Mongstad til et nytt prosjekt. Et aktuelt alternativ vil kunne være Industrikraft Møres planer om et gasskraftverk i Elnesvågen, men også andre alternativer bør vurderes. Disse medlemmer har merket seg at Industrikraft Møre og teknologileverandøren Siemens sammen har presentert planer om et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Elnesvågen, der gasskraftverket og rensaanlegget bygges parallelt, og der de samlede investeringskostnadene ligger betydelig under anslagene per i dag for fullskala CO₂-håndtering på Mongstad.

Disse medlemmer peker på at med et fullskala anlegg for CO₂-håndtering ved et gasskraftverk et annet sted enn på Mongstad, vil man unngå de betydelige ekstrakostnader og teknologiske og sikkerhetsmessige utfordringene det er å bygge fullskala anlegg for fangst av CO₂ i et «varmt» gasskraftverk i drift, samtidig som det fortsatt vil være banebrytende teknologisk.

Disse medlemmer har videre merket seg at Sintefs konserndirektør Torstein Haarberg i Adresseavisen 13. november 2010 uttalte at regjeringen bør droppe planene om et fullskala CO₂-renseanlegg på Mongstad, og at prosjektet kan gjøres bedre og billigere i Midt-Norge. Disse medlemmer viser til at det ved Sintef forskes på renseteknologiene som skal benyttes videre ved gasskraftverket på Mongstad. Disse medlemmer har merket seg at Sintef-sjefen sier at man knapt finner et dyrere sted å bygge fullskala rensaanlegg enn akkurat på Mongstad. Årsaken er blant annet at anlegget skal bygges ved et oljeraffineri, noe som gjør at man må ta ekstra hensyn til eksplosjonsfaren. I tillegg må rensaanlegget integreres i et gasskraftverk i drift.

Disse medlemmer viser til at det aldri er blitt bygget et gasskraftverk med rensing, og at det første fullskala rensaanlegget nødvendigvis vil bli dyrt. Det behøver likevel ikke bli like dyrt som Mongstad, hvis det bygges et annet sted. Disse medlemmer setter spørsmålsteget ved klokskapen i å bygge det første fullskala fangstanlegget for CO₂ fra gasskraft på et sted hvor det samtidig er en rekke andre faktorer som gjør det svært teknologisk komplisert og dyrt. Å bygge det første fullskala fangstan-

legget i verden for CO₂ fra et gasskraftverk, innebærer i seg selv en betydelig teknologiutvikling uten de ekstra kompliserende faktorene på Mongstad. Det bør i den sammenheng utlyses en åpen anbudsprosess, der alle selskaper som leverer ulike renseteknologier, får mulighet til å delta, og skattebetalernes ansvar og risiko er tydelig avgrenset.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti står fast ved ambisjonen om fullskala CO₂-håndtering på Mongstad, men mener samtidig at med de store utfordringer man har sett på Mongstad, både av teknologisk, helsemessig og kostnadmessig art, som igjen har ført til flere utsettelse og usikkerhet rundt fremdriften i prosjektet, bør det første fullskala anlegget for CO₂-håndtering i Norge fortrinnsvis skje et annet sted enn på Mongstad.

Disse medlemmer vil understreke at enhver lokalisering forutsetter en tilfredsstillende løsning for transport og lagring av CO₂. Disse medlemmer forutsetter at ved fremtidig CO₂-håndtering av større punktutslipp skal staten legge til rette for transport og lagring. Det forutsettes også at det samarbeides med petroleumssektoren for å finne gode lagringsløsninger, og med EU om å finne gode rammebetingelser for transport og lagring.

Disse medlemmer imøteser det kartleggingsarbeidet som Gassnova nå skal gjøre vedrørende mulige CO₂-renseprosjekter utover Mongstad. Disse medlemmer mener dette kan gi muligheter for et større mangfold av aktiviteter innenfor dette viktige området. Disse medlemmer forutsetter at dette innebærer mulighetene for å utvikle nye gasskraftverk med CO₂-rensing, så vel som rensing av eksisterende gasskraftverk og industriutslipp.

Disse medlemmer vil videre vektlegge at selv om Gassnova tildeles en viktig utredningsrolle, så må regjeringen samtidig stimulere utviklingen av teknologiaktører som opererer uavhengig av Mongstad. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Innst. S. nr. 205 (2006–2007) hvor en samlet komité uttaler:

«Komiteen anmoder Regjeringen om å legge til rette for å få frem ytterligere prosjekter for CO₂-håndtering, hvor teknologiutvikling, demonstrasjon og kvalifisering av norsk teknologi kan starte raskt.»

Disse medlemmer peker på at den norske satsingen på teknologiutvikling på Mongstad, planlegging av transport og lagring av CO₂, forskning gjennom programmet CLIMIT og et aktivt internasjonalt arbeid, og Gassnovas utredning av fullskala rensing utover Mongstad, vil stimulere til større bredde og flere aktører, og hvor summen av dette gjør

at man potensielt kan realisere flere fullskala CO₂-renseprosjekter raskere. Dette vil styrke den norske teknologiklyngen i denne næringen, samt øke sjansen for at man utvikler en vellykket demonstrasjon av fullskala CO₂-renseteknologi.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er bekymret for utviklingen innen regjeringens prosjekter for fullskala CO₂-fangst og lagring på Kårstø og Mongstad. Tidligere lovnader om rensing av gasskraftverket på Kårstø innen 2009 er skrinlagt, og hele rensprosjektet er utsatt inntil videre.

Dette medlem er kritisk til at regjeringen i statsbudsjettet opprettholder utsettelsen av fullskala rensing på Mongstad, til tross for at de helsemessige farene ved aminbasert CO₂-fangst, som var begrunnelsen for regjeringens beslutning om utsettelse, langt på vei er avkreftet av Klima- og forurensningsdirektoratet. Dette medlem vil påpeke at manglende rensing på Kårstø og Mongstad undergraver målsettingene i Klimaforliket, og vil gjøre arbeidet med å innfri allerede ambisiøse målsettinger enda vanskeligere.

KAP. 1870 PETORO AS

Det budsjetteres med 281,2 mill. kroner til drift av Petoro AS for 2012, som er en økning på 6,5 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen viser til at Petoro AS ivaretar statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), og at selskapet skal være en aktiv partner som gjennom helhetlige vurderinger skal maksimere verdien på statens eierandeler på norsk kontinentalsokkel.

Komiteen vil understreke betydningen av det arbeidet som utføres av Petoro AS, og viser blant annet til selskapets fokus på å øke utvinningsgraden i eksisterende felt, samt deres rolle innenfor infrastrukturutvikling.

Komiteen peker på at store modne felt utgjør kjernen i SDØEs verdiskapning. I 2009 og 2010 har selskapet økt sin innsats for å bidra til økt utvinning fra de modne feltene.

Komiteen ser det som svært viktig at dette arbeidet fortsetter. En styrket innsats fra Petoro vil være med på å bidra til at flere tiltak for økt utvinning identifiseres og implementeres. Gjennomføring av tiltak for økt utvinning vil ha stor verdimeessig betydning for statens eierandeler. Innretningene sin økonomiske levetid utfordres gjennom usikkerhet i reservegrunnlag og økende kostnader. Det er derfor viktig at de riktige beslutningene tas til riktig tid for å sikre mest mulig utvinning og best mulig utnyttelse av eksisterende infrastruktur. Problemstillingene som selskapene står overfor er komplekse, og det krever

at Petoro nedlegger betydelig arbeid for at innspillene skal være relevante.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er opptatt av å tilføre Petoro tilstrekkelige ressurser slik at selskapet kan bidra med økt verdiskapning til staten, og støtter bevilgningsøkningen for 2012 på 17,2 mill. kroner.

Flertallet mener at det statlige budsjetterings-systemet sikrer en samlet og helhetlig vurdering av statens utgifter til ulike formål. Finansieringen av Petoro bør på linje med andre formål i statsbudsjettet underlegges dette viktige prinsippet. Det statlige budsjettssystemet er ikke til hinder for å styrke Petoro for framtida gjennom økte bevilgninger eller å variere bevilgingene fra år til år i takt med behovet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at Petoro i sitt arbeid skal identifisere områder eller enkeltprosjekter der selskapet ser at det er verdiskapningsmuligheter som ikke adresseres av andre aktører, og hvor Petoro kan ha stor gjennomslagskraft. For å få gjennomslag for sine forslag er Petoro, som andre rettighetshavere, avhengig av at et flertall i interessentselskapene stiller seg bak selskapets forslag.

Disse medlemmer mener at det er viktig med mangfold og konkurranse på sokkelen, der flere uavhengige miljøer i lisensene kan utfordre hverandre med ulike faglige løsninger, og peker på at fusjonen mellom Statoil og Hydro har medført at Statoil har blitt en meget dominerende aktør på norsk sokkel. Det stilles betydelige krav til Petoro og selskapets evne til å gjøre mer selvstendige tekniske og kommersielle analyser. Disse medlemmer mener mangfold og konkurranse på sokkelen er viktige prinsipper for en god utvikling i petroleumsnæringen.

I dagens situasjon mener disse medlemmer at det er viktig å styrke Petoro ut over dagens nivå, slik at de kan holde et sterkt fokus på utviklingen i de ulike lisensene, ikke minst når det gjelder å sørge for en høyere utnyttelsesgrad i eksisterende felt.

Disse medlemmer mener at det er viktig at Petoro har mulighet til å bygge opp nødvendig kompetanse for å være en aktiv deltager i de ulike lisensene. Disse medlemmer mener at Petoro i fremtiden bør finansieres direkte over kontantstrømmen fra sokkelen fremfor bevilgninger over statsbudsjettet. Dette vil kunne gi selskapet større muskler og fleksibilitet i forhold til de viktige oppgaver Petoro har ansvar for.

Disse medlemmer mener Stortinget må ta en grundig debatt om Petoros rolle og organisering.

Disse medlemmer peker på at fusjonen mellom Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet i 2007 har skapt betydelige utfordringer i forhold til mangfold og konkurranse på norsk kontinentalsokkel.

Disse medlemmer peker på at Statoil har fått en svært dominerende posisjon på norsk kontinentalsokkel. Utfordringene er etter disse medlemmers mening særlig knyttet til virkningene av økt markedsrett og færre alternativer for leverandørene, redusert kreativitet når kappestriden mellom to store selskaper er blitt borte, bortfall av et stort og kreativt selvstendig letemiljø som kan føre til lavere leteaktivitet og færre funn, risikoen for redusert FoU-innsats, risikoen for vanskeligere tilgang til leteareal for mindre selskaper, og at de offentlige kontrollorganene, samt Petoro som SDØE-forvalter, vil stå overfor færre valgmuligheter.

Disse medlemmer peker på at det etter fusjonen mellom Statoil og Hydro er viktig at det finnes aktører i utvinningstillatelsene som har incentiver og styrke til å representere det nødvendige mangfoldet og være en motvekt til Statoil som dominerende operatør.

Disse medlemmer peker på at Petoro AS, som ivaretar statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumsvirksomheten på vegne av staten, kan bidra til å være en slik motvekt. Disse medlemmer viser til at ved behandlingen av proposisjonen om fusjonen mellom Statoil og Hydro, St.prp. nr. 60 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 243 (2006–2007), uttalte stortingsflertallet, bestående av regjeringspartiene, følgende:

«Flertallet mener at i saker som er sentrale for SDØE, og hvor de øvrige selskapene ikke har sammenfallende interesser med Petoro eller velger ikke å sette inn ressurser, må Petoro etter sammenslåingen i større grad vurdere å gjøre selvstendige analyser, etablere alternative forslag, kvalitetssikre operatørens arbeid og gjøre egne utredninger knyttet til utvalgte strategiske problemstillinger. Flertallet mener en konsekvens av dette innebærer en styrking av Petoro.»

Disse medlemmer konstaterer at regjeringen ikke har fulgt opp denne anmodningen fra regjeringspartiene fra behandlingen av fusjonen mellom Statoil og Hydro, og i de påfølgende budsjett ikke har styrket Petoro i tilstrekkelig grad.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at Petoros driftsbudsjett foreslås økt for å

styrke selskapets kompetanse i oppfølgingen av modne felt. Det ligger store verdier knyttet til økt utvinningsgrad i eksisterende felt, og det er viktig at selskapet har tilstrekkelig med ressurser til å kvalitetssikre operatørens arbeid i de enkelte lisenser, kunne utforme alternative forslag samt gjøre eget arbeid knyttet til strategiske problemstillinger.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2012 foreslår å styrke Petoro med 33 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

SDØEs andel av investeringene på kontinentalsokkelen forventes for 2012 å bli om lag 25 000 mill. kroner, som er det samme som for saldert budsjett 2011.

Det er inngått kontraktsmessige forpliktelser for SDØE relatert til utbygging av nye felt, og ved utgangen av 2010 var disse investeringsforpliktelsene på 1,7 mrd. kroner.

Komiteen har merket seg at SDØEs andel av investeringene på kontinentalsokkelen for 2012 er estimert til om lag 25 000 mill. kroner, som er en videreføring av saldert budsjett 2011. Komiteen har merket seg at de største investeringene for SDØE i 2012 knytter seg til Troll, Gullfaks, Oseberg og Åsgård.

Komiteen har merket seg at det er inngått kontraktsmessige forpliktelser for SDØE relatert til utbygging av nye felt, og at disse investeringsforpliktelsene ved utgangen av 2010 var på 1,7 mrd. kroner.

Kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Komiteen har merket seg at driftsresultatet for SDØE er anslått til 111 400 mill. kroner i 2012, som er en økning på 8 400 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2011.

Kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen

Det foreslås bevilget 2,3 mill. kroner for 2012, som er en reduksjon på 8,3 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2011.

2. Rammeområde 13 – Miljø

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 13 i Prop. 1 S (2011–2012).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 13

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
Utgifter i hele kroner			
<i>Miljøverndepartementet</i>			
1400	Miljøverndepartementet		575 497 000
	1	Driftsutgifter	238 905 000
	21	Spesielle driftsutgifter	147 532 000
	22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i>	3 000 000
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	49 577 000
	71	Internasjonale organisasjoner	46 837 000
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	3 700 000
	75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	31 000 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	21 346 000
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	4 000 000
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	600 000
	81	Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	29 000 000
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking		548 291 000
	21	Miljøovervåking og miljødata	171 458 000
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	158 759 000
	51	Forskningsprogrammer m.m.	167 518 000
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 548 000
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	20 188 000
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	14 900 000
	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	8 920 000
1425	Vilt- og fisketiltak		79 900 000
	1	Driftsutgifter	27 500 000
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	8 900 000
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	43 500 000
1426	Statens naturoppsyn		218 691 000
	1	Driftsutgifter	124 103 000
	21	Spesielle driftsutgifter	9 000 000
	30	Tiltak i nasjonalparkene og landskapsverneområdene, <i>kan overføres</i>	23 391 000
	31	Tiltak i naturreservat og utvalgte kulturlandskap i jordbruket, <i>kan overføres</i>	38 502 000
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	23 695 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
1427		Direktoratet for naturforvaltning	1 292 179 000
	1	Driftsutgifter	196 205 000
	21	Spesielle driftsutgifter	301 263 000
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	36 405 000
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	24 500 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	17 950 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	154 100 000
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	119 981 000
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000
	71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755 000
	73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	68 100 000
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 693 000
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 107 000
	76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre, <i>kan overføres</i>	37 000 000
	78	Tilskudd til interkommunale friluftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv, <i>kan overføres</i>	17 075 000
	81	Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000 000
	82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 000 000
	83	Naturfaglige organisasjoner	3 445 000
1429		Riksantikvaren	448 897 000
	1	Driftsutgifter	117 512 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	30 915 000
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 093 000
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	225 112 000
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	43 712 000
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 000 000
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 500 000
1432		Norsk kulturminnefond	59 480 000
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	59 480 000
1441		Klima- og forurensningsdirektoratet	699 154 000
	1	Driftsutgifter	337 786 000
	21	Spesielle driftsutgifter	20 095 000
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 025 000
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	64 760 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
	71	Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner og informasjon og kompetanseformidling om produksjon og forbruk	2 118 000
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	221 320 000
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000
	80	Miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbrukerinformasjon	1 050 000
1445		Miljøvennlig skipsfart	4 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter.....	4 000 000
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp	18 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter.....	18 000 000
1448		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø	11 214 000
	1	Driftsutgifter	11 214 000
1465		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur	630 917 000
	1	Driftsutgifter	194 431 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	436 486 000
1471		Norsk Polarinstitutt	246 414 000
	1	Driftsutgifter	186 521 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 395 000
	50	Stipend	498 000
1472		Svalbard miljøvernfond	11 730 000
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond.....	11 730 000
1474		Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning	37 099 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70</i>	4 099 000
	50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 70</i>	13 000 000
	70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 50</i>	20 000 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2465		Statens kartverk	12 000 000
	24	Driftsresultat:	0
		1 Driftsinntekter.....	-964 917 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	948 785 000
		3 Avskrivninger	13 930 000
		4 Renter av statens kapital	2 202 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000
		Sum utgifter rammeområde 13	4 893 463 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

4400		Miljøverndepartementet	1 832 000
	2	Ymse inntekter.....	358 000
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	1 474 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S
4426		Statens naturoppsyn	256 000
	1	Ymse inntekter.....	151 000
	2	Oppdragsinntekter	105 000
4427		Direktoratet for naturforvaltning	15 422 000
	1	Ymse inntekter.....	3 138 000
	9	Internasjonale oppdrag	7 986 000
	54	Gebyrer	4 298 000
4429		Riksantikvaren	5 550 000
	2	Refusjoner og diverse inntekter.....	4 052 000
	9	Internasjonale oppdrag	1 498 000
4432		Norsk kulturminnefond	59 480 000
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	59 480 000
4441		Klima- og forurensningsdirektoratet	81 821 000
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter.....	2 161 000
	4	Gebyrer	40 759 000
	5	Leieinntekter	343 000
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	22 000 000
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	10 600 000
	9	Internasjonale oppdrag	5 958 000
4465		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur	1 048 000 000
	1	Gebyrinntekter tinglysing, borettslag	59 000 000
	2	Gebyrinntekter tinglysing, fast eiendom	989 000 000
4471		Norsk Polarinstitutt	72 696 000
	1	Salgs- og utleieinntekter	9 389 000
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	51 748 000
	21	Inntekter, Antarktis	11 559 000
Sum inntekter rammeområde 13			1 285 057 000
Netto rammeområde 13			3 608 406 000

2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø

2.1.1 Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 12. oktober 2011 fått tildelt kapitler under rammeområde 13 Miljø, jf. Innst. 1 S (2011–2012). Ved Stortingets vedtak 24. november 2011 er netto utgiftsramme for rammeområde 13 fastsatt til kr 3 608 406 000, jf. Innst. 2 S (2011–2012).

2.1.2 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Espen Granberg Johnsen, Tor-Arne

Strøm, Eirin Sund og Karin Yrvin, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, og fra Senterpartiet, leder Erling Sande, gleder seg over at det også i 2012 er en styrking av både Miljøverndepartementets budsjett, og den samlede miljøinnsatsen i statsbudsjettet.

Flertallet synes òg det er gledelig at det satses tydelig på klima- og miljøtiltak, og at den styrka klima- og miljøprofilen går igjen i flere av departementsområdene. Flertallet vil her spesielt løfte fram tiltak mot avskoging og skogforringelse i utviklingsland, omlegging av bilavgiftene i mer klimavennlig og miljøvennlig retning, styrket kollektivtrafikk og jernbaneutbygging og at sikring av naturmangfoldet prioriteres.

KLIMA

Flertallet påpeker at de menneskeskapte klimaendringene er den største utfordringen menneskeheden står overfor, og krever politisk handling og samarbeid, nasjonalt og internasjonalt. Flertallet er opptatt av at det oppnås enighet om en ny internasjonal klimaavtale som gjør det mulig å nå målet om å unngå mer enn to graders global oppvarming. Dette målet forutsetter at utslippene må reduseres med 50–85 pst. innen 2050.

Flertallet følger de internasjonale klimaforhandlingene, og vil understreke at Norge må bidra til en internasjonal avtale som inneholder konkrete forpliktelser til utslippsreduksjoner. Flertallet mener de rike landene i verden har et spesielt ansvar for de menneskeskapte klimaendringene, og følgelig må vise vilje til å kutte egne utslipp og betale for utslippsreduksjoner og klimatilpasning i utviklingsland. Flertallet vil understreke at det blir billigere å gjennomføre store utslippsreduksjoner dersom man starter tidlig.

Flertallet viser til regjeringens Soria Moria II-plattform, der det heter at regjeringen har som langsiktig mål at hvert menneske på jorda skal tildeles samme rett til å slippe ut klimagasser, og vil legge til at dette forutsetter store hjemlige klimagassutslipp i de rike landene.

Flertallet vil framheve viktigheten av mekanismer for utslippsreduksjoner ved å hindre hogst av regnskog. Slike virkemidler øker tilliten i de internasjonale forhandlingene og gir konkrete utslippsreduksjoner. Regnskoghogst står for ca. 20 pst. av verdens samlede utslipp, og flertallet mener det er svært viktig at Norges regnskogssatsing gir gode resultater og videreutvikles. I tråd med initiativets strategi skissert i St.prp. nr. 1 (2008–2009) skal Klima- og skogprosjektet stimulere utviklingen av nasjonale planer for å redusere avskoging og skogforringelse og belønne skogrike u-land for oppnådde resultater. For å sikre at tiltakene som støttes skal ha størst mulig langsiktig effekt, er det viktig at slike nasjonale planer har en bred forankring i mottakerlandene. Tiltakene skal også være i tråd med sentrale norske bistandsmål. Tiltak som støttes av det norske klima- og skogprosjektet skal derfor ha en klar fattigdomsorientering, utvikles i brede, deltagende prosesser i mottagerlandene, og sikre bevaring av biologisk mangfold i tillegg til reduserte klimagassutslipp.

Flertallet støtter at bevaring av naturskog er en prioritet i Norges innsats for klima og skogbevaring. Det er viktig at tiltakene bidrar til å styrke urfolks og andre lokale folkegruppers rettigheter. Flertallet mener det er viktig at det omfattende utredningsarbeidet som er gjort gjennom Klimakur 2020 følges godt opp i den varslede Klimameldinga. Flertallet vil understreke at det blir billigere å

gjennomføre store utslippsreduksjoner dersom man starter tidlig. Det er også viktig å bruke ressurser på teknologiutvikling som muliggjør store reduksjoner frem i tid. Regjeringens CCS-satsing, miljøteknologifondet og de åtte forskningssentrene for miljøvennlig energi (FMEene) er eksempler på slike satsinger. Flertallet imøteser den varslede Klimameldingen som skal komme i løpet av 2012.

Flertallet vil peke på at kommunene spiller en viktig rolle i arbeidet med klimagassreduksjoner, og selv har tatt initiativ gjennom KS' KLOKT-prosjekt.

KARTLEGGING AV HAVBUNNEN

Flertallet mener det er gledelig at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til MAREANO-programmet med 36 mill. kroner i 2012 for å kartlegge det tidligere omstridte området vest for avgrensningslinjen mot Russland. Den norsk-russiske avtalen om maritim avgrensningslinje i Barentshavet og Polhavet gir nye muligheter for næringsaktivitet i det som tidligere var et omstridt havområde, og god kunnskap om topografi og bunntyper, artsmangfold og sårbare naturtyper, miljøgiftinnhold i sedimenter og effekter av fiske på havbunnen er viktig for en god forvaltning av områdene.

NATURMANGFOLD

Flertallet er svært tilfreds med den tydelige prioriteringen av naturmangfold i budsjettet. Flertallet merker seg den styrke satsingen på de store naturvernområdene i statsbudsjettet, en økning på 132 mill. kroner. Flertallet vil peke på at vern av naturområder er et viktig virkemiddel for å stanse tapet av arter og økosystem, i tillegg til oppfølgingen av nasjonalparkplanen ligger det store utfordringer i å ta bedre vare på de områdene som allerede er vernet. Flertallet er derfor fornøyd med at midlene til forvaltning og skjøtsel i verneområdene styrkes, og at arbeidet med etablering av en ny forvaltningsmodell for verneområdene følges opp med en styrking på 17 mill. kroner, i tillegg til 8 mill. kroner til verneområdestyrene.

Flertallet er svært tilfreds med at Stortinget har inngått et nytt rovdyrforlik, som vil dempe konfliktnivået og gi en tydeligere forvaltning av store norske rovdyr, samt kongeørn, samtidig som de svært truede artene sikres.

Flertallet viser til at regjeringa bevilger 10 mill. kroner til oppfølging av rovdyrforliket og vil påpeke at rovviltforliket innebærer en styrking av Rovdata og Statens naturoppsyn, og at modellen med regional forvaltning av rovvilt blir videreført i det nye forliket. Forvaltningskompetansen hos rovvilt-nemndene og sekretariatene skal styrkes, og dette følges opp i regjeringas framlegg til statsbudsjett.

Flertallet er tilfreds med at det tildeles 3,5 mill. kroner til et forskningsprosjekt om tiltak for å sikre sørsamisk tamreindrift. Flertallet er tilfreds med at de siste tall viser en nedgang i antall dokumenterte rovdyrtaap i saueneinga, og mener det er viktig at denne utviklinga fortsetter.

Flertallet har merket seg det arbeidet som er gjort med ny Rødliste, hvor 2 389 arter er klassifisert som kritisk truet, sterkt truet eller sårbar. Flertallet vil peke på at naturmangfoldloven er et svært viktig redskap for å sikre mangfoldet i norsk natur. Den største delen av naturmangfoldet vil alltid befinne seg utenfor verneområdene, og med den nye loven har all norsk natur fått en beskyttelse. Flertallet er derfor glad for at arbeidet med prioriterte arter og utvalgte naturtyper styrkes. Det er et grunnleggende prinsipp at forvaltningen av naturen skal være kunnskapsbasert, og flertallet er derfor tilfreds med at Artsprosjektet og arbeidet med en naturindeks for Norge prioriteres.

Flertallet er bekymret for tilstanden til den atlantiske villaksen, og støtter at tiltak for bevaring av villaks styrkes i statsbudsjettet og vil spesielt nevne 40 mill. kroner til gyrobehandling av Vefsna i 2012. Samtidig vil flertallet understreke at regjeringen følger lakselusituasjonen nøye, og iverksette nødvendige tiltak for å begrense rømming av oppdrettslaks og spredning av lakselus.

FRILUFTSLIV

Flertallet vil understreke betydningen av friluftslivet og viktigheten av å sikre arealer, rettigheter for fri ferdsel og tilrettelegging for aktivitet. Friluftslivet har også stor betydning for folkehelsen. Flertallet er tilfreds med at satsinga på sikring av friluftsområder økes med 20 mill. kroner, og at områder i kystsonen med stort befolkningspress og områder i nærheten av boligområder prioriteres.

KULTURMINNER

Flertallet er glad for den styrka satsinga på kulturminner på ca. 16 mill. kroner, og at fredede bygninger og økt verdiskapning basert på kulturarven prioriteres. Flertallet er tilfreds med økningen de siste åra i bevilgningene og avkastningen fra Kulturminnefondet og har registrert at regjeringa har varslet ei ny kulturminnemelding, og ser fram til en god gjennomgang av, og økt fokus og debatt rundt kulturminnefeltet.

2.1.3 *Fremskrittspartiets hovedprioriteringer*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Jon Georg Dale og Henning Skumsvoll, viser til at Norge er et land med en unik natur og

naturlandskap. Det er både et privat og offentlig ansvar å sikre et godt miljø og en forsvarlig utnyttelse og bruk av landets naturressurser. Fremskrittspartiet vil legge vekt på at myndighetene inntar en forvalterrolle, fremfor å bli en museumsvokter i miljøpolitikken.

Disse medlemmer viser til at til grunn for Fremskrittspartiets miljøpolitikk ligger blant annet følgende:

- Norsk industri og næringsliv skal operere under så strenge miljøkrav som det er mulig for industrien å håndtere, med den teknologi som er tilgjengelig (BAT).
- Lokale utfordringer må løses lokalt, globale utfordringer må løses globalt.
- Aktivt artsvern fremfor passivt arealvern.
- Aktive miljøtiltak fremfor passive avgiftstiltak.

MILJØAVGIFTER

Disse medlemmer mener en stadig økende innføring av miljøavgifter som ikke knyttes direkte opp mot miljøfremmende tiltak, svekker miljøarbeidets troverdighet, ender opp i statskassen fremfor å gå til miljøtiltak. Prinsipielt mener disse medlemmer at fondsordninger burde brukes i langt større grad, hvor miljøavgifter som tas inn øremerkes til konkrete miljøformål. No_x-fondet, som Fremskrittspartiet var en pådriver for, er et godt eksempel på at dette fungerer i praksis.

VILLAKS

Disse medlemmer viser videre til at en bevaring og styrking av landets villaksbestander er en prioritert oppgave for Fremskrittspartiet. Det er grunn til å peke på at forsuring fortsatt forårsaker fiskedød i enkelte elver og at det fortsatt er elver som har behov for kalking, hvor kalkingsprosjekter ikke er satt i gang.

Disse medlemmer mener det er viktig at man klarer å opprettholde tempoet i bekjempelsen av lakseparasitten Gyrodactylus salaris i tråd med den nasjonale handlingsplanen. Dette forutsetter en vide-reføring av behandlingen av mellom andre Vefsna og oppstart med bygging av fiskesperre i Driva.

Disse medlemmer ønsker fortsatt å arbeide for at våre vassdrag skal ha gode levekår for fisk og styrker derfor posten kalking og lokale fiskeformål med 10 mill. kroner.

ARTSMANGFOLD OG VERN

Disse medlemmer mener at en etablering av konkrete handlingsplaner for aktivt artsvern er nødvendig for å redde og styrke arter som Norge har et særskilt ansvar for å ivareta. Disse medlemmer

mener dette arbeidet kunne vært ytterligere styrket i forhold til det passive artsvernet.

Når det gjelder arealvern, stiller disse medlemmer seg sterkt tvilende til om passivt arealvern er veien å gå. Det er grunn til å peke på at det har vært drevet hogst til lokal industri og eksport i Norge i århundrer og at artsmangfoldet tilknyttet norsk skog nærmest ikke er påvirket av dette. Likeens er det grunn til å peke på at norsk skogbruk har innført en «Levende skog»-standard og at endringene i skogbruket for øvrig har medført at mengden nedfallsskog og dødskog ikke har vært så stor som i dag på århundrer. Begge disse faktorene medfører at disse medlemmer nå mener man må fokusere på å ta vare på de områdene som allerede er vernet, fremfor å opprettholde tempoet i verning av nye områder. Tiden og ressursene bør benyttes til å opprettholde kulturlandskapet, utrede miljø- og samfunnseffekt av gjennomført vern og etablere forvaltningsplaner for allerede vernede områder. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet derfor kutter kraftig i de poster på regjeringens budsjett som er avsatt til etablering av nytt vern.

Disse medlemmer viser til at det er verdt å merke seg FNs forhandlinger om biologisk mangfold i Japan i 2010, hvor man ble enig om å verne 17 pst. av landarealene. Norge er svært nær dette målet da 15,7 pst. allerede er vernet. Det understreker disse medlemmers fokus på behovet for å rette oppmerksomhet mot å ta vare på de områdene som allerede er vernet, fremfor å stadig verne nye områder. Derfor reduserer Fremskrittspartiet posten til statlig erverv, nytt skogvern med snau 20 mill. kroner.

ROVDYR

Disse medlemmer peker på at Fremskrittspartiet, som en del av «Rovdyrforliket» forventer at en av hovedhensiktene med forliket som var å redusere tap av beitedyr, gir resultater. Derfor kan ikke disse medlemmer se at det er noen grunn til å

øke posten på beitedyr, og det foreslås derfor at posten reduseres med 100 mill. kroner.

FRILUFTSLIV

Disse medlemmer mener det ikke bør være en statlig oppgave å engasjere seg i hva voksne folk gjør på fritiden. Men i en anerkjennelse av at norsk ungdom i stadig mindre grad er fysisk aktive ute i naturen, mener disse medlemmer det er viktig å støtte tiltak som retter seg mot ungdom.

Disse medlemmer ser også viktigheten av å sørge for tilrettelegging for mennesker med fysiske og psykiske utfordringer. Mange kommuner har gjennom nasjonale verneprosesser fått beslaglagt store arealer, og i disse områdene kan det være egnet å tilrettelegge for friluftsbasert aktivitet og turisme, og slik bidra til en kompensasjon for kommunenes tapte rett til selvstendig arealdisponering.

KULTURMINNER

Disse medlemmer mener det er viktig å ta vare på fredede og verneverdige bygg og anlegg. Disse medlemmer har derfor tidligere vært med på å foreslå sterkere økonomiske incentiver til private eiere av fredede bygg. De kuttene som gjøres under Riksantikvaren i dette budsjettet er basert på generelle effektiviseringstiltak. En ordning med skattefradrag, fremfor tilskudd til bevaring vil heller ikke være avhengig av en sen byråkratisk behandling. Disse medlemmer tror at på den måten vil det bli enklere og «mer lønnsomt» å ta vare på verneverdige bygningsmasse, og at tapet av kulturminner dermed vil reduseres.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett øker bevilgningen til brannsikring av historisk trehusbebyggelse, samt at bevaring av maritim- og kystkultur totalt blir styrket med 21,5 mill. kroner fordelt på Brannsikring og beredskapstiltak med 15 mill. kroner og Fartøysvern med 6,5 mill. kroner.

Fremskrittspartiets alternative budsjett. Ramme 13: Miljø

Kap.	Post	Navn	Endringer (i 1000 kroner)
1400		Miljøverndepartementet	-63 500
	1	Driftsutgifter	-13 000
	21	Spesielle driftsutgifter	-4 500
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	-15 000
	71	Internasjonale organisasjoner	-5 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	-3 000
	81	Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern	-23 000

Kap.	Post	Navn	Endringer (i 1000 kroner)
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking	-5 000
	21	Miljøovervåking og miljødata	-5 000
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	-9 000
	51	Forskningsprogrammer m.m.	+9 000
1426		Statens naturoppsyn	-6 200
	1	Driftsutgifter	-6 200
1427		Direktoratet for naturforvaltning	-128 981
	1	Driftsutgifter	-15 000
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	-19 981
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål	+10 000
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt	-100 000
	78	Tilskudd til interkommunale friluftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv	-4 000
1429		Riksantikvaren	+7 407
	1	Driftsutgifter	-12 000
	21	Spesielle driftsutgifter	-2 000
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	-3 093
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	+5 000
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	+15 000
	74	Fartøyvern	+6 500
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi	-2 000
1441		Klima- og forurensningsdirektoratet	-20 054
	1	Driftsutgifter	-16 886
	71	Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner og informasjon og kompetanseformidling om produksjon og forbruk	-2 118
	80	Miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbrukerinformasjon	-1 050
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp	-18 000
	21	Spesielle driftsutgifter	-18 000
1471		Norsk Polarinstitut	+6 000
	30	Radioteleskop Ny-Ålesund	+6 000
		Sum utgifter rammeområde 13	-228 328

2.1.4 Høyres hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, viser til Høyres alternative statsbudsjett der det foreslås bevilget 4 788 963 000 kroner på rammeområde 13, som er 104 500 000 kroner mindre enn regjeringens forslag. Reduksjonen må sees i sammenheng med forslag i Høyres alternative statsbudsjett om å flytte finansieringen av lokale forvaltere i verneområdene fra Miljøverndepartementets budsjettområde til Kommunal- og regionaldepartementets budsjettområde.

Disse medlemmer tar miljøutfordringene og generasjonsperspektivet alvorlig. Disse medlemmer mener at dagens generasjon har en forpliktelse til å overlate naturen i minst like god stand til neste generasjon som vi arvet den fra våre forfedre.

Disse medlemmer vil prioritere effektive og treffsikre miljøtiltak som gir reelle miljøforbedringer. Respekt for privat eiendomsrett og bruk av markedet er nødvendig for en effektiv håndtering av miljøutfordringene.

Disse medlemmer viser til at antall ansatte i statsadministrasjonen har økt betydelig under regjeringen Stoltenberg II. Disse medlemmer mener at vi hele tiden må se på hvordan penger brukes og holde kontroll med veksten i statlig byråkrati. Disse medlemmer vil derfor omdisponere midler fra administrasjon og drift av departementet og underliggende direktorater til direkte innsats for miljøet.

KLIMAUTFORDRINGEN

Disse medlemmer viser til at trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer antakelig er den største utfordringen verden står overfor de kommende tiårene. Disse medlemmer har merket seg at FNs klimapanel slår fast at dersom vi skal unngå at klimaendringene kommer ut av kontroll, og gjennomsnittlig temperaturøkning begrenses til 2–3 grader over før-industrielt nivå, må økningen av verdens utslipp av klimagasser stanses, og snus til en nedgang innen 2015 og reduseres med 50–85 pst. av dagens nivå innen 2050. Det er derfor avgjørende at det oppnås internasjonal enighet om reduksjon i utslippene av klimagasser. Internasjonal enighet lar dessverre vente på seg, og nasjonale ambisjoner kan ikke veie opp for manglende internasjonal handling. Det vil derfor være nødvendig å intensivere arbeidet med tilpasning til klimaendringene som vil ramme Norge.

Disse medlemmer mener internasjonal avmakt ikke kan unnskyldte nasjonal handlingsvegning, og understreker viktigheten av nasjonal innsats for å redusere klimagassutslippene. Disse medlemmer viser til klimaforliket i Stortinget fra januar 2008 og at regjeringen ennå ikke, snart fire år etter at

klimaforliket ble inngått, har fremmet en stortingsmelding med tiltak for å nå utslippsmålsettingen fra klimaforliket. Disse medlemmer har merket seg at det i statsbudsjettet for 2012 ikke er lagt inn noen vesentlige, nye klimatiltak. Disse medlemmer viser til at det er snart fire år siden klimaforliket og snart to år siden faggruppen Klimakur 2020 leverte sin rapport om tiltak og virkemidler for å nå norske klimamål mot 2020. Disse medlemmer peker på at for hver dag som går uten at nødvendige tiltak forberedes og gjennomføres blir det vanskeligere å nå utslippsmålet i 2020. Disse medlemmer mener det kan reises spørsmål om hvordan vi skal kunne forvente at folk skal ta klimautfordringen alvorlig når regjeringen gang på gang utsetter en klimamelding om nasjonale tiltak.

Disse medlemmer viser til at Klimakur 2020 presenterte ulike valgmuligheter statlige myndigheter har for å nå målet i klimaforliket og konsekvensene av disse. Det gis ingen anbefalinger om hvilke tiltak som bør iverksettes. Analysen tar utgangspunkt i målet om nasjonale utslippskutt fra klimaforliket. Dette målet tilsier at innenlandske utslipp av klimagasser ikke skal overstige 42–44 mill. tonn i 2020. Korrigert for effekten av skogtiltak, som er beregnet å utgjøre 3 mill. tonn CO₂-ekvivalenter, skal utslippene reduseres med 12–14 mill. tonn i forhold til referansebanen innen 2020. Referansebanen det tas utgangspunkt i, viser at Norges utslipp vil øke til ca. 59 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2020 dersom ingen nye tiltak og virkemidler iverksettes.

Disse medlemmer viser til at det i Klimakur 2020 samlet sett er identifisert 160 mulige utslippsreducerende tiltak. Flere av disse tiltakene er overlappende, men dersom en bare ser på tiltak som ikke overlapper hverandre, viser analysene et samlet potensial for utslippsreduksjoner på om lag 22 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2020. De samfunnsøkonomiske tiltakskostnadene er beregnet for hvert enkelt tiltak, og spenner fra bedriftsøkonomisk lønnsomt til svært høye samfunnsøkonomiske kostnader.

Disse medlemmer mener regjeringens tempo i klimapolitikken vil gjøre det svært vanskelig og dyrt å nå målet i klimaforliket. Regjeringen har tatt seg uforholdsmessig god tid til å vurdere hvilke tiltak som skal iverksettes i stedet for å utvise den nødvendige beslutningsdyktighet og handlekraft som kreves for å iverksette klimatiltak vi vet virker. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen vil fremme en stortingsmelding med politiske tiltak som skal følge opp Klimakur 2020 våren 2012. Det innebærer at konkrete klimatiltak først vil iverksettes i 2013. Da er det bare syv år igjen til 2020. Det er en meget optimistisk tidsplan, som blant annet setter næringslivets og kommunenes behov for langsiktighet og forutsigbarhet på prøve. Disse medlem-

mer mener denne situasjonen kunne ha vært unngått.

Disse medlemmer kan ikke se at det eksisterer noen formelle hindringer mot at regjeringen kan starte iverksetting av samfunnsøkonomisk lønnsomme og billige klimatiltak, og mener at regjeringen burde ha lagt frem forslag til slike tiltak i statsbudsjettet for 2012. I klimaforliket er det ikke tatt forbehold om at aktuelle klimatiltak må fremlegges for Stortinget i en ny klimamelding før de kan iverksettes.

Disse medlemmer mener at løsningen på klimautfordringen ligger i å utvikle ny teknologi som gir lavere klimagassutslipp. Disse medlemmer har merket seg at bl.a. Stern-rapporten slo fast at investeringer i mer klimavennlig teknologi antageligvis er den mest lønnsomme investering vi kan gjøre. Det er derfor viktig at det offentlige setter klare utslippskrav og legger til rette for at det blir lønnsomt for private å utvikle og ta i bruk miljøteknologi. Det mest effektive virkemiddelet for å oppnå dette er økonomiske rammebetingelser som kvotehandel eller CO₂-avgift som setter en pris på klimautslipp og som gjør det lønnsomt å investere i teknologi som gir utslippsreduksjoner.

Disse medlemmer mener at også det offentlige må spille en viktig rolle for å utvikle miljøteknologi. Tiltak som etter disse medlemmers mening behøver statlig medfinansiering er forskning, utvikling, utprøving og investering i ny teknologi. Disse medlemmer mener derfor at det bør brukes betydelige midler over statsbudsjettet de nærmeste ti årene på utvikling og investering i klimavennlig teknologi. Disse medlemmer foreslår derfor at det opprettes et fond som skal gi investeringsstøtte til investeringer i ny klimavennlig teknologi i norske bedrifter. Dette kommer i tillegg til de foreslåtte bevilgninger til forskning og utvikling, fangst og lagring av CO₂ og ny fornybar energi.

Disse medlemmer peker på at det er viktig med forskning på klimaendringer og konsekvenser av disse. Disse medlemmer har merket seg forskningsmiljøenes bekymring over manglende bevilgninger til norsk klimaforskning og at statsbudsjettet for 2012 varsler kritiske år for den norske klimaforskningen. Disse medlemmer viser til at regjeringen i klimaforliket har forpliktet seg til å øke innsatsen i klimaforskningen vesentlig, men kan ikke se at dette er fulgt opp i forslaget til statsbudsjett for 2012. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke bevilgningene til klimaforskning.

Disse medlemmer viser til at mange av virkemidlene i statsbudsjettet på klimaområdet hører inn under andre departement enn Miljøverndepartementet, og at Miljøverndepartementet har en mer overordnet rolle. Disse medlemmer vil peke på

forslag i Høyres alternative statsbudsjett på andre departements budsjettområder som vil bidra til reduserte klimagassutslipp:

- Økt mineraloljeavgift med 15 øre / liter – 185 mill. kroner (Finansdepartementet).
- Styrking av forskning på CO₂-håndtering – 15 mill. kroner, pluss 1 mrd. kroner i økt fondsinnskudd (Olje- og energidepartementet).
- Støtte til utskifting av oljefyr – 40 mill. kroner (Olje- og energidepartementet).
- Styrking av forskning innen fornybar energi – 10 mill. kroner (Olje- og energidepartementet).
- Styrking av kollektivtrafikken – 325 mill. kroner (Samferdselsdepartementet).
- Styrking av belønningsordningen for gang-/sykkeltiltak i byene – 50 mill. kroner (Samferdselsdepartementet).
- Innføre momsfritak for leasing av batteri i el-biler – 8 mill. kroner (Finansdepartementet).
- Innføre momsfritak for leasing av el-biler – 5 mill. kroner (Finansdepartementet).
- Fjerne veibruksavgift på høyinnblandet biodiesel (B30–B100) – 2 mill. kroner (Finansdepartementet).

BIOLOGISK MANGFOLD

Disse medlemmer viser til at mangfoldet av livsformer er grunnlaget for menneskets eksistens, livskvalitet og velferd. Det biologiske mangfoldet er utviklet naturlig over lang tid og gjennom kulturpåvirkning. Disse medlemmer vil ta vare på det biologiske mangfoldet for kommende generasjoner, og mener at det gjøres best gjennom en kombinasjon av vern og bærekraftig bruk.

Disse medlemmer viser til at nærmere halvparten av de rundt 3 000 artene som i dag er oppført på den nasjonale rødlisten over truede arter lever i skog, og mange av disse artene er avhengige av forholdsvis gammel og tilnærmet inngrepsfri naturskog. Disse medlemmer mener derfor at vern av skog må styrkes siden det i dag er få urørte skogsområder og lite naturskog igjen i Norge.

Samtidig understreker disse medlemmer verdien av privat eiendomsrett og at grunneiere som får sin grunn vernet derfor får full erstatning for de økonomiske konsekvenser av vernevedtaket. Disse medlemmer foreslår derfor økte bevilgninger til nytt skogvern.

Disse medlemmer viser til at Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på den nordatlantiske villaksen. Villaksen er i dag truet fra en rekke kanter, blant annet fra lakseparasitten Gyrodactylus Salaris. Disse medlemmer foreslår derfor økte bevilgninger til bekjempelse av Gyrodactylus Salaris.

Disse medlemmer er videre bekymret for den trussel villaksen står overfor fra oppdrettsnæringen som følge av rømming av oppdrettslaks og spredning av lakselus.

Disse medlemmer foreslår dessuten å styrke bevilgningene til kalking og lokale fiskeformål.

VERN OG EIENDOMSRETT

Disse medlemmer understreker verdien av privat eiendomsrett. Disse medlemmer anser den private eiendomsretten som viktig både som prinsipp og som virkemiddel for å sikre en klok og langsiktig forvaltning av ressursene. Den private eiendomsretten skal respekteres, og disse medlemmer mener at grunneiere som får sin grunn vernet må få full erstatning for de økonomiske konsekvenser av vernevedtaket.

Disse medlemmer peker på at de siste årene er råderett over store arealer og verdier flyttet fra lokale til statlige myndigheter. Denne prosessen oppleves mange steder som en tillitskrise mellom lokal-samfunn og sentrale myndigheter. Den utfordrer en tradisjon der naturområdene har blitt forvaltet gjennom stort sett varsom lokal bruk. I økende grad oppleves vern/arealutnyttelse som et konfliktområde mellom lokale og sentrale myndigheter. Forvaltning av naturressurser og naturområder har derfor etter disse medlemmers mening ikke funnet sin endelige form i Norge.

Disse medlemmer mener at våre naturressurser må forvaltes langsiktig, men dette må ikke være til hinder for næringsutvikling som ikke går på bekostning av verneverdiene.

Disse medlemmer mener at langsiktig miljø- og arealforvaltning i større grad enn i dag må bygge på eiendomsrettslige prinsipp og lokalt selvstyre. Det er derfor behov for en ny modell for miljø- og arealforvaltningen for å skape en bedre balanse mellom statlige og lokale myndigheter, og der hensynet til enkeltpersoner og lokalsamfunn blir tatt bedre vare på enn i dag. Miljøtiltak er avhengige av forståelse og forankring for at de på lang sikt skal virke etter sin hensikt. Beslutningene bør derfor bli tatt nærmere dem det angår for å skape større legitimitet i lokalbefolkningen. En reform av miljø- og arealforvaltningen må innebære at skjønnsutøvelsen i arealforvaltningen blir flyttet fra Direktoratet for Naturforvaltning (DN) og andre statlige organ og ned til lokale, folkevalgte myndigheter. Samtidig må rammene for arealforvaltningen fortsatt legges av statlige myndigheter.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen i budsjettproposisjonen foreslår å opprette nye stillinger som lokale naturforvaltere i verneområder. Disse medlemmer vil styrke det lokale selvstyret, og mener at naturforvalterne bør være ansatt i

kommunene som verneområdene omfatter og hvor forvalterne har sine virkeområder fremfor å være ansatt i staten. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å flytte bevilgningen til nyopprettede stillinger, samt som eksisterende stillinger som lokale naturforvaltere i verneområder, til økt bevilgning over rammetilskuddet til kommunene til finansiering av lokale stillinger som naturforvaltere. Disse medlemmer mener at det er viktig med god lokal forvaltning i verneområdene, og viser til at Høyre i alternativt statsbudsjett derfor i tillegg til å flytte bevilgningen fra Direktoratet for naturforvaltning til rammetilskuddet til kommunene også foreslår samlet sett økte midler til lokal forvaltning i verneområdene enn det regjeringen foreslår i proposisjonen.

ROVDYR

Disse medlemmer mener at Norge skal sikre overlevelsen av de fire store rovdyrene: bjørn, ulv, gaupe og jerv, samt kongeørn. Disse medlemmer peker på at det følger av Norges internasjonale forpliktelser i Bern-konvensjonen å ha levedyktige bestander av de store rovdyrene. Disse medlemmer understreker at vi samtidig må ta vare på menneskenes levevilkår i de berørte områdene.

Disse medlemmer mener at all forvaltning av rovdyr skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap. Videre skal det legges vekt på regional forvaltning, respekt for eiendomsretten, og enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet.

Disse medlemmer mener at bestandenes levedyktighet må vurderes på skandinavisk nivå. Disse medlemmer understreker at rettigheter som går tapt som følge av rovdyrpolitikken må erstattes fullt ut. Disse medlemmer mener at mulighetene for felles forvaltning med tilstøtende regioner i våre naboland bør utredes, og det må bli lettere å ta ut skadedyr.

Disse medlemmer imøteser oppfølgingen av rovviltforliket fra sommeren 2011.

FRILUFTSLIV

Disse medlemmer mener at naturopplevelser og friluftsliv utgjør viktige kilder til det gode liv for menneskene. Disse medlemmer peker på at friluftslivet har en verdi i seg selv. Disse medlemmer vil derfor øke bevilgningene til tiltak i friluftsområder. Disse medlemmer viser til Norges sterke friluftstradisjoner som bør bevares og videreutvikles. Denne utviklingen må skje i samarbeid med grunneierne og ved bruk av statens eiendommer, men med utgangspunkt i at allemannsretten for fri ferdsel i utmark skal bevares.

Disse medlemmer viser til at satsing på friluftsliv er viktig i det forebyggende helsearbeid. Å

legge til rette for at flere tar del i friluftslivet, kommer seg ut i frisk luft og får mosjon kan gi betydelige innsparinger i forhold til senere behandling i det psykiske og somatiske helsevesenet.

MILJØGIFTER

Disse medlemmer er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye av dette er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke opp. Regjeringen foreslår i stedet en betydelig nedgang på nesten 25 pst. i forhold til bevilgningen for 2011 til dette arbeidet. Dette skjer på toppen av at det i statsbudsjettet for 2011 var en nær halvering i bevilgningene til dette arbeidet.

Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag til reduserte bevilgninger på denne posten vil medføre at det tar lengre tid å rydde bl.a. norske fjorder og havner for farlige miljøgifter. Dette skjer til tross for at regjeringen tidligere har varslet at de store utgiftene på dette området vil komme fra 2011 etter hvert som man har kommet videre i kartleggingsarbeidet. Regjeringen har begrunnet tidligere kutt i 2008 og 2009 med å vise til at for mange av tiltaksplanområdene vil en først i 2010/2011 ha kommet langt nok til at større oppryddingstiltak kan settes i gang, og de største kostnadene vil derfor komme

først i perioden fra 2011 og utover. Likevel har regjeringen valgt å kutte kraftig i statsbudsjettene både for 2011 og 2012. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke bevilgningene til oppryddingstiltak i forurensede sediment.

KULTURMINNER

Disse medlemmer mener at vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie. Vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke Kulturminnefondet.

Disse medlemmer peker på at mange private gjør en stor innsats for å ta vare på fredede bygninger og andre kulturminner. Disse medlemmer mener at restaureringsutgifter man har ved å ta vare på vår felles kulturarv må gis skattemessige fradragmuligheter, og viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett er foreslått å innføre regnskapsligging for eiere av private vernede bygninger slik at det blir mulig å trekke fra kostnader knyttet til restaurering av fredete bygninger på skatten. Disse medlemmer mener videre at det ikke skal være adgang for kommunene til å kreve eiendomsskatt på fredete bygninger.

Disse medlemmer mener at eiere som får bruksverdien av sin eiendom redusert som følge av fredning, skal få økonomisk erstatning.

Høyres alternative budsjett. Ramme 13: Miljø

Kap.	Post	Navn	Kommentar	Endring (i 1000 kroner)
1400	1	Miljøverndepartementet, Driftsutgifter		-30 000
1400	21	Miljøverndepartementet, Spesielle driftsutgifter		-20 000
1410	51	Miljøvernforskning og miljøovervåking, Forskningsprogrammer, med mer.		+10.000
1426	1	Statens naturoppsyn, Driftsutgifter		-35 000
1427	1	Direktoratet for naturforvaltning, Driftsutgifter		-81 500
1427	21	Direktoratet for naturforvaltning, Spesielle driftsutgifter		-20 000
1427	21	Direktoratet for naturforvaltning, Spesielle driftsutgifter	Bekjempelse av gyro	+7 000
1427	31	Direktoratet for naturforvaltning, Tiltak i friluftsområder		+5 000
1427	35	Direktoratet for naturforvaltning, Nytt skogvern		+25 000
1427	70	Direktoratet for naturforvaltning, Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål		+10 000
1432	95	Kapitalinnskudd Norsk kulturminnefond		+100 000
1441	39	Klima- og forurensningsdirektoratet, Oppryddingstiltak		+25 000

2.1.5 *Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 13 settes til 3 657 206 000 kroner, som er en økning i forhold til regjeringens forslag på 48 800 000 kroner.

Dette medlem vil innenfor rammeområde 13 foreslå endringer som bidrar til økt innsats innen kulturminnevern, friluftsliv og friluftslivstiltak, giftopp-rydding i grunn og sjøbunn og konfliktdempende tiltak i rovdyrforvaltningen.

Dette medlem er glad for at Stortinget i løpet av forrige periode klarte å følge opp vedtaket fra St.meld. nr. 16 (2004–2005) Innst. S. nr. 227 (2004–2005) Leve med kulturminner om å gjennomføre en opptrapping av fondskapitalen i Norsk kulturminnefond slik at fondskapitalen nå er oppe i 1,4 mrd. kroner. Avkastningen fra Kulturminnefondet bidrar med 59 mill. kroner til kulturminnetiltak i 2012, men behovet er langt større. Dette medlem vil påpeke at det er stort behov for bedre rammevilkår for vedlikehold av fredede bygg i privat eie.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det derfor foreslås å øke kapitalavsetning til Kulturminnefondet med 200 mill. kroner i 2012. Dette medlem foreslår også å bevilge 10 mill. kroner til etablering av en tilskuddsordning for utarbeidelse av kulturminneplaner i kommunene i 2012.

Dette medlem vil innføre inntektsfradrag og momskompensasjon for pliktig vedlikehold av fredede bygninger i privat eie. Dette vil frigi nærmere 85 mill. kroner til økt vedlikehold i 2012.

Dette medlem mener det er behov for et skikkelig løft for friluftslivet, og foreslår derfor å styrke det offentlige bidraget til forvaltning av skjærgårdsparker, tiltak i friluftsområder samt til friluftslivstiltak for barn og unge. Friluftslivet er ikke lenger selvrekutterende og trenger offentlig støtte. Aktiv forvaltning og tilrettelegging i friluftsområder og skjærgårdsparker er viktig for å bidra til å gjøre friluftsområder attraktive og tilgjengelig for allmennheten, og slik legge til rette for positive friluftsopplevelser og fysisk aktivitet for alle. Lavere deltakelse i friluftsliv

er dårlig nytt for folkehelsen, og stikk i strid med målsettingen om økt fysisk aktivitet i befolkningen. Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å øke tilskuddet til skjærgårdsparker og tiltak i friluftsområder med til sammen 30 mill. kroner, og til friluftslivstiltak rettet mot barn, unge, funksjonshemmede og minoriteter med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til at regjeringen i Soria Moria II skriver at den vil øke midlene til forebyggende tiltak i rovdyrrområder. I budsjettet for 2011 ble posten redusert med 6,1 mill. kroner, en bevilgning som er videreført i 2012. Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningene til forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovdyrforvaltningen med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til at regjeringen i løpet av de to siste årene har halvert bevilgningene til oppryddingstiltak i grunn og sjøbunn. I statsbudsjettet for 2012 er bevilgningen redusert med nærmere 20 mill. kroner. Dette medlem vil understreke viktigheten av å prioritere opprydding av tidligere tiders forurensing av sjøbunn i havner og fjorder for å hindre opptak og spredning av farlige miljøgifter, og foreslår derfor å øke bevilgningen til oppryddingstiltak med 18,8 mill. kroner i 2012.

Dette medlem foreslår å redusere bevilgningen til erstatning for tap av beitedyr med 15 mill. kroner, og redusere bevilgningen til prioriterte arter med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis forslag til endringer i skatt- og avgiftsopplegget som vil bidra til å bevege samfunnet flere skritt i miljø- og klimavennlig retning. Avgiftspolitikken er et velegnet virkemiddel for å endre forbrukeratferd og påvirke folks holdninger. Den bør brukes til å flytte samfunnet i miljøvennlig retning. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 5 års fritak for årsavgift ved kjøp av ny miljøvennlig bil. Kristelig Folkeparti foreslår å øke CO₂-komponenten i engangsavgiften for å gjøre biler med høyt utslipp dyrere. Plastposer ilegges en miljøavgift på 1 krone per pose. Kristelig Folkeparti foreslår også å øke elavgiften, avgiften på mineralolje, og CO₂-avgiften på sokkelen, på gasskraftverkene på Kårstø og Mongstad, og på innenlands flyreiser.

2.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 13

Sammenligning av primære budsjettalternativ fra de ulike partiene slik de lå til grunn for partienes primære budsjettalternativ i finansinnstillingen under rammeområde 13. Tabellen viser partienes avvik (kapitler og poster med avvikende forslag) i forhold til vedtatt ramme for rammeområde 13. Endring i forhold til regjeringens forslag i Prop. 1 S (2011–2012) i parentes.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2011-2012)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
Utgifter (i hele tusen kroner)							
1400		Miljøverndepartementet	575 497	575 497	511 997	525 497	575 497
				(0)	(-63 500)	(-50 000)	(0)
	1	Driftsutgifter	238 905	238 905	225 905	208 905	238 905
				(0)	(-13 000)	(-30 000)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	147 532	147 532	143 032	127 532	147 532
				(0)	(-4 500)	(-20 000)	(0)
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvern-organisasjoner	49 577	49 577	34 577	49 577	49 577
				(0)	(-15 000)	(0)	(0)
	71	Internasjonale organisasjoner	46 837	46 837	41 837	46 837	46 837
				(0)	(-5 000)	(0)	(0)
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	21 346	21 346	18 346	21 346	21 346
				(0)	(-3 000)	(0)	(0)
	81	Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern	29 000	29 000	6 000	29 000	29 000
				(0)	(-23 000)	(0)	(0)
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking	548 291	548 291	543 291	558 291	548 291
				(0)	(-5 000)	(+10 000)	(0)
	21	Miljøovervåking og miljødata	171 458	171 458	166 458	171 458	171 458
				(0)	(-5 000)	(0)	(0)
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	158 759	158 759	149 759	158 759	158 759
				(0)	(-9 000)	(0)	(0)
	51	Forskningsprogrammer m.m.	167 518	167 518	176 518	177 518	167 518
				(0)	(+9 000)	(+10 000)	(0)
1426		Statens naturoppsyn	218 691	218 691	212 491	183 691	228 691
				(0)	(-6 200)	(-35 000)	(+10 000)
	1	Driftsutgifter	124 103	124 103	117 903	89 103	124 103
				(0)	(-6 200)	(-35 000)	(0)
	32	Skjærgårdsparker mv.	23 695	23 695	23 695	23 695	33 695
				(0)	(0)	(0)	(+10 000)
1427		Direktoratet for naturforvaltning	1 292 179	1 292 179	1 163 198	1 237 679	1 302 179
				(0)	(-128 981)	(-54 500)	(+10 000)
	1	Driftsutgifter	196 205	196 205	181 205	114 705	196 205
				(0)	(-15 000)	(-81 500)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	301 263	301 263	301 263	288 263	301 263
				(0)	(0)	(-13 000)	(0)
	31	Tiltak i friluftsområder	24 500	24 500	24 500	29 500	39 500
				(0)	(0)	(+5 000)	(+15 000)
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	119 981	119 981	100 000	144 981	119 981
				(0)	(-19 981)	(+25 000)	(0)
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål	88 000	88 000	98 000	98 000	88 000
				(0)	(+10 000)	(+10 000)	(0)
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt	150 755	150 755	50 755	150 755	135 755
				(0)	(-100 000)	(0)	(-15 000)
	73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen	68 100	68 100	68 100	68 100	78 100
				(0)	(0)	(0)	(+10 000)
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak	17 693	17 693	17 693	17 693	22 693
				(0)	(0)	(0)	(+5 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2011-2012)	A, SV, Sp	FrP	H	KrF
	78	Tilskudd til interkommunale friluftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv	17 075	17 075 (0)	13 075 (-4 000)	17 075 (0)	17 075 (0)
	82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper	33 000	33 000 (0)	33 000 (0)	33 000 (0)	28 000 (-5 000)
1429		Riksantikvaren	448 897	448 897 (0)	456 304 (+7 407)	448 897 (0)	458 897 (+10 000)
	1	Driftsutgifter	117 512	117 512 (0)	105 512 (-12 000)	117 512 (0)	117 512 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	30 915	30 915 (0)	28 915 (-2 000)	30 915 (0)	30 915 (0)
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 093	3 093 (0)	0 (-3 093)	3 093 (0)	3 093 (0)
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	225 112	225 112 (0)	230 112 (+5 000)	225 112 (0)	235 112 (+10 000)
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	10 953	10 953 (0)	25 953 (+15 000)	10 953 (0)	10 953 (0)
	74	Fartøyvern	43 712	43 712 (0)	50 212 (+6 500)	43 712 (0)	43 712 (0)
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi	8 500	8 500 (0)	6 500 (-2 000)	8 500 (0)	8 500 (0)
1441		Klima- og forurensningsdirektoratet	699 154	699 154 (0)	679 100 (-20 054)	724 154 (+25 000)	717 954 (+18 800)
	1	Driftsutgifter	337 786	337 786 (0)	320 900 (-16 886)	337 786 (0)	337 786 (0)
	39	Oppryddingstiltak	64 760	64 760 (0)	64 760 (0)	89 760 (+25 000)	83 560 (+18 800)
	71	Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner og informasjon og kompetanseformidling om produksjon og forbruk	2 118	2 118 (0)	0 (-2 118)	2 118 (0)	2 118 (0)
	80	Miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbrukerinformasjon	1 050	1 050 (0)	0 (-1 050)	1 050 (0)	1 050 (0)
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp	18 000	18 000 (0)	0 (-18 000)	18 000 (0)	18 000 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	18 000	18 000 (0)	0 (-18 000)	18 000 (0)	18 000 (0)
1471		Norsk Polarinstitut	246 414	246 414 (0)	252 414 (+6 000)	246 414 (0)	246 414 (0)
	30	Radioteleskop Ny-Ålesund	0	0 (0)	6 000 (+6 000)	0 (0)	0 (0)
Sum utgifter			4 893 463	4 893 463 (0)	4 665 135 (-228 328)	4 788 963 (-104 500)	4 942 263 (+48 800)
Inntekter (i hele tusen kroner)							
Sum inntekter			1 285 057	1 285 057 (0)	1 285 057 (0)	1 285 057 (0)	1 285 057 (0)
Sum netto			3 608 406	3 608 406 (0)	3 380 078 (-228 328)	3 503 906 (-104 500)	3 657 206 (+48 800)

2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i Prop. 1 S (2011–2012).

Kap. 1400 Miljøverndepartementet

Det foreslås bevilget 575,497 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en reduksjon på 0,8 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen mener miljøarbeid er av avgjørende betydning for bærekraftig utvikling og forvaltning nasjonalt og internasjonalt. Miljøpolitikken må forvaltes i henhold til føre-var-prinsippet og ansvaret hver generasjon har på vegne av sine etterkommere.

Komiteen påpeker behovet for effektiv og resultatorientert forvaltning av de tilgjengelige ressursene på miljøområdet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er behov for en generell effektivisering. Det forutsettes redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, redusert reiseaktivitet, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteten. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftsutgifter med 13 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er rom for å gjøre innsparinger på «Spesielle driftsutgifter» ved å redusere tiltak og kjøp av ulike tjenester og gjennom å redusere midlene til oppfølging av klimaløftet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det foreslås å redusere post 21 Driftsutgifter med 4,5 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor post 71 Internasjonale organisasjoner reduseres med 5 mill. kroner. Disse medlemmer mener at posten i stor grad handler om regjeringens egne mål for miljøtiltak. I tillegg står det 1,5 mill. kroner urørt fra 2011. Det bør kartlegges hvilke utgifter som knytter seg til internasjonale forpliktelser og hvilke som knytter seg til regjeringens egne ambisjoner.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak med 3 mill. kroner. Disse medlemmer understreker at dette arbeidet bør baseres på interkommunalt samarbeid og erfaringsutveksling direkte kommunene imellom. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det foreslås å redusere post 81 Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern med 23 mill. kroner.

FRIVILLIGE MILJØORGANISASJONER OG ALMENNYTTIGE MILJØSTIFTELSE

Komiteen legger stor vekt på den verdifulle innsatsen som gjøres av engasjerte personer i miljø- og kulturvernorganisasjonene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, har merket seg at Miljøverndepartementet har endret ordningen med grunnstøtte til frivillige organisasjoner. Omleggingen innebærer blant annet at også miljøstiftelser kommer inn under grunnstøtteordningen. Flertallet slutter seg til det, og mener at det viktigste ikke er organisasjonsformen til en miljøorganisasjon, men formålet til organisasjonen og den aktiviteten organisasjonen har.

Flertallet har merket seg at omleggingen innebærer at 70 pst. av tilskuddet blir fordelt etter type organisasjon tilskuddsmottakeren er, medlems-tall og -inntekter, antall givere og giverinntekter, antall lokale lag og region- og fylkeslag. De resterende 30 pst. blir fordelt etter en vurdering av den betydningen organisasjonen og stiftelsen har i samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at særlig det siste kriteriet åpner for stor grad av skjønn, og hadde ønsket seg noe større grad av objektive kriterier for tildelingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil at støtten til miljøorganisasjonene i størst mulig grad tildeles til organisasjonene med utgangspunkt i medlemstall og barne- og ungdomsaktivitet. Øvrige midler bør være støtte til konkrete prosjekter.

Disse medlemmer mener det er betenkelig at mange organisasjoner får over halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet og at en del paraplyorganisasjoner får penger både i første og annet ledd. Av andre nye søkere bør Norsk kulturarv og Landslaget for motorhistorisk kjøretøyforening innvilges grunnstøtte.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 70 Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner med 15 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er prinsipielt uheldig at 30 pst. av støtten skal beregnes ut fra en subjektiv vurdering i departementet av organisasjonens samfunnsnytte, hvor et av kriteriene er deltakelse på høringer, noe som klart favoriserer store ressurssterke organisasjoner i hovedstadsområdet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er enig i hensikten bak den foreslåtte omleggingen av ordningen for grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner, men mener regjeringens forslag gir en del uheldige utslag som det er grunn til å se nærmere på. Dette gjelder spesielt forslaget om likestilling av medlemsbaserte demokratiske organisasjoner og stiftelser med store private givere, vektleggingen av antall givere av pengegaver som grunnlag for tildeling av støtte, samt den økte byråkratiseringen som følger med innføring av sær egne dokumentasjonskrav som ikke er samordnet med andre støtteordninger.

Dette medlem viser til at Grønn Hverdag er en av de organisasjonene som faller spesielt uheldig ut etter den nye ordningen. Grønn Hverdag driver handlingsorientert miljøarbeid som gjøres tilgjengelig og spres til hele befolkningen. Dette medlem mener støtten til Grønn Hverdag bør opprettholdes på samme nivå som tidligere, eller vurderes fastsatt ut fra aktive deltakere som bruker organisasjonens tilbud og tjenester.

Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåkning

Det foreslås bevilget 548,291 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 5,0 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen legger til grunn at en god og effektiv miljøpolitikk må basere seg på mest mulig kunnskap om miljøtilstanden og endringer i den. Dette forutsetter et bredt spekter av miljøovervåkingsprogrammer, oppdatert miljøstatistikk og bruk av best mulige indikatorer.

Komiteen understreker at hvis kunnskapsbaserte miljøanalyser og tilstandsrapporter skal være pålitelige, så krever dette i mange sammenhenger at en har overvåkingsprogrammer som er brede nok, og som går over et tilstrekkelig tidsspenn, slik at en på en god måte fanger opp endringer som er på gang.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at noe av forutsetningen for rovdyrforliket var at tap av husdyr og erstatningsutbetalinger skulle reduseres. Det er derfor ingen logisk grunn for å øke utgiftene til erstatning på grunn av tap.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 21 Miljøovervåkning og miljødata med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer vil påpeke at uten at det gis mer til forskningsprogrammene, er det ikke nødvendig å øke basistilskuddene til miljøforskningsinstituttene. Det må legges til grunn en generell effektivisering av instituttene med større fokus på innhold

og virke, slik at også Nansen-senteret dekkes innenfor samme ramme som i 2011.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 50 Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene med 9 mill. kroner. Disse medlemmer vil understreke at den foreslåtte reduksjonen i basistilskuddene til miljøforskningsinstituttene er overført til forskningsprogrammene. Dette skyldes at disse medlemmer ønsker en økt satsing på forskning.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke post 51 Forskningsprogrammer m.m. med 9 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er spesielt opptatt av at dokumentasjon av klimaendringer og global oppvarming krever programmer som kan avdekke endringer over lang tid.

Disse medlemmer viser til at det i klimaforliket var enighet om at den klimarelaterte forskningen i Norge skal styrkes. Disse medlemmer har imidlertid registrert at det i forskningsmiljøene innen klimarelatert forskning er en betydelig uro over manglende statlige bevilgninger over statsbudsjettet til klimarelatert forskning. Disse medlemmer viser blant annet til direktør Knut M. Alfsen i Cicero som i Klassekampen 12. oktober uttaler at «regjeringen setter klimaforskningen i fare» etter et statsbudsjett uten friske penger til tradisjonell klimaforskning. Alfsen påpeker videre at regjeringens retorikk om klimapolitikkenes betydning ikke blir fulgt opp med nødvendige forskningsbevilgninger, og sier at:

«det har pågått en sulteføring over tid, og statsbudsjettet for 2012 varsler kritiske år for den norske klimaforskningen.»

Disse medlemmer peker på at trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer antageligvis er den største utfordringen verden står overfor i dag og mener at det er svært viktig å skaffe mest mulig kunnskap om utviklingen i klimaet.

Disse medlemmer vil igjen uttrykke bekymring over at det fortsatt registreres stort tap av tareskog langs kysten, og er glad for at man nå har kunnskap som gir grunnlag for å kunne sette i verk tiltak, men støtter at kartleggingen av tareskogen fortsetter.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig at klimaforlikets enighet om å styrke den klimarelaterte forskningen i Norge følges opp i de årlige statsbudsjetter. Disse medlemmer viser derfor til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2012 er foreslått å styrke klimaforskning

gen over kap. 1410 post 51 Forskningsprogrammer m.m. med 10 mill. kroner.

Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak

Det foreslås bevilget 79,9 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en reduksjon på 0,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen viser til at utgiftene under kap. 1425 er finansiert ved avgifter på jakt og fiske. Det budsjetteres med en reduksjon på 0,2 mill. kroner til fisketiltak, noe som skyldes mindre inntekter fra fiskeavgiftene.

Komiteen mener det er viktig at bruken av midlene skjer i dialog med representanter for brukerinteressene og lokal og regional fiske- og viltforvaltning, slik regjeringen legger opp til.

Komiteen viser til at friluftsliv og naturopplevelser er viktig sett i forhold til å fremme livskvalitet, rekreasjon og god helse.

Komiteen anser det arbeid som gjøres i forhold til en langsiktig og bærekraftig utnyttning av vilt- og fiskeressursene, samt allmennhetens tilgang til disse, som svært viktig.

Komiteen mener at tilrettelegging av allmennhetens tilgang til jakt og fiske er viktig, og at dette styrker allmennhetens forståelse for naturens verdier. Komiteen er særskilt opptatt av at barn, unge og funksjonshemmede skal ha tilgang til denne form for naturopplevelser.

Kap. 1426 Statens naturoppsyn

Det foreslås bevilget 218,691 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 3,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen viser til at det ved komiteens behandling av budsjettet for 2011 ble opprettet en ny post 21 tjenestekjøp under kap. 1426, som ble bevilget med 9 mill. kroner. 4,5 mill. kroner av dette skulle brukes til tjenestekjøp av fjellstyrene, og oppfølging av dette.

Komiteen viser til at et beløp på 4,5 mill. kroner til tjenestekjøp av fjellstyrene er videreført i budsjettet for 2012, og viser i denne sammenheng til svarbrev til komiteen fra Miljøverndepartementet ved statsråden datert 18. november 2011, der det heter:

«Budsjettforslaget for 2012 har fulgt opp Energi- og miljøkomiteens behandling av budsjettet for 2011 på den måten at post 21 videreføres under kap. 1426 Statens naturoppsyn. Posten har i 2012 endret betegnelse fra "Tjenestekjøp" til "Spesielle driftsutgifter" i tråd med retningslinjer fra Finansdepartementet for benevnelse av 21-poster. Formålet med bevilgningen er imidlertid det samme som før, slik det går fram av postomtalen. Postomtalen fastslår at posten skal

dekke tjenestekjøp etter avtaler med fjellstyrene, Statskog SF og bygdeallmenningene. Forutsetningen ved opprettelsen av posten er at 4,5 mill. kroner av bevilgningen skal nyttes til tjenestekjøp fra fjellstyrene. Ved en inkurie ble dette ikke konkretisert i postomtalen for 2012-budsjettet.»

Komiteen understreker at beløpet ikke må oppfattes som et tak på omfanget av tjenestekjøp.

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristeleg Folkeparti, viser til at Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet i eit brev av 25. november 2010, gav ei avklaring av forholdet mellom Statens naturoppsyn og fjellstyra om naturoppsynsoppdrag, og at det nå er inngått ei samarbeidsavtale mellom Statens naturoppsyn og Fjellstyresambandet, som dannar ramma for årlege avtaler mellom Statens naturoppsyn og det enkelte fjellstyret.

Fleirtalet meiner at det er svært bra at ein nå har fått til ei slik avklaring og eit grunnlag for eit godt samarbeid mellom SNO og fjellstyra. Fjelloppsynets lokale forankring og kunnskap er eit viktig bidrag i det totale oppsynet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til de oppgaver som Statens naturoppsyn (SNO) har. Det dreier seg om forebygging av miljøkriminalitet, informasjon, rettledning, registrering, dokumentasjon, skjøtsel og drift. Dette omhandler også rovviltforvaltningen, et overordnet ansvar for lakseoppsynet og oppfølgingen av Skjærgårdstjenesten. Disse medlemmer mener oppgavene er mange, og at det er nødvendig å ha et godt samarbeid med de lokale og regionale aktørene som SNO må forholde seg til. Dette gjelder både politiet, Kystvakta, Statskogs fjelltjeneste, fjelloppsynet i regi av fjellstyrene og bygdeallmenninger.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i 1996 ved etableringen av SNO sa at eksisterende oppsyn ikke skulle legges ned eller erstattes.

Disse medlemmer legger stor vekt på det arbeidet som SNO er pålagt med å legge til rette for allmennhetens tilgang til verneområder på en bærekraftig måte. Dette dreier seg om blant annet løyper, stier, merking, tilrettelegging av parkeringsplasser, informasjonstavler osv.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre legger også stor vekt på SNOs arbeid med rovdyruttak. Dette arbeidet burde kunne styrkes innenfor rammen.

Disse medlemmer peker på at SNO er omstridt i enkelte norske utmarkskommuner, og det kan være fornuftig å legge til rette for bedre dialog mellom SNO og de lokalmiljøene hvor SNO er representert. Disse medlemmer peker på at økt bidrag fra SNO ved skadefelling av rovdyr kan være en fornuftig måte å bidra til bedre dialog mellom lokalmiljøene og SNO på.

Disse medlemmer peker på at det mange steder kan være en betydelig overlapp mellom SNO, fjelloppsynet i regi av fjellstyrene, Statskogs fjelltjeneste og politiet. Disse medlemmer mener derfor det kan være et betydelig potensial for mer effektiv naturovervåking. Disse medlemmer viser til at energi- og miljøkomiteen en rekke ganger har påpekt at det er ønskelig å videreføre ordningen med fjelloppsynet som et helhetlig naturoppsyn i statsallmenningene, og at nye oppsynsbehov i disse områdene skal søkes dekket gjennom tjenestekjøp fra fjellstyrene.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Miljøverndepartementets budsjett for 2006, jf. Budsjett-innst. S. nr. 9 (2005–2006), der en enstemmig energi- og miljøkomité anmodet departementet om å ta et større ansvar som eier av SNO, og der man legger til grunn en meget tydelig rollefordeling, spesielt i forhold til politi og fjellstyre, men også til andre involverte parter.

Disse medlemmer mener det er viktig at Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Justisdepartementet tydeliggjør samarbeidsbehovene og rolleforståelsen når det gjelder statlig oppsyn i statsallmenningen og forholdet mellom SNO og fjellstyrenes oppsyn.

Disse medlemmer er bekymret over den tilsynelatende gradvise økningen av SNOs utøvelse av politimyndighet. Disse medlemmer er generelt skeptiske til at andre enn politiet i utstrakt grad skal utøve politimyndighet.

Disse medlemmer viser til at fortsatt oppbygging av naturfaglig kompetanse i fjellstyrene og Fjelloppsynet bare kan sikres dersom kjøp av oppsynstjenester fra fjellstyrene sikres.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at det bør settes av 3 mill. kroner av de foreslåtte midlene over kap. 1426 Statens naturoppsyn, post 1 Driftsutgifter, til godtgjørelse av lokale frivillige mannskaper for arbeid knyttet til naturoppsyn og uttak av skadedyr.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på den betydelige innsats innenfor oppsynsvirksomhet og uttak av skadedyr som gjøres av frivillige. Lokale jegere bruker tusenvis av time-

verk på å finne og ta ut skadedyr. Samtidig som SNOs mannskaper får full lønn, får ikke frivillige mannskaper dekket noen utgifter for sin innsats, til tross for at dette er en enorm arbeidsbelastning, særlig på dem som leder innsatsen. Dette har gitt betydelig frustrasjon blant de frivillige mannskaper. Disse medlemmer viser til at frivillig innsats er helt nødvendig for et effektivt oppsynsarbeid innen naturforvaltningen og effektivt uttak av skadedyr. Disse medlemmer ser det som et betydelig paradoks at samtidig som driftsbevilgningene til SNO jevnlig økes, så strupes det frivillige tilsynsarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er opptatt av at de midler som blir satt av til oppsyn over norsk natur blir utnyttet på en mest mulig effektiv måte. Fjellstyrene og fjelloppsynet har over år bygget opp en meget god kompetanse på naturforvaltning og oppsyn, og vil være meget konkurransedyktig i forhold til på vegne av Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn å utføre oppsyn i nasjonalparker i statsallmenning.

Disse medlemmer har imidlertid også merket seg at antall ansatte i statsadministrasjonen har økt betydelig under regjeringen Stoltenberg II. Disse medlemmer mener at vi hele tiden må se på hvordan penger brukes og holde kontroll med veksten av statlig byråkrati. Disse medlemmer vil derfor omdisponere midler fra administrasjon og drift av departementet og underliggende direktorater til direkte innsats for miljøet.

Disse medlemmer viser til den betydelige overlappingen det er mellom Statens Naturoppsyn og andre organer, og mener derfor at det er grunnlag for en viss reduksjon i bevilgningene til SNO.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det er viktig å redusere «Driftsutgifter» ved vurdering av aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftsutgifter med 6,2 mill. kroner.

For å finne rom til viktige miljøprioriteringer viser komiteens medlemmer fra Høyre til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2012 er foreslått å redusere bevilgningen til post 1 Statens naturoppsyn, Driftsutgifter, med 35 mill. kroner.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, DN

Det foreslås bevilget 1 292,179 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 16 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at regjeringen foreslår betydelige økninger til arbeidet med naturmangfold, og at deler av denne satsingen skjer over DN's budsjett. Flertallet støtter denne prioriteringen.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre viser til at talet på tilsette i statsadministrasjonen har auka monaleg under regjeringa Stoltenberg II.

Desse medlemene har særleg merka seg den sterke auken i driftsbudsjettet til Direktoratet for naturforvaltning. Løyvingane over post 1 Driftsutgifter under dette budsjettkapitlet har om lag blitt dobla frå 2005 til 2011 - frå 79 mill. kroner til 156 mill. kroner. Løyvingane over post 21 Spesielle driftsutgifter har blitt meir enn 6-dobla, frå 44 mill. kroner i 2005 til 280 mill. kroner i 2011. Talet på årsverk i Direktoratet for naturforvaltning har auka frå 143,3 årsverk i 2005 til 191,3 årsverk i 2011.

Desse medlemene meiner at ein heile tida må sjå på korleis pengar vert nytta og halde kontroll med veksten av statleg byråkrati. Desse medlemene vil derfor omdisponere midlar frå administrasjon og drift av departementet og underliggjande direktorat til direkte innsats for miljøet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at man kan redusere «Driftsutgifter» ved generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteter.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftsutgifter med 15 mill. kroner.

Medlemene i komiteen frå Høgre viser til Høgre sitt alternative statsbudsjett for 2012 der det for å finne rom til viktige miljøprioriteringar og for å flytte råderett frå Direktoratet for naturforvaltning til lokale, folkevalde organ er føreslege å redusere løyvingane til Direktoratet for naturforvaltning over post 1, Driftsutgifter, med 81,5 mill. kroner og over post 21, Spesielle driftsutgifter, med 20 mill. kroner.

Desse medlemene vil peike på at ei løyving på 114,7 mill. kroner til driftsutgifter for Direktoratet for naturforvaltning framleis er høgare enn løyvinga i 2005, og i nominelle kroner berre litt under 2009-nivå. For spesielle driftsutgifter er det framleis ein auke frå 2011.

MILJØ OG AREALFORVALTNING

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre peikar på at dei siste åra er råderetten over store areal og verdiar flytta frå

lokale styresmakter til statlige styresmakter. Denne prosessen blir mange stader opplevd som ei tillitsskrise mellom lokalsamfunn og sentrale styresmakter. Den utfordrar ein tradisjon der naturområda er blitt forvalta gjennom stort sett varsam lokal bruk. I aukande grad opplevast vern/arealutnytting som eit konfliktområde mellom lokale styresmakter og sentrale styresmakter. Forvaltning av naturressursar og naturområde har derfor etter desse medlemene si meining ikkje funne si endelege form i Noreg.

Desse medlemene meiner at langsiktig miljø- og arealforvaltning i større grad enn i dag må byggje på eigedomsrettslege prinsipp og lokalt sjølvstyre. Det er derfor behov for ein ny modell for miljø- og arealforvaltninga for å skape ein betre balanse mellom statlege og lokale styresmakter, og der omsynet til enkeltpersonar og lokalsamfunn blir teke vare på betre enn i dag. Miljøtiltak er avhengige av forståing og forankring for at dei på lang sikt skal fungere etter si hensikt. Avgjerder bør derfor takast nærare dei det angår for å skape større legitimitet i lokalbefolkninga. Ei reform av miljø- og arealforvaltninga må innebere at skjønnsutøvinga i arealforvaltninga blir flytta frå Direktoratet for naturforvaltning (DN) og andre statlege organ og ned til lokale, folkevalte styresmakter.

Medlemene i komiteen frå Høgre meiner at på same tid må råmene for arealforvaltninga framleis leggjast av statlege styresmakter.

Desse medlemene viser i dette høve til Dokument 8:3 LS (2010–2011) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Nikolai Astrup, Gunnar Gundersen, Svein Harberg, Trond Helleland, Frank Bakke-Jensen, Elisabeth Røbekk Nørve, Anders B. Werp, Lars Bjarne Tvete og Bjørn Lødemel om en styrking av lokaldemokratiet og eiendomsretten i miljø- og arealforvaltningen. Endringer i plan- og bygningsloven.

LOKAL FORVALTNING AV NASJONALPARKER OG STORE LANDSKAPSVERNOMRÅDER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil understreke at den nye lokale modellen for forvaltning av verneområder er en milepæl innenfor norsk miljø- og naturvern. Reformen vil gi økt lokal folkevalgt innflytelse på forvaltning og skjøtsel av verneområder, gi nye muligheter for lokal verdiskaping og styrke arbeidet med naturmangfold, naturopplevelse og friluftsliv.

Flertallet viser til at budsjettforslaget for 2012 innebærer økte midler til verneområdeforvaltere med 17 mill. kroner. Dette gjør at de fleste av de resterende forvalterne kan tilsettes i 2012. Verneområdestyrene får også 8 mill. kroner til disposisjon – til

skjøtsel og tilrettelegging i verneområda. Det foreslås også en økning til naturoppsyn, blant annet til oppretting av to nye stillinger i Statens naturoppsyn knyttet til de nye nasjonalparkene Langsua i Oppland og Rohkunborri i Troms.

Flertallet støtter de foreslåtte økte bevilgninger, og ser fram til en fortsatt styrking av den lokale forvaltningen av verneområdene.

Flertallet viser til at budsjettet til de store naturverneområdene blir styrket med til sammen 132 mill. kroner i 2012. Av dette går 100 mill. kroner til forventede erstatningsutbetalinger til gjennomføring av nasjonalparkplanen.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Høgre vil peike på at vernearbeidet i Noreg er i ferd med å bevege seg over i ein forvaltnings- og skjøtselsfase, der ein må ha større fokus på korleis ein sikrar naturverdiane i dei områda som allereie er verna.

Desse medlemene vil styrke det lokale sjølvstyret, og meiner at naturforvaltarane bør være tilsett i kommunane som verneområda omfattar og der forvaltarane har sine virkeområde framfor å være tilsett hos statlege styresmakter. Det legges til grunn at kommunene samarbeider om forvaltningen av felles naturområder. Desse medlemene meiner at forvaltninga av naturmangfaldlova framleis skal ligge under Miljøverndepartementet, som mellom anna framleis skal ha ansvar for oppretting og utviding av verneområde (vedtakast formelt av Kongen) og råmer for forvaltninga av desse.

Desse medlemene meiner likevel at sjølve forvaltninga av verneområda bør leggjast til dei kommunane som får deler av sitt areal verna.

Desse medlemene viser til at grunneigarane i Skrautvål sameige, Steinsetbygda sameige i Ton og Lenningen utmarkslag i lengre tid har arbeidd for å prøve ut ein modell med grunneigarstyrt forvaltning.

Desse medlemene viser til at den nye naturmangfaldlova legg opp til meir lokal forvaltning. Desse medlemene viser til at grunneigarane ønskjer å få høve til å prøve ut eit pilotprosjekt, Fullsennmodellen, i samarbeid med Miljøverndepartementet og andre offentlege myndigheiter som ein del av forvaltninga av den nye Ormtjernkampen nasjonalpark. Desse medlemene viser til at dette vart avvist av regjeringa då saka om Ormtjernkampen nasjonalpark vart handsama, og meiner det er beklageleg at grunneigarane ikkje fekk høve til å prøve ut denne modellen.

Medlemene i komiteen frå Høgre har merka seg at regjeringa i budsjettproposisjonen foreslår å opprette nye stillingar som lokale naturforvaltarar i verneområda, og foreslår å løyve 17 mill. kro-

ner av driftsbudsjettet til Direktoratet for naturforvaltning til dette. Desse medlemene har vidare merka seg at regjeringa foreslår å flytte ytterlegare 16,5 mill. kroner frå kap. 1427 post 21 til den same posten. Desse midla har i 2011 gått til å dekke allereie tilsette naturforvaltarar. I tillegg foreslår regjeringa å løyve om lag 8 mill. kroner til verneområdestyra som dei kan nytte til skjøtsel og tilrettelegging i verneområda i tråd med forvaltningsplanen. Den samla løyvinga i budsjettproposisjonen til naturforvaltarane i verneområda er dermed 41,5 mill. kroner.

Desse medlemene viser til at Høgre i sitt alternative statsbudsjett for 2012 ønskjer å flytte den foreslegne løyvinga på 41,5 mill. kroner til lokale naturforvaltarar frå Direktoratet for naturforvaltning, kap. 1427 post 1, og foreslår i staden 50 mill. kroner i auka løyvingar til kommunane til lokale stillingar som naturforvaltarar over kap. 571 post 60.

SKOGVERN

Komiteen viser til at frivillig vern er ein viktig strategi i arbeidet med auka skogvern. Gjennom frivillig vern kan ein oppnå auka vern av verdifull skog og bevare biologisk mangfald, på same tid som konflikhtar med lokalsamfunn og grunneigarar blir mindre.

Komiteen vil streke under at Noreg har eit rikt og særlege naturmangfald som vi har eit internasjonalt ansvar for å ta vare på.

Komiteen meiner det er viktig å sikre at trua artar og naturtypar blir gjeve vern eller tilstrekkeleg beskyttelse, slik at våre etterkomarar kan oppleve det same naturmangfaldet som vi kan.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, viser til at nær halvparten av dei rundt 3 000 artane som i dag er oppført på den nasjonale raudlista over trua artar lever i skog, og mange av desse artane er avhengige av forholdsvis gammal og tilnærma inngrepsfri naturskog.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til målområdet «Mangfaldige skogar» (i Miljøverndepartementets Prop 1 S (2011–2012)). Dette flertallet forutsetter at skogbruk følges opp i tråd med St.meld. 39 (2008–2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen, og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. 100 S (2009–2010). Dette flertallet viser til at dette håndteres i Meld. St. 9 (2011–2012) om landbruks- og matpolitikken og i de årlige budsjettproposisjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det bør innføres en vernepause inntil de økonomiske konsekvenser ved ytterligere vern er gjennomført. En vernepause for produktive skogsområder er viktig for å opprettholde råvaretilgangen for norsk trelast, energiproduksjon og prosessindustri.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 35 Statlig erverv, nytt skogvern med nærmere 20 mill. kroner.

Medlemene i komiteen fra Høgre og Kristeleg Folkeparti meiner at vern av skog må styrkjast, då det i dag er få urørte skogsområde og lite naturskog igjen i Noreg.

Desse medlemmene peikar på same tid på at det i samband med auka vern av skog er viktig å redusere konfliktnivået i naturforvaltningsarbeidet.

Desse medlemmene peikar på at for å bevare det biologiske mangfaldet er det eit betydeleg behov for meir skogvern. Desse medlemmene har merka seg at regjeringa i budsjettforslaget for 2012 foreslår å redusere nivået på løyvingane til nytt skogvern med 15 mill. kroner. Desse medlemmene er kritiske til dette, og meiner at det i staden er eit behov for å auke løyvingane til nytt skogvern framfor å redusere dei.

Medlemene i komiteen frå Høgre viser til at for å styrke vernet av skog er det i Høgre sitt alternative statsbudsjett for 2012 føreslege å auke løyvingane til nytt skogvern over kap. 1427 post 35 med 25 mill. kroner utover regjeringa sitt framlegg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding som inneholder en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvensene av gjennomførte og planlagte skogvernsprosesser.»

Disse medlemmer viser til at Miljøverndepartementet i budsjettproposisjonen under resultatområde 4 mangfoldige skoger skriver at:

«Utryddinga av truga arter i skog skal vera stansa og status for arter i nedgang skal vera forbetra innan 2020.»

Disse medlemmer viser videre til spørsmål fra energi- og miljøkomiteen, datert 24. november 2011, «om dette er å forstå som et signal om at skogbruket utrydder arter, og i så fall hvilken dokumentasjon underbygger utsagnet?»

Disse medlemmer har merket seg at miljø- og utviklingsministeren i svar til energi- og miljøkomiteen, datert 29. november 2011 svarer følgende:

«Målet er en videreføring av tidligere ambisjonsnivå og er ikke et signal om endret politikk, innenfor den nye resultatområdestrukturen, jf. det overordnede målet om å stanse tapet av naturmangfold samt de nasjonale målene fra Prop 1 S (2010–2011) om at arter skal forekomme i levedyktige bestander innen sine naturlige utbredelsesområder og at man skal opprettholde eller gjenoppbygge truede arter til et livskraftig nivå. Målet har også bakgrunn i vedtak om globale mål på partsmøtet under Konvensjonen om biologisk mangfold i 2010 i Nagoya i Japan, og at de nye globale målene skal implementeres i partslandenes nasjonale politikk.»

Disse medlemmer viser videre til at det i proposisjonen under samme resultatområde, pkt. 4.4 står følgende:

«Areal brukt til skogbruk skal vera forvalta berekraftig innan 2020».

Disse medlemmer viser til spørsmål fra energi- og miljøkomiteen, datert 24. november 2011 – om dette er å forstå som et signal om at skogbruket i dag ikke driver en bærekraftig næring, og i så fall hvilken dokumentasjon som underbygger utsagnet. Disse medlemmer har merket seg at miljø- og utviklingsministeren i svar til energi- og miljøkomiteen, datert 29. november 2011 svarer følgende:

«Målet innebærer ikke et endret ambisjonsnivå og er ikke et signal om endret politikk. Målet har bakgrunn i vedtak om globale mål på partsmøtet under Konvensjonen om biologisk mangfold i 2010 i Nagoya i Japan, og at de nye globale målene skal implementeres i partslandenes nasjonale politikk.»

Disse medlemmer har merket seg at det i svarene ikke vises til noen dokumentasjon som kan underbygge at skogbruket i Norge i dag utrydder arter eller at skogbruket i dag ikke driver bærekraftig, og tar følgelig for gitt at teksten i proposisjonen ikke kan tolkes i en slik retning.

BEVARING AV TRUA ARTAR

Komiteen har registrert at Artsdatabanken sidan oppstarten har vore svært leveringsdyktig. Komiteen ser vidare at Artsdatabanken sine produkt og tenester utgjer eit stadig viktigare grunnlag for ein kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfaldet. Komiteen vil derfor peike på at det er viktig at dette arbeidet blir sikra tilstrekkelige ressursar framover.

Komiteen viser til at artsprosjektet no er godt forankra i Artsdatabanken, og at det hausten 2009 vart etablert eit bilateralt samarbeid med Sverige om

prosjektet. Komiteen støttar ei styrka satsing på tiltak mot framande artar.

Komiteen viser til Stortinget og regjeringa si målsetting om å stanse utryddinga av artar i Noreg.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, tek funna i Dokument nr. 3:12 (2005–2006) «Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder», alvorleg. Fleirtalet viser til at rapporten konkluderer med at om lag 30 pst. av våre verneområde er trua.

Fleirtalet viser til betydinga av at ulike brukarar får tilgang til oppdatert kunnskap om framande artar i Noreg.

VILLAKS

Komiteen peikar på Noreg sitt særlege internasjonale ansvar for å ta vare på den atlantiske villaksen som i dag er trua av miljøpåverknader, og understrekar at utviklinga av oppdrettsnæringa må ta omsyn til villaksen.

Komiteen viser til at villaksen allereie er utrydda i 45 elver og trua i 150 av 400 lakseelvar i Noreg.

Komiteen viser til at levande lakseelvar er viktige for å bevare det biologiske mangfaldet, for grunneigarane og for reiseliv og turisnæringa i distrikta. Noreg har eit stort ansvar for å forvalte dei unike laksestammene våre.

Komiteen vil understreke oppdrettsnæringa sitt ansvar for å drive på ein måte som hindrar rømming av oppdrettslaks og spreiding av lakselus og andre sjukdommar, og har i denne samanhengen merka seg moglegheitene som finst for teknologiutvikling innan lukka oppdrettsanlegg.

Komiteen vil understreke at parasitten Gyrodactylus salaris (gyro) er ein av dei alvorlegaste truslane mot dei norske villaksbestandane i dag. Sidan gyroen vart introdusert er 46 vassdrag smitta, og 16 vassdrag er friskmeld etter behandling. Komiteen viser til at ein tredjedel av bestandane framleis er trua og at 45 bestandar har gått tapt.

Komiteen vil understreke at målsettinga for arbeidet med bekjemping av gyro må være å bli kvitt parasitten, slik at den ikkje lenger er ein trussel mot norske laksebestandar. Komiteen vil understreke at dette er ein miljøkamp som kan vinnast. Komiteen viser til friskmeldinga av Ranavassdraget i 2009 som et godt døme på dette.

Komiteen viser til at sur nedbør historisk har vore ein alvorleg trussel mot dei norske laksebestandane. Ifølgje Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) har 25 stadegna laksebestandar blitt utrydda som følge av sur nedbør.

Komiteen er kjend med at når det gjeld forsuring av våre vassdrag, er det primært tilhøve utanfor norske styresmakter sin kontroll som har ført til forsuring. Det er likevel eit offentleg ansvar å bøte på skadane gjennom mellom anna kalking.

Komiteen vil understreke at det er svært positivt for tilstanden i norsk natur at utsleppa av sur nedbør som følge av den teknologiske utviklinga og av godt internasjonalt miljø samarbeid, særlig med omsyn til svoveldioksid (SO₂), har gått kraftig ned sidan 1980. På same tid er framleis 10 pst. av norsk natur skadd på grunn av forsuring, og utslepp av nitrogenoksid (NO_x) har overteke for SO₂ som den viktigaste årsaka til sur nedbør. Komiteen vil derfor understreke betydinga av at det internasjonale arbeidet for å redusere NO_x-utslepp lukkast.

Komiteen vil understreke at kalking er eit godt verkemiddel for å avbøte skade frå sur nedbør. Resultatet av arbeidet er at laksebestandar er reetablerte, biologisk mangfald er sikra, og at Sørlandet igjen har blitt eit viktig område for norsk villaks.

Komiteen viser til den gode utviklinga for laksen i kalkingsvassdraga på Sørlandet, noko som er ein god illustrasjon på dei positive effektane av kalkingsverksemda. Bruk av offentlege midlar til kalkingsprosjekt bidreg til å ta vare på naturmangfaldet i dei aktuelle vassdraga, i tillegg til at dette er ein god samfunnsøkonomisk investering.

Komiteen er kjend med den betydelege frivillige innsatsen som Norges Jeger- og Fiskerforbund og andre frivillige leggjer ned i arbeidet for å bekjempe forsuring.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, støtter den foreslåtte økte satsingen på 34 mill. kroner til villaksformål, der gyrobehandlingen av Vefsna er det største prosjektet. Flertallet er bekymret over situasjonen for villaksen, og er tilfreds med at regjeringen følger situasjonen i oppdrettsnæringa nøye, og vil iverksette nødvendige tiltak for å begrense rømming av oppdrettslaks og spredning av lakselus.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at utviklinga gjer at lukka oppdrettsanlegg i større grad enn tidlegare er eit reelt alternativ til dagens opne merdbaserte system.

Desse medlemene peiker vidare på at det med dagens opne løysingar er viktig med gode merkeordingar som kan identifisere rømt oppdrettslaks. Dette vil muliggjere tidleg oppdaging av ein rømming, og dermed bidra til å hindre tap av verdier og skader i lakseelvane.

Desse medlemene viser til at gyro er introdusert i norske elvar av staten, og at staten derfor har

eit stort ansvar for å rydde opp. Desse medlemmene viser til at effektiv bekjemping av gyro er både viktig og kostbart, og at det er behov for å styrke dette arbeidet utover det regjeringa har føreslege.

Disse medlemmer viser til at kalking har vist seg å ha en svært positiv effekt, det er viktig at fokuset på dette arbeidet opprettholdes. Jakt- og fiskeforeningenes viktige og betydelige rolle gjør det nødvendig med en økning i posten.

Desse medlemmene peikar på at til tross for tidlegare lovnader frå regjeringspartia om å styrke løyvingane til kalking, er dei stort sett blitt halde på same nivå under heile denne regjeringsperioden.

Desse medlemmene understrekar behovet for å oppretthalde trykket på kalking, og prioriterer dette i våre alternative budsjett.

Desse medlemmene viser til at jakt- og fiskerettar er ein viktig del av den private eigedomsretten. For grunneigarane gjev desse rettane inntekter i tillegg til at dei er viktige som rekreasjonstilbod. Desse medlemmene erkjenner at desse rettane ligg til grunneigarane, og ønskjer ikkje at dette blir endra.

Desse medlemmene viser til at utleige av jakt og fiskerettar er viktige tilleggsinntekter for mange grunneigarar og bønder, og at desse inntektene er med på å tryggje inntektsgrunnlaget for mange gardsbruk. Desse medlemmene viser til at det er stor omstilling i landbruket, og slike inntekter kan vere med på å sikre landbruksdrift i distrikta, og på den måten vere med på å bevare eit rikt bumiljø og kulturlandskap i store delar av landet.

Desse medlemmene meiner at samarbeidet mellom grunneigarar og fiskarar er av avgjerande betydning for forvaltninga av norske villaksstammar. Det er også viktig for å skaffe støtte i opinionen for framleis bruk av offentlege midlar på å styrke villaksen. Desse medlemmene meiner at det i vassdrag der frivillige frå lokale og nasjonale fiskeorganisasjonar har delteke i behandlinga av gyro eller forsuring, må det vere ei målsetting at vassdraget i tilstrekkeleg grad blir gjort tilgjengelig for ope sal av fiskekort.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til Framskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke post 70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål med 10 mill. kroner.

Medlemene i komiteen frå Høgre meiner at lovfesta lokal forvaltning, med deltakingsplikt for alle valdeigarar i vassdraget, kunne sikra at det til einkvar tid blir stilt til rådvelde fiske gjennom ope sal av fiskekort.

Desse medlemmene viser til Høgre sitt alternative budsjettforslag for 2012 der det er føreslege å

auke løyvingane til bekjemping av lakseparasitten Gyrodactylus salaris med 7 mill. kroner over kap. 1427 post 21 utover regjeringa sitt framlegg.

Desse medlemmene viser til Høgre sitt alternative budsjettframlegg for 2012 der det er føreslege å auke løyvingane til kalking og lokale fiskeføremål med 10 mill. kroner utover regjeringa sitt framlegg. Dette aukar mogelegheitene for å framskande i oppstarta kalkingsprosjekt og starte nye prosjekt.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ser positivt på den villaksinnsatsen det legges opp til i 2012. Det er viktig at man klarer å opprettholde tempoet i bekjempelsen av lakseparasitten Gyrodactylus salaris i tråd med den nasjonale handlingsplanen. Dette forutsetter en videreføring av behandlingen av Vefsna og oppstart med bygging av fiskesperre i Driva.

Videre vil dette medlem anmode regjeringen om å vurdere innføring av en forskriftsfestet ordning med dobbeltmerking av oppdrettslaks med bruk av fettfinneklipping kombinert med en form for elektronisk individmerking. Fettfinneklipping av oppdrettsfisk vil gjøre det enkelt å identifisere rømt oppdrettsfisk mens med en elektronisk individmerking vil rømt fisk kunne spores tilbake til anlegget hvor fisken har rømt fra.

Dette medlem har merket seg utviklingen når det gjelder lukkede flytende oppdrettsanlegg, og viser i den sammenheng til Dokument 8:38 S (2010–2011) – forslag fra Line Henriette Hjemdal, Rigmor Andersen Eide og Øyvind Håbrekke om forpliktende miljøtiltak for oppdrettsnæringen, og Innst. 239 S (2010–2011). I forslaget bad Kristelig Folkeparti regjeringen fremme forslag om forpliktende miljøtiltak som innebærer kraftig forbedring av miljøtilstanden i oppdrettsnæringen innen 2013, samt at det skulle legges frem en plan for overgang til en miljømessig bærekraftig oppdrettsnæring med lukkede sjøanlegg, alternativt tiltak for å oppnå et tilsvarende sikkerhetsnivå innen 2020. Stortingets flertall vedtok 21. mars 2011 at forslagene skulle vedlegges protokollen.

Rømt oppdrettsfisk og utfordringene med lakselus for de ville laksefiskene medfører behov for omfattende tiltak. Dette medlem mener regjeringen bør vurdere å innføre en miljøavgift for oppdrettsnæringen der avgiftsmidlene øremerkes nødvendige tiltak for å sikre en bærekraftig forvaltning av de ville laksefiskene.

EUS RAMMEDIREKTIV FOR VANN

I budsjettet for 2012 er det under Miljøverndepartementet foreslått bevilget til sammen 63,3 mill. kroner til å sette i verk EUs vannrammedirektiv. Dette er en økning på 9 mill. kroner i forhold til 2011,

og komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter dette viktige arbeidet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det foreslås bevilget til sammen 63,3 mill. kroner til iverksetting av EUs vanddirektiv i 2012, som er en økning på 9 mill. kroner fra 2011-budsjettet.

Dette medlem viser imidlertid til at opptrapplingsplanen for vanddirektivet tilsier at behovet vil være nær det dobbelte i 2012. Med de foreslåtte bevilgninger vil det verken være statlige midler til samfinansiering av prosjektlederstillinger med kommuner og fylkeskommuner, eller til kartlegging av økologisk tilstand i vannforekomstene som er helt grunnleggende for forvaltningsplan og tiltaksprogram i andre planperiode.

Dette medlem mener regjeringen i årene fremover må sørge for å øke bevilgningene til gjennomføring av vanddirektivet under kapitlene 1400, 1410, 1427, 1441 i tråd med den vedtatte opptrapplingsplanen.

PRIORITERTE ARTER OG UTVALGTE NATURTYPER

Komiteen viser til Norsk rødliste for naturtyper 2011, som viser at 40 naturtyper i Norge er truet.

Komiteen imøteser det videre arbeidet med både utvalgte naturtyper og prioriterte arter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at det er avsatt 33 mill. kroner i tilskuddsordning for å følge opp handlingsplanene til de prioriterte artene og de utvalgte naturtypene, som ble vedtatt av regjeringen i vår. Flertallet er også tilfreds med at det er avsatt 47,6 mill. kroner til å utarbeide faggrunnlag for nye utvalgte naturtyper og prioriterte arter.

Flertallet viser til regjeringserklæringen, hvor det heter at regjeringen vil sikre at de mest truede naturtyper får status som utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å redusere bevilgningen til prioriterte arter med 5 mill. kroner.

FJELLREV

Komiteen er merksam på den svært kritiske situasjonen for fjellrev i Noreg. Det er i underkant av 100 voksne fjellrev igjen i norsk fauna (utanom Svalbard), og arten er klassifisert som kritisk trua. Komiteen er positiv til arbeidet som blir gjort for

å bevare fjellreven, og forventar at regjeringa set i verk dei tiltak som er nødvendige for å hindre at fjellreven blir utrydda.

Komiteen viser til at det i dag føregår to viktige forsøk for å redde fjellreven i Noreg. Dette er prosjektet på Varangerhalvøya i Finnmark og prosjektet på Oppdal i Sør-Trøndelag. Komiteen understrekar betydninga av at begge disse prosjekta blir sikra videreføring på eit nivå som hindrar utrydding av fjellrev.

Komiteen viser til Prosjekt Fjellrev som eit vellukka samarbeidsprosjekt mellom myndigheitene og dei frivillige organisasjonane.

ROVVILTFORLIKET

Komiteen viser til gjennomgangen av oppfølgingen av rovviltforliket i Stortinget, oppfølging av oppmødingsvedtak nr. 687 av 17. juni 2011. Av forliket går det fram at norsk rovviltforvaltning fortsatt skal skje innenfor rammen av naturmangfoldloven, og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølginga av dette. Videre går det fram at rovviltforvaltninga er basert på en politikk der hensynet til å sikre overlevinga til alle de store rovviltartene i norsk natur må kombineres med en forvaltning som totalt sett medvirker til å dempe konflikter og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsettingen.

Komiteen er opptatt av at det skal settes i verk nødvendige tiltak både innenfor rovdyrforvaltninga og reindrifta med sikte på å sikre situasjonen for sørsamisk tamreindrift.

Komiteen meiner at all forvaltning av rovdyr skal byggjast på vitskapeleg og røynslebasert kunnskap. Vidare skal det leggjast vekt på regional forvaltning, respekt for eigedomsretten, og det einskilde mennesket og lokalsamfunn sin livskvalitet.

Komiteen er kjent med at det i tilknytning til Bjørneparken på Flå er planlagte et rovdyrcenter. Dette senteret vil legge vekt på faglig innsikt, underholdning og kunnskapsformidling som blant annet skal bidra til konfliktdependende holdninger. Komiteen vil understreke de synergimessige virkningene rovdyrcenteret vil ha i forhold til blant annet Bjørneparken i Flå og Jeger- og Fiskeforbundets nasjonale opplæringscenter på Flå som åpner i februar 2012.

Komiteen viser videre til at det i budsjettproposisjonen varsles etablering av en sertifiseringsordning for rovdyrsentre i 2012 og støtter dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at det i budsjettforslaget for 2012 er foreslått å bruke om lag 275 mill. kroner til rovvilt, en økning på 24,5 mill. kroner sammenlignet med 2011. Av økningen er 10 mill.

kroner lagt inn som en direkte oppfølging av rovviltforliket i Stortinget våren 2011. Flertallet støtter de foreslåtte bevilgningene og tiltakene for å følge opp rovviltforliket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Rovviltforliket medfører forutsigbarhet på grunn av mulighet til raskt uttak av streifende hanndyr, og skadedyr generelt.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 72 Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt med 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre har merket seg at det planlagte rovviltsenteret vil ha en høy grad av egenfinansiering og finansiering fra private, men at det også er behov for et visst driftstilskudd fra det offentlige. Disse medlemmer har videre merket seg at det er søkt om tilskudd til investeringer til både Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i Soria Moria II skriver at den vil øke midlene til forebyggende tiltak i rovdryområder. I budsjettet for 2011 ble posten redusert med 6,1 mill. kroner, en bevilgning som er videreført i 2012. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovdryrforvaltningen med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å redusere bevilgningen til erstatning for tap av beitedyr med 15 mill. kroner.

NASJONALPARK- OG NATURINFORMASJONSSENTER

Komiteen er opptatt av at naturveiledning må være av høy kvalitet, og man vil gratulere Villreinsenteret på Dovre med internasjonale priser for Nordens og verdens vakreste besøkssenter.

Komiteen viser til at Noreg er det einaste landet i Europa som har intakte høg fjellsøkosystem med villrein. Villreinen er derfor ein norsk ansvarsart. Ei vidareføring av satsing på villreinsentra blir viktig i arbeidet for å bevare villreinen.

Komiteen viser til at det er etablert to informasjons- og kompetansesenter for villrein i Noreg; på Skinnarbu og på Hjerkin. Komiteen viser til at informasjons- og kompetansesentera for villrein formidlar kunnskap om villrein og deira leveområde, og på den måten bidreg til god forvaltning av villrein i Noreg.

Komiteen peikar vidare på at det i Noreg er 15 autoriserte nasjonalparksenter med formidlingsansvar for nasjonalparker, store som små, med stor ulikskap i nivå frå senter til senter med omsyn til storleik, bemanning, investeringar, utstillingar, formidling og betyding for reiselivet. Sentra er eigde og drifta av kommunar og andre lokale eigarkonstellasjonar. Gjennom innhaldsrike nasjonalparksenter får lokalsamfunn og regionar eit viktig reiselivsprodukt som stimulerer anna næringsliv og reiseliv, lokalt som nasjonalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er tilfreds med at det er avsatt 37 mill. kroner i 2012 til nasjonalpark- og naturinformasjonssenter. Naturveiledning er en sentral oppgave, som må få økt oppmerksomhet framover.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti peikar på at støtta til nasjonalparksentra er storsamfunnet sitt bidrag tilbake til lokalsamfunn som får sine areal bandlagde ved opprettinga av nasjonalparken. Slik systemet er i dag får alle nasjonalparksenter i dag eit årleg grunntilskot frå staten som i budsjettframlegget for 2012 vil utgjere 750 000 kroner. Sentra som har formidlingsansvar for meir enn ein nasjonalpark, uavhengig av storleik på nasjonalparkane, storleiken på sentra, investeringsnivå, bemanning med vidare, får automatisk dobbelt tilskot. Det vil seie 1,5 mill. kroner for 2012.

Desse medlemmene peikar på at det kan verke urimeleg at nasjonalparksenter får det same tilskotet frå staten uavhengig av aktivitet og storleik på sentra. Det inneber at senter som har store bygg, utstillingar og attraksjonar for publikum får same bidrag frå staten som senter som har langt lågare aktivitet og investeringar og små utstillingar.

Desse medlemmene ber derfor departementet vurdere om ein ved tildelingskriteria for storleiken av det årlege statlige tilskotet til nasjonalparksentra også bør vurdere det totale aktivitets- og investeringsnivået ved kvart einskild senter. På den måten vil det statlige bidraget kunne stimulere til meir investeringar.

Desse medlemmene fremmer følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa om seinast i forbindelse med framlegginga av statsbudsjettet for 2013 komme med ei vurdering om ein i tildelingskriteria for storleiken av det årlege statlige tilskottet til nasjonalparksentra også bør inkludere det totale investeringsnivået ved kvart einskild senter.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett. Disse medlemmer ønsker å styrke bevilgningene til nasjonalparksentre utover regjeringens forslag over post 76 Nasjonalparksentra og andre informasjonssentra med 2 mill. kroner. Midlene kan dekkes inn gjennom tilsvarende reduserte bevilgninger over post 1 Direktoratet for naturforvaltning, driftsutgifter.

FRILUFTSLIV

Komiteen vil understreke betydningen friluftsforslagene har i arbeidet for bedre folkehelse.

Komiteen vil understreke friluftslivet si betydning som ei kilde til livskvalitet, og meiner at friluftslivet har en eigenverdi i seg sjølv.

Komiteen vil peike på behovet for å rette fokus mot forsvarleg drift og skjøtsel av dei offentleg eigde friluftsområda, og at dette må skje i eit nært samarbeid med dei aktuelle friluftsforslagene.

Komiteen vil vidare understreke den betydninga friluftslivet har for rekreasjon og betre folkehelse og for å sikre ei bærekraftig utvikling. Det er viktig å sikre friluftslivet si utfolding gjennom areal for friluftsliv, rettar for ferdsel, aktivitetar og liknande.

Komiteen vil understreke at ein treng eit løft for folkehelsa med friluftsliv som verkemiddel.

Komiteen viser til at fysisk inaktivitet kostar det norske samfunn milliardar av kroner i form av auka sjukefråvær og meirforbruk av helsetenester, og det gjev redusert livskvalitet og levealder for den ein-skilde.

Komiteen vil vidare peike på at friluftsliv bidreg til å betre forståinga for ei økologisk bærekraftig utvikling, og er ein viktig ressurs i næringssamheng for mange distrikt.

Komiteen viser til at friluftsliv er ein viktig del av vår kultur, som det kostar lite å leggja til rette for, og som har potensial til å aktivisere mange. Ved sida av fysisk aktivitet, gjev friluftsliv naturopplevingar, ro, stillheit og moglegheit for godt sosialt samvær slik at heile mennesket sin helse og trivsel blir fremja.

Komiteen peikar på at dei største utfordringane er overfor dei som ikkje er med i den organiserte idretten. Dei inaktive finst ikkje i idrettslaga i nokon særleg grad. Komiteen peikar på at det er dei gode lågterskeltilboda og moglegheitene for den ein-skilde på frivillig basis til å kunne gå seg ein tur og liknande, spesielt i nærmiljøet, som er viktig å stimulere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at omleggingen av tilskuddsordningen til miljøorganisasjoner

bl.a. innebærer at utprega naturfaglige organisasjoner er flytta til post 83 under kap. 1427, og at tilskuddet til FRIFO er flyttet til post 78. Flertallet støtter denne omleggingen.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høyre og Kristeleg Folkeparti peikar på at eit døme på eit lågterskeltilbod som kan få nye grupper og ein-skilde personar til å ta del i friluftsliv er Wild X sitt tilbod til storbyungdom med framandkulturell bakgrunn. Wild X gjev eit tilbod til ungdom om jakt, fiske, fjellturar med vidare på ungdommen sine eiga premissar. Aktiviteten er basert på frivillig arbeid frå engasjerte enkeltpersonar. Wild X er eit døme på at ein med enkle verkemiddel og på eit ubyråkratisk vis når ut til mange ungdommar med innvandrarbakgrunn.

Medlemene i komiteen frå Høyre og Kristeleg Folkeparti viser til at sjølv om mykje av aktiviteten er basert på frivillig arbeid, er det behov for midlar til drift. Desse medlemmene har merka seg at Wild X har falle mellom fleire stolar, mellom anna fordi dei ikkje er, og heller ikkje bør vere, ein medlemsorganisasjon. Desse medlemmene meiner at Wild X driv eit svært viktig tilbod til si målgruppe og at det er viktig å sikre vidare drift av Wild X. Desse medlemmene ber derfor departementet sikre at Wild X får dei nødvendige midla til vidare drift på dagens nivå innanfor dei føreslegne løyvingane over post 74 og 78.

Disse medlemmer mener det er behov for et skikkelig løft for friluftslivet, både når det gjelder forvaltning av skjærgårdsparker, tiltak i friluftsområder samt til friluftslivstiltak for barn og unge. Friluftslivet er ikke lenger selvrekutterende og trenger offentlig støtte. Aktiv forvaltning og tilrettelegging i friluftsområder og skjærgårdsparker er viktig for å bidra til å gjøre friluftsområder attraktive og tilgjengelig for allmennheten, og slik legge til rette for positive friluftsopplevelser og fysisk aktivitet for alle.

Disse medlemmer mener det nå er på tide med en ny stortingsmelding om friluftspolitikk, som kan legge grunnlag for en offensiv og framtidsrettet friluftspolitikk der friluftslivets potensial for trivsel og helse utnyttes til beste for enkeltmennesker og samfunnet.

Desse medlemmene vil peike på at siste gangen det vart lagt fram ei stortingsmelding om friluftsliv, var under regjeringa Bondevik II i 2001. Det er etter desse medlemmene si meining behov for ei ny stortingsmelding som blant anna bør handle om friluftslivet si betydning for folkehelse, sjukefråvær og å få menneske raskare tilbake i jobb. Vidare bør ei ny stortingsmelding også handle om korleis friluftsliv

kan bidra til bedre integrering ved hjelp av tilrettelegging for innvandrere.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en stortingsmelding om friluftspolitikken.»

Desse medlemmene ønsker videre at friluftsliv blir gjenopprettet som et eiga resultatområde i Miljøverndepartementet sitt budsjett, og fremmer følgende forslag:

«Friluftsliv vert gjenopprettet som eige resultatområde i Miljøverndepartementet sitt budsjett.»

Desse medlemmene mener det er behov for å styrke det offentlige bidraget til friluftslivstiltak.

Desse medlemmene er skuffa over at regjeringa i budsjettproposisjonen for 2012 ikkje har foreslege å auke løyvingane til friluftsliv.

Komiteen viser til at allemannsretten er en viktig del av norsk kultur og tradisjon.

Komiteen viser til Stortingets behandling av Prop. 88 L (2010–2011) Endringer i friluftsløven, og Stortingets vedtak i den forbindelse om at regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2013, skal foreta en gjennomgang av friluftsløven og andre tilstøtende lover og regelverk med formål å fjerne restriksjoner mot nye friluftsløformer i norsk natur og åpne naturen for nye brukergrupper innenfor økologisk bærekraftige rammer. Komiteen imøteser en slik gjennomgang.

Komiteens medlemmer frå Framstegspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at allemannsretten oppleves i dag som truet av nye brukergrupper som ønsker å ta i bruk naturen på nye måter. I enkelte deler av Rondane er det lagt ned forbud mot terrengsykling fordi fylkesmannen mener villreinen blir redd av å se folk på sykkel. På Jæren i Rogaland er det nedlagt forbud mot å surfe langs strendene visse tider av året av hensyn til overvintrende sjøfugl. På Hardangervidda er det lagt restriksjoner på bruk av hest i følge. Ifølge reglene må det søkes om løyve fra tre ulike fylkesmenn dersom en ønsker å krysse vidda med flere hester i følge.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet vil ha en reduksjon i støtten til friluftslivsorganisasjonene, da det er betenkelig at mange organisasjoner får over halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet.

Disse medlemmer viser til Framskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 78 Tilskudd til interkommunale fri-

luftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv med 4 mill. kroner.

Medlemene i komiteen frå Høyre viser til Høyre sitt alternative statsbudsjett for 2012 der det er foreslege å auke løyvinga til friluftstiltak over post 31 med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke bevilgningen til tiltak i friluftsområder med 15 mill. kroner – og til friluftslivstiltak med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til skjærgårdsparker med 10 mill. kroner.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Det foreslås bevilget 448,897 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 4,4 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen peker på at Riksantikvaren er direktorat for kulturminneforvaltning og Miljøverndepartementets rådgivende og utøvende faginstans for forvaltning av kulturminner, kulturmiljø og det kulturhistoriske innholdet i landskapet. Komiteen viser til at vern av kulturminner er viktig for å forstå norsk kulturarv og historie.

Komiteen viser til at Riksantikvaren har en rådgivende funksjon overfor annen offentlig forvaltning, allmennheten og næringslivet, og skal stimulere eiere og næringsliv til økt verneinnsats og verdiskaping. Riksantikvarens virkemidler er særlig knyttet til gjennomføringen av ti bevaringsprogram for nasjonalt viktige kulturminner. Riksantikvarens virkemidler skal også stimulere til at kulturminner og kulturmiljø blir tatt i bruk i utvikling av lokalsamfunn og som grunnlag for næringsutvikling.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at mange private gjør en stor innsats for å ta vare på fredede bygninger og andre kulturminner. Disse medlemmer mener regjeringen i for liten grad legger til rette for å bedre situasjonen for fredede bygg i privat eie, og at det bør gis insitamenter som oppmuntrer til jevnt og godt vedlikehold for å bevare slike bygninger.

Disse medlemmer mener at det bør legges opp til en ordning med et skatteinsitamenter for bevaring av slike bygninger, som vil gjøre det mer attraktivt og enklere for private eiere å gjennomføre nødvendig og ønsket bevaring.

Disse medlemmer mener at restaureringsutgifter man har ved å ta vare på vår felles kulturarv må

gis skattemessige fradragmuligheter. Disse medlemmer mener det ikke skal være adgang for kommunene til å kreve eiendomsskatt på fredete bygninger.

Disse medlemmer mener videre at eiere som får bruksverdien av sin eiendom redusert som følge av fredning, skal få økonomisk erstatning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at «Driftsutgifter» kan reduseres gjennom redusert aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftskostnader med 12 mill. kroner.

Disse medlemmer påpeker viktigheten av at det bør legges strengere kriterier til grunn før iverksetting av tiltak under «Spesielle driftutgifter» når det gjelder gjennomføring av konkrete vernetiltak på fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, herunder bygninger og anlegg, kulturlandskap, arkeologiske kulturminner, kystkultur og fartøyvern. I stedet bør skatte- og avgiftssystemet stimulere til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold i bygningsarven. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 21 Spesielle driftsutgifter med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at Samisk kulturminnevern må komme under samme ordning som øvrig kulturminnevern. Samisk kulturminnevern forutsettes ivaretatt under poster for øvrig kulturminnevern. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 50 Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid med litt over 3 mill. kroner.

Disse medlemmer mener private eiere må kompenseres for pålagte tiltak av det offentlige. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke post 72 Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er meget viktig med brannsikring og beredskapstiltak. Disse medlemmer vil derfor ytterligere styrke brannsikring av historisk trehusbebyggelse. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke post 73 Brannsikring og beredskapstiltak med 15 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er viktig å støtte arbeidet for å bevare de mobile og flytende kulturminnene gjennom frivillig dugnadsarbeid i organisasjoner og lag. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet alternative budsjett for 2012 hvor

det foreslås å øke post 74 Fartøyvern med 6,5 mill. kroner.

Disse medlemmer er negative til utviklingen innen vern av arkeologiske kulturminneverdier. Disse medlemmer savner en proporsjonalitetsvurdering i skjæringspunktet mellom arkeologiske kulturminneverdier og lokaldemokratiet. Bevilgningen på denne posten bør ikke øke utover bevilgningen for 2011. For øvrig må generell effektivisering og avbyråkratisering legges til grunn. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 78 Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om statens økonomiske ansvar for arkeologiske utgravninger når dette påkreves på privat eiendom.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at hovedtrekkene for kulturminnepolitikken ble trukket opp i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner og Innst. S. nr. 227 (2004–2005). Disse medlemmer vil understreke betydningen av å følge opp ambisjonen om at alle fredete bygninger skal ha et akseptabelt vedlikeholdsnivå innen 2020 med tilstrekkelige ressurser.

Disse medlemmer har merket seg at Riksantikvaren i Aftenposten 7. oktober 2010 var kritisk til om regjeringens forslag til bevilgninger i statsbudsjettet for 2011 var tilstrekkelig for å oppnå dette målet. Disse medlemmer registrerer at til tross for denne kritikken fra Riksantikvaren er det ingen realvekst på kulturminneområdet i statsbudsjettet for 2012.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2012 er foreslått å innføre regnskapsligning for eiere av private vernede bygninger, slik at det blir mulig å trekke fra kostnader knyttet til restaurering av fredede bygninger på skatten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til opplysninger fra Riksantikvarens utviklingsnett om at to av tre kommuner i Norge ikke har vedtatt plan med fokus på kulturminner og kulturmiljøer, og at mange av de vedtatte planene er av eldre dato. Samtidig vet vi at mange kommuner ønsker seg kulturminneplaner for bedre å kunne forvalte kulturminneverdiene i kommunen.

Dette medlem viser til at plan- og byggesaksbehandlere med en slik plan lettere vil kunne ta hensyn til disse verdiene. Med en kulturminneplan vil kultur- og skoleetatene kunne bruke kulturminnene til å skape gode opplevelser, næringslivet kan utvikle gode tilbud basert på kulturarven og eiere og andre berørte får større forutsigbarhet og muligheter for hjelp og støtte til bruk og vedlikehold. Dette medlem mener kommunene må gis sterkere insentiver til å utarbeide kulturminneplaner, og foreslår opprettelse av en ny tilskuddsordning.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjettforslag hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til en ny tilskuddsordning for utarbeidelse av kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljø i norske kommuner.

PILEGRIMSLED OG PILEGRIMSSATSING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Miljøverndepartementet høsten 1992 startet arbeidet med kartfesting, rydding og merking av pilegrimsledene i Norge med «Prosjekt Pilegrimsleden», under ledelse av Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren. Her ble det gjort et grunnleggende og viktig arbeid, og den første leden fra Oslo til Trondheim og Stiklestad var ferdig og ble åpnet i 1997 av HKH kronprins Haakon. I 2008 ble Nidaros Pilegrimsgård etablert, og i 2010 ble fem regionale pilegrissentra opprettet i Oslo, Granavollen, Hamar, Hundorp og Dovre. Samtidig ble Pilotprosjekt Pilegrimsleden etablert som en del av Verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet fra 2007 til 2010. I 2011 ble Midlertidig nasjonalt senter (NPS) under Riksantikvaren opprettet i Trondheim med et budsjett på 3,1 mill. kroner finansiert i et samarbeid mellom Miljøverndepartementet/Riksantikvaren, FAD, fylkeskommuner og Trondheim kommune.

Flertallet viser til at pilegrimsledene i Danmark, Sverige og Norge fikk status som europeisk kulturvei under Europarådet i 2010, med navnet St. Olavsveiene (the Route of St. Olav Ways, Cammini de San Olav Norwegiae), etter en søknadsprosess hvor Sør-Trøndelag fylkeskommune finansierte arbeidet som ble utført av Nidaros Pilegrimsgård.

Flertallet viser til at pilegrimssatsingen kan gi inspirasjon og optimisme til å utvikle lokal natur- og kulturarv som viktige bærebjelker i utviklingen av lokalsamfunnet. Pilegrimsvirksomheten er i stor grad en kulturell aktivitet. Pilegrimsleden er veien mellom kulturminner, museer, festivaler, lokal kultur, tradisjonsmat, sentrale immaterielle verdier som vårt samfunn er tuftet på. Pilegrimsvandring er sport, idrett og friluftsliv. Nasjonalt pilegrimssenter ble til-

delt Den norske friluftslivsprisen for 2011. Pilegrimsvirksomheten er avhengig av frivilligheten. Lokale lag og foreninger er avgjørende suksessfaktorer for pilegrimsleden. Flertallet mener det må sørges for ivaretagelse av statusen som europeisk kulturvei for pilegrimsledene.

Flertallet viser til at Riksantikvaren i 2011 etablerte et midlertidig, nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim.

Flertallet viser til at det i årets budsjettproposisjon fra Miljøverndepartementet redegjøres for at det i 2010 og 2011 har vært arbeidet med å utvikle en nasjonal pilegrimsstrategi under ledelse av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Målet er at strategien skal bli ferdig i løpet av 2011. I 2012 vil det i samarbeid mellom Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet og andre berørte departementer bli vurdert å etablere en varig driftsorganisasjon som skal koordinere pilegrimsarbeidet gjennom et permanent, nasjonalt pilegrimssenter.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det over noen år har blitt utviklet en mer bevisst politikk om styrking av pilegrimstradisjonene i landet vårt. Utviklingen har imidlertid ikke vært så god som den kunne og burde vært. Det er et stort potensial som ikke blir tatt ut på grunn av for liten satsing. Dette medlem mener en sterkere satsing på pilegrimstradisjonen er viktig for å synliggjøre den kristne arvets betydning i landet vårt, samtidig som det også kan gi betydelig merverdi på andre områder.

Dette medlem har store forventninger til den varslede pilegrimsstrategien, og mener det er på høy tid å få etablert en varig driftsorganisasjon og et permanent nasjonalt pilegrimssenter. Det er viktig at pilegrimssaken følges opp av flere departementer, og ikke svekkes fordi departementene ikke klarer å jobbe sammen.

Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Det foreslås bevilget 59,480 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er det samme som i saldert budsjett 2011. Bevilgningsforslaget på post 50 Til disposisjon på kulturminnetiltak, tilsvarer den samlede avkastningen av kapitalen i Norsk Kulturminnefond som er budsjettert under kap. 4432 post 85 Avkastning fra Norsk kulturminnefond.

Post 90 Fondskapital behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Komiteen vil peke på at målet med Norsk kulturminnefond er at det skal legges til rette for økt samspill mellom offentlige og private midler til vern og utvikling av fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer. Ordningen skal stimulere til økt

verneinnsats fra eiere og næringsliv, og til mer effektive samarbeidsformer mellom offentlige og private aktører.

Komiteen viser til at midlene fra fondet skal komme i tillegg til de ordinære bevilgningene til kulturminneformål, og at dette vil stimulere til økt innsats for kulturminnevern fra private, men også fra næringslivet.

Komiteen viser til at kulturminner og kulturmiljø representerer store verdier både for den enkelte og for samfunnet. Komiteen viser til at kulturminnefondet skal videreføre samarbeidet med Riksantikvaren når det gjelder bevaringsprogrammet for fredede kulturmiljøer, og utvikle metoder for verdiskaping med grunnlag i kulturminner og kulturmiljøer.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2012 foreslår å styrke fondskapitalen i Norsk kulturminnefond med 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er glad for at Stortinget i løpet av forrige periode klarte å følge opp vedtaket fra St.meld. nr. 16 (2004–2005) Innst. S. nr. 227 (2004–2005) Leve med kulturminner om å gjennomføre en opptrapping av fondskapitalen i Norsk kulturminnefond slik at fondskapitalen nå er oppe i 1,4 mrd. kroner. Avkastningen fra Kulturminnefondet bidrar med 59 mill. kroner til kulturminnetiltak i 2012, men behovet er langt større.

Dette medlem vil påpeke at det er stort behov for bedre rammevilkår for vedlikehold av fredede bygg i privat eie. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å øke kapitalavsetning til Kulturminnefondet med 200 mill. kroner, samt å bevilge 10 mill. kroner til etablering av en tilskuddsordning for utarbeidelse av kulturminneplaner i kommunene i 2012 (se kap. 1429 Riksantikvaren).

Dette medlem viser også til skatte- og avgiftsopplegget i Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å innføre inntektsfradrag og momskompensasjon for pliktig vedlikehold av fredede bygninger i privat eie fra og med 1. januar 2012. Dette vil frigi nærmere 85 mill. kroner til økt vedlikehold i 2012.

Kap. 1441 Klima- og forurensningsdirektoratet, Klif

Det foreslås bevilget 699,154 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 6,7 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at «Driftsutgifter» kan reduseres gjennom redusert aktivitet, generelle innspa-

rings- og effektiviseringstiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktivitet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 1 Driftsutgifter med nærmere 17 mill. kroner.

Disse medlemmer vil påpeke at den statlige støtten til organisasjoner er fordelt på et stort antall poster. Dette gjør at det er vanskelig å få oversikt over hvilke organisasjoner som mottar støtte. Posten på dette kapitlet må med fordel kunne flyttes til et annet kapittel hvor all organisasjonsstøtte er samlet under én post. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 71 Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner og informasjon og kompetanseformidling om produksjon og forbruk med nærmere 2,1 mill. kroner.

Disse medlemmer påpeker at intensjonen med miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbrukerinformasjon er god, men dette må kunne dekkes innenfor andre eksisterende poster. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 80 Miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbrukerinformasjon med 1,05 mill. kroner.

KLIMA

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at den antageligvis største utfordringen verden står ovenfor er trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer. Flertallet har merket seg at FNs klimapanel slår fast at dersom man skal unngå at klimasituasjonen kommer ut av kontroll, og gjennomsnittlig temperaturøkning begrenses til 2–3 grader over før-industrielt nivå, må økningen av verdens utslipp av klimagasser stanses, og snus til en nedgang innen 2015, og reduseres med 50–80 pst. av dagens nivå innen 2050. Det er derfor avgjørende at det oppnås enighet om en internasjonal avtale om reduksjon i utslippene av klimagasser. Samtidig er det nødvendig med nasjonal innsats for å redusere klimagassutslippene i tråd med klimaforliket.

Flertallet viser til målsettingen med klimaforliket på Stortinget fra januar 2008 om å redusere de nasjonale klimagassutslippene i Norge innen 2020 med 15–17 millioner tonn CO₂, når opptak i skog er inkludert, i forhold til regjeringens referansebane som ble presentert i revidert nasjonalbudsjett for 2007. Dette innebærer at om lag to tredjedeler av Norges forpliktelse om å kutte de globale utslippene tilsvarende 30 pst. av Norges utslipp i 1990 skal tas nasjonalt. Flertallet understreker at dette er en krevende oppgave som krever en rekke effektive tiltak.

Flertallet har merket seg arbeidet i Klima- og forurensningsdirektoratet med å lede arbeidet med å gjennomgå tiltak som skal gjøre det mulig å oppnå målsettingene i klimaforliket. Flertallet har merket seg at dette arbeidet resulterte i en omfattende sluttrapport, Klimakur 2020, som ble publisert i februar 2010, og der det presenteres ulike valgmuligheter statlige myndigheter har for å nå målsettingene i Klimaforliket og konsekvensene av disse, men hvor det gis ingen anbefalinger om hvilke tiltak som bør iverksettes.

Flertallet viser til at regjeringen lenge har varslet at den vil komme med en stortingsmelding med politisk oppfølging av rapporten fra Klimakur 2020, der regjeringen vil presentere nødvendige tiltak for å nå utslippsmålsettingen i klimaforliket.

Flertallet mener at en viktig del av løsningen på klimautfordringen er å utvikle ny teknologi som gir lavere klimagassutslipp. Flertallet har merket seg at bl.a. Stern-rapporten slo fast at investeringer i mer klimavennlig teknologi antageligvis er den mest lønnsomme investering man kan gjøre. Det er derfor viktig at det offentlige legger til rette for at det blir lønnsomt for private å utvikle miljøteknologi gjennom økonomiske rammebetingelser som kvotehandel eller CO₂-avgift, som setter en pris på klimautslipp og som gjør det lønnsomt å investere i teknologi som gir utslippsreduksjoner, samt setter utslippskrav.

Flertallet mener at også det offentlige må spille en viktig rolle for å utvikle miljøteknologi. Tiltak som etter flertallets mening behøver statlig medfinansiering, er forskning og utvikling av ny teknologi, samt investeringer i å ta ny teknologi i bruk i industrielle prosesser.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringens stortingsmelding om oppfølging av klimaforliket ennå ikke er lagt frem, og at regjeringen har varslet at den først vil komme våren 2012. Det vil da ha gått mer enn fire år siden klimaforliket ble inngått og to år fra rapporten fra Klimakur 2020 med en gjennomgang av utslippsreducerende tiltak i Norge ble presentert. Disse medlemmer vil peke på at jo lenger tid det går før utslippsreducerende tiltak settes i verk, jo dyrere og vanskeligere blir det å redusere klimagassutslippene til et bærekraftig nivå.

Disse medlemmer ser det som hevet over tvil at hoveddelen av de lønnsomme og billige tiltakene identifisert i Klimakur må gjennomføres, dersom Norge skal ha mulighet til å nå målsettingene i klimaforliket. Iverksettelse av disse tiltakene bør derfor ikke utsettes i påvente av en ny klimamelding.

Disse medlemmer viser derfor til Dokument 8:121 S (2009–2010) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Hjemdal, Niko-

lai Astrup og Borghild Tenden om rask iverksettelse av samfunnsøkonomisk lønnsomme klimatiltak fra Klimakur 2020 og oppfølging av klimaforliket. Disse medlemmer viser til at forslaget ikke ble vedtatt, og at regjeringen derfor heller ikke har fremmet de foreslåtte tiltak i budsjettforslagene – hverken for 2011 eller 2012.

Disse medlemmer mener derfor at det bør brukes betydelige midler over statsbudsjettet de nærmeste årene på utvikling og investering i klimavennlig teknologi.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2012 er foreslått å opprette et nytt fond som skal gi investeringsstøtte til investeringer i ny klimavennlig teknologi i norske bedrifter, og at det er foreslått å bevilge 5 mrd. kroner i fondskapital til dette i 2012. Dette kommer i tillegg til de foreslåtte bevilgninger til forskning og utvikling, fangst og lagring av CO₂ og ny fornybar energi.

OPPRYDDINGSTILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til den eksisterende handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn i form av de fylkesvise planene. Disse planene sikrer på en helhetlig måte opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner.

Flertallet vil understreke at prinsippet om at forurenser betaler ligger til grunn for arbeidet med opprydding av forurenset sjøbunn. I tilfeller hvor det ikke finnes en ansvarlig eller hvor det vil være urimelig å pålegge denne å dekke kostnadene fullt ut, bidrar imidlertid staten med penger. I første rekke skal altså oppryddingen finansieres på annen måte enn over statsbudsjettet.

Flertallet peker på at arbeidet med å rydde opp i forurenset jord eller sjøbunn har vist seg å være både svært komplisert og tidkrevende, og det har vært vanskelig å forutsi behovet for bevilgninger fra år til år.

Flertallet viser til at bevilgningene til oppryddingsarbeidet i 2012 er 64,7 mill. kroner. Dette bidrar til at arbeidet med å rydde opp i forurenset grunn og sjøbunn kan fortsette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti understreker viktigheten av en systematisk oppfølging av oppryddingstiltak for vann, grunn og sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter. Disse medlemmer er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter.

Mye er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Mattilsynet advarer mot spising av fisk og skalldyr fra over 30 fjordområder langs kysten. Fjordene er forurenset med alt fra PCB til tungmetaller og dioksiner. Mange lokalsamfunn sliter med forurensede fjorder. At forurensningen får ligge, svekker også Norges omdømme som kyst- og fiskerinasjon.

Disse medlemmer ser at det må foretas nøye forhåndsvurderinger før en kan sette i gang opprydding på den enkelte lokalitet, men understreker at det er viktig at det holdes godt tempo i dette arbeidet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke tilstrekkelig opp. I stedet er det i budsjettproposisjonen foreslått en betydelig reduksjon i bevilgningene til oppryddingstiltak. Dette skjer etter en kraftig reduksjon også i statsbudsjettet for 2011. Denne reduksjonen gjør at det viktige arbeidet med å fjerne miljøgifter fra norske fjorder, havner og innsjøer blir forsinket.

Disse medlemmer har merket seg at tidligere reduksjoner i bevilgningene til oppryddingstiltak ble begrunnet med at for mange av tiltaksplanene vil en først i 2010/2011 ha kommet langt nok til at større oppryddingstiltak kan settes i gang, og de største kostnadene vil først komme i perioden fra 2011 og utover. Disse medlemmer viser her blant annet til Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2010 der det heter:

«For mange av tiltaksplanene vil en først i 2010/2011 ha kommet langt nok til at det er faglig forsvarlig å sette i verk større oppryddingstiltak, og de største kostnadene vil først komme i perioden fra 2011 og utover. Tiltak i forurenset sjøbunn vil når prosessen kommer så langt, være svært dyre.»

Likevel er det foretatt kraftige reduksjoner i bevilgningen til oppryddingstiltak nettopp i statsbudsjettene for 2011 og 2012, i de årene da det tidligere var varslet at det var da de store kostnadene ville komme.

Disse medlemmer vil understreke at fremdriften i oppryddingsarbeidet er regjeringens ansvar.

Disse medlemmer mener videre at det er behov for en handlingsplan for opprydding og finansiering av giftopprydding i fjorder og sedimenter.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner.»

Disse medlemmer forutsetter at de kraftig reduserte bevilgningene til oppryddingstiltak i grunn

og sedimenter ikke vil gå ut over oppryddingsarbeidet i Vansjø og Jærvassdragene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i løpet av de to siste årene har halvert bevilgningene til oppryddingstiltak i grunn og sjøbunn fra 158,5 mill. kroner i 2010 til 64,7 mill. kroner i 2012. Fra 2011 til 2012 er bevilgningen redusert med nærmere 20 mill. kroner. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å prioritere opprydding av tidligere tiders forurensning av sjøbunn i havner og fjorder for å hindre opptak, spredning og opphopning av farlige miljøgifter i næringskjeden.

Disse medlemmer viser til at Morsa sammen med Jærvassdragene siden 2005 har fått midler fra post 39 på Klima- og forurensningsdirektoratets budsjett. På hvert budsjett siden 2005 har det vært øremerket 6 mill. kroner til Morsa og Jæren. Fordelingen har vært henholdsvis 4 mill. kroner til Morsa og 2 mill. kroner til Jæren.

Disse medlemmer er bekymret for at de kraftig reduserte bevilgningene til oppryddingstiltak i 2012 vil kunne medføre redusert støtte til Vansjøarbeidet (Morsa). Av de 64 mill. kroner som er avsatt på post 39 i 2012 er 8 mill. kroner øremerket til tre utvalgte vassdrag med særlige miljøutfordringer, spesielt Haldenvassdraget, Vansjø og Jærvassdragene. Ifølge en pressemelding fra Miljøverndepartementet ved lanseringen av statsbudsjettet vil Haldenvassdraget få inntil fire millioner kroner av den samlede potten. Det kan bety at støtten til Vansjøarbeidet blir redusert fra 4 til 2 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at en reduksjon i støtten kan bli dramatisk blant annet for overvåkingen av vassdraget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, er tilfreds med at Haldenvassdraget er tilgodesett med 4 mill. kroner for 2012, og viser til det grundige arbeidet og engasjementet som er vist lokalt i dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil understreke betydningen av at innsatsen knyttet til Jærvassdraget og Vansjø ikke fortrenses av nye prosjekter som Haldenvassdraget. Disse medlemmer viser til svarbrev til komiteen fra miljø- og utviklingsministeren datert 29. november 2011, hvor det opplyses at Haldenvassdraget er tilgodesett med 4 mill. kroner, mens fordelingen på henholdsvis Jærvassdraget og Vansjø ennå ikke er avklart.

Disse medlemmer mener det vil være fornuftig å styrke bevilgningene knyttet til Haldenvassdraget etter hvert som behovet for tiltak i de to andre

vassdragene reduseres, og er derfor uenig i den prioriteringen regjeringen legger til grunn.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er bekymret for at regjeringen ikke ser ut til å anerkjenne Morsas viktige rolle som pilotvassdrag som andre kan lære av. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til oppryddingstiltak med 18,8 mill. kroner i 2012.

VRAPANT

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, peker på at formålet med vrakpanten er å sikre at kasserte kjøretøyer leveres til godkjent mottak og ikke henses i naturen. Vrakpanten fungerer i henhold til formålet.

Flertallet viser til at vrakpanten er foreslått økt til 2 000 kroner i 2012 for å sikre fortsatt høy returgrad.

Flertallet vil for øvrig avvente en redegjørelse om vrakpantordningen i regjeringens varslede melding om avfallspolitikken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener en bilpark med lav gjennomsnittsalder vil kunne ha en positiv miljøeffekt, da nyere biler oftere er utviklet med teknologi som reduserer utslipp og negativ miljøpåvirkning. Disse medlemmer mener det vil være fornuftig med en prinsipdiskusjon om vrakpantpolitikk i Stortinget.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget om vrakpantpolitikk.»

Kap. 1445 Miljøvennlig skipsfart

Det budsjetteres med 4,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er det samme som i saldert budsjett 2011.

Kap. 1447 Miljøhensyn i offentlige innkjøp

Det budsjetteres med 18,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er det samme som i saldert budsjett 2011.

Komiteen viser til at Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) ble opprettet under Fornyings- og administrasjonsdepartementet 1. januar 2008. Komiteen viser til at hovedarbeidsområdet for direktoratet innenfor Miljøverndepartementets ansvarsområde vil være miljøbevisste offentlige nyanskaffelser. Direktoratet har ansvar for å følge

opp handlingsplanen for miljø og samfunnsansvar i offentlige nyanskaffelser, herunder sikre at miljøhensyn blir integrert som en naturlig del av den generelle innkjøpspolitikken i all offentlig virksomhet.

Komiteen er positiv til at DIFI vil styrke innsatsen innen energieffektivisering i offentlige bygg.

Komiteen merker seg at bevilgningsnivået fra saldert budsjett for 2011 videreføres i statsbudsjettet for 2012.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at miljøhensyn burde kunne tas uten ekstra kostnad. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012 hvor det foreslås å redusere post 21 Spesielle driftsutgifter med 18 mill. kroner.

KAP. 1448 RADIOAKTIV FORURENSNING I DET YTRE MILJØ

Det foreslås bevilget 11,214 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 1,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen viser til at Statens strålevern er Miljøverndepartementets direktorat på området radioaktiv forurensning og annen stråling i det ytre miljø, og forvalter som ledd i dette de delene av stråle- og miljøvernlovgivningen som regulerer dette fagområdet. Strålevernet har også ansvaret for faglig utredningsvirksomhet og tilsyn med radioaktiv forurensning og for å koordinere nasjonal overvåking av radioaktiv forurensning i det ytre miljø. Dette blir gjennomført i samarbeid med andre relevante institusjoner og fagmiljø.

KAP. 1465 STATENS KARTVERK, ARBEID MED TINGLYSING OG NASJONAL GEOGRAFISK INFRASTRUKTUR

Det foreslås bevilget 630,917 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er en økning på 4,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

Komiteen legger vekt på den overordnede målsettingen om at Norge skal ha en formålstjenlig infrastruktur for sjø- og landområder med tilgjengelig geografisk informasjon.

Komiteen peker på at nøyaktige sjøkart er en forutsetning for trygg og sikker skipstrafikk. God kartlegging er også en forutsetning for godt redningsarbeid på sjøen, uansett om det er menneskeliv eller miljøet man skal redde.

Komiteen viser til at regjeringen i mai 2010 bevilget 60 mill. kroner til en fiberoptisk kabel mellom Ny-Ålesund og Longyearbyen på Svalbard. Vedtaket om fiberkabel henger sammen med Statens kartverks foreslåtte modernisering og utbygging av

nytt jordobservatorium og antenne i Ny-Ålesund. Statens kartverks Geodetiske Observatorium i Ny-Ålesund og VLBI-antennen er av avgjørende betydning for all jordobservasjon og klimaovervåking. Det geodetiske observatoriet er en del av et globalt nettverk bestående av ca. tretti liknende stasjoner. Blant nettverkets fremste oppgaver er å finne jordens spinnhastighet og spinnaksens vinkling og bevegelser i forhold til stjernehimmelen.

Komiteen viser til at VLBI-antennen nærmer seg slutten av sin levetid og utstyret trenger snarlig modernisering. Gjennom sin plassering på 79 grader nord fremstår stasjonen i Ny-Ålesund som en av de viktigste stasjonene i nettverket, og det vil være kritisk om den på grunn av alder ikke lenger kan levere målinger til blant annet NASA. Det er gjort vesentlige tekniske fremskritt i antennteknologien som en følge av at brukernes behov for mer presise data er gjort raskere tilgjengelig.

Komiteen viser til at Statens kartverk driver et geodetisk observatorium i Ny-Ålesund, og plasseringen så langt mot nord gjør det til en ekstra viktig del av et globalt nettverk. Herfra kartlegges bevegelsene på jordoverflaten, hvor fort jorda roterer og jordas nøyaktige plassering i verdensrommet. Dette gir grunnlag for nøyaktig posisjonering og navigasjon både på jorda og til havs. Målinger herfra bidrar også til nøyaktig posisjonering av ulike satellitter som igjen er viktig for gode data og stor nøyaktighet i kommunikasjon, jordobservasjon, klimaforskning og overvåking. VLBI-antennen (Very Long Baseline Interferometry) i Ny-Ålesund nærmer seg slutten av sin levetid, og utstyret trenger snarlig modernisering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener regjeringen snarest må sikre tilstrekkelig finansiering av den planlagte modernisering og utbygging av nytt jordobservatorium og antenne i Ny-Ålesund.

Komiteen viser til at Statens kartverk planlegger en oppgradering av observatoriet med ny teknologi og vil understreke at kvaliteten i arbeidet som gjøres ved observatoriet har betydning for mange viktige samarbeidspartnere både nasjonalt og internasjonalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at Statens kartverk har søkt Miljøverndepartementet om 170 mill. kroner til en oppgradering av stasjonen i Ny-Ålesund for å møte samfunnets krav om økt grad av nøyaktighet og kontinuerlig observasjon.

Kap. 2465 Statens kartverk

Det budsjetteres med 12,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er tilsvarende som i saldert budsjett 2011.

Komiteen peker på at Statens kartverk skal være et tydelig nasjonalt fagorgan innen sitt fagområde.

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som gjøres blant annet for å utvikle en internasjonal elektronisk karttjeneste, som vil styrke tryggheten til sjøs.

KAP. 1471 NORSK POLARINSTITUTT

Det budsjetteres med 246,414 mill. kroner på dette kapitlet for 2012, som er det samme som i saldert budsjett 2011.

Komiteen har merka seg at Norsk Polarinstitutt (NP) er den sentrale statsinstitusjonen for kartlegging, miljøovervåking og forvaltningsretta forskning i Arktis og Antarktis. Norsk Polarinstitutt er også fagleg og strategisk rådgivar for den sentrale forvaltninga og fagleg rådgivar for miljødirektorata og Sysselmannen på Svalbard i polarspørsmål.

Komiteen viser til at Norsk Polarinstitutt har viktige oppgaver i arbeidet med gjennomføring av den heilskaplege forvaltningsplanen for Barentshavet, i tillegg til å sjå til at miljøforvaltninga er aktivt til stades i Arktis.

Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti syner til at budsjetta til Norsk Polarinstitutt er stramme, og bør i større grad synleggjere dei framtidige utfordringane som direktoratet vil få, blant anna med klimautfordringar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener man må investere i radioteleskop i Ny-Ålesund. Manglende oppfølging av bl.a. dette prosjektet gjør regjeringens nordområdesatsing til mer retorikk enn handling. En foreslått bevilgning er ment som støtte til oppstart av prosjektet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2012, hvor det over kap. 1471 Norsk Polarinstitutt, foreslås ny post 30 som bevilges med 6 mill. kroner.

Kap. 1472 Svalbard miljøvernfond

Det foreslås bevilget 11,73 mill. kroner til dette fondet for 2012, som er det samme som i saldert budsjett 2011.

Kap. 1474 Fram - Nordområdesenter for klima- og

miljøforskning

Det foreslås bevilget 37,099 mill. kroner for 2012, som er en økning på 0,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2011.

3. Forslag fra mindretall, rammeuavhengige forslag**Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:***Forslag 1*

Stortinget ber regjeringen legge frem en oversikt over behovet for flom- og rassikring, med tilhørende strategi og statlig opptrappingsplan for hvordan situasjonen skal møtes.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for kompensasjon for flom, ras og naturskade til kommunene med sikte på at staten tar et større økonomisk ansvar når kommuner rammes uforholdsmessig hardt.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme sak om incentiver til energisparing i husholdning og næringsliv. I saken utredes tre alternative ordninger; skattefradrag (ROT fradrag) og hvite sertifikater og en utvidet støtteordning.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa om seinast i forbindelse med framlegginga av statsbudsjettet for 2013 komme med ei vurdering om ein i tildelingskriteria for storleiken av det årlege statlige tilskottet til nasjonalparksentra også bør inkludere det totale investeringsnivået ved kvart einskild senter.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget om vrakpantpolitikk.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 7*

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding som inneholder en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvensene av gjennomførte og planlagte skogvernsprosesser.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme en sak om statens økonomiske ansvar for arkeologiske utgravninger når dette påkreves på privat eiendom.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:*Forslag 9*

Stortinget ber regjeringen fremme en stortingsmelding om friluftspolitik.

Forslag 10

Friluftsliv vert gjenoppretta som eige resultatområde i Miljøverndepartementet sitt budsjett.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 11*

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 12

(Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2012 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	154 499 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 72</i>	67 921 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	10 200 000	
	72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	7 000 000	
1810		Oljedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	232 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	220 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Driftsutgifter	441 150 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	71 500 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under postene 60 og 72</i>	100 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under postene 22 og 72</i>	14 000 000	
	70	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	15 300 000	
	72	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under postene 22 og 60</i>	32 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	42 500 000	
	50	Overføring til Energifondet	1 016 000 000	
1830		Forskning		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	28 000 000	
	50	Norges forskningsråd	718 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	12 950 000	
1832		Internasjonalisering		
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	23 700 000	
1833		CO ₂ -håndtering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	996 000 000	
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres, kan nyttes under post 73</i>	2 000 000	
	50	Overføring til fond for CLIMIT	80 800 000	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	92 000 000	
	71	Forskningstjenester TCM DA, <i>kan overføres</i>	1 088 000 000	
	72	Lån, TCM DA, <i>kan overføres</i>	577 000 000	
	73	Tilskudd, CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	8 000 000	
1870		Petoro AS		
	70	Administrasjon	281 200 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	30	Investeringer	25 000 000 000	
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 300 000	
2490		NVE Anlegg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-56 000 000	
		2 Driftsutgifter	49 500 000	
		3 Avskrivninger	5 400 000	
		4 Renter av statens kapital	1 100 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
		Totale utgifter		31 466 520 000
Inntekter				
4800		Olje- og energidepartementet		
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 520 000	
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 250 000	
4810		Oljedirektoratet		
	1	Gebyrinntekter	23 700 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	66 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Gebyrinntekter	65 000 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	71 500 000	
	40	Flom- og skredforebygging	14 000 000	
4825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon		
	85	Fondsavkastning	996 000 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet		
	50	Overføring fra fondet	149 400 000	
4833		CO ₂ -håndtering		
	80	Renter, TCM DA	101 000 000	
	85	Fondsavkastning	91 800 000	
	86	Avdrag, TCM DA	612 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	169 500 000 000	
	2	Driftsutgifter	-31 600 000 000	
	3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 300 000 000	
	4	Avskrivninger	-17 300 000 000	
	5	Renter av statens kapital	-6 900 000 000	111 400 000 000
	30	Avskrivninger		17 300 000 000
	80	Renter av statens kapital		6 900 000 000
5490		NVE Anlegg		
	1	Salg av utstyr mv.	500 000	
		Totale inntekter		137 804 770 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 3
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan overskride bevilgningen under kap. 1810 Oljedirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 100 mill. kroner mot tilsvarende inntekt under kap. 4810 Oljedirektoratet, post 4 Salg av undersøkelsesmateriale.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2012 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksje-

poster, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

2. godkjenne utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

V

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	400,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser ut over gitt bevilgning

1. Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7,0 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	80,0 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50,0 mill. kroner
	60	Tilskudd til skredforebygging	10,0 mill. kroner
	72	Tilskudd til skredforebygging	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10,0 mill. kroner
1833		CO ₂ -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20,0 mill. kroner
1870		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

2. Olje- og energidepartementet i 2012 kan pådra staten forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 1833 CO₂-håndtering, post 21 Spesielle driftsutgifter, knyttet til skadeløserklæring i avtaler som berører planlegging og forberedelse av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad.

VIII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettlige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

IX

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

X

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2012 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled.

XI

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

XII

Forpliktelser knyttet til petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2012 ved eventuell norsk statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel kan:

1. pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten innenfor en total økonomisk ramme på 1,5 mrd. kroner, herunder yte innskuddskapital, lån og stille garantier.
2. etablere en ny organisatorisk enhet, eiet av den norske stat, som direkte eller indirekte skal eie eierandeler i rettighetshaverselskaper i Island.

XIII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2012 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XIV

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XV

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XVI

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003–2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvin-

ningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XVII

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2012 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVIII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

XIX

Lån til TCM DA

Stortinget samtykker i at lån til TCM DA aktiveres i statens kapitalregnskap.

Rammeområde 13**(Miljø)****I**

På statsbudsjettet for 2012 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1400		Miljøverndepartementet		
	1	Driftsutgifter	238 905 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	147 532 000	
	22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	49 577 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	46 837 000	
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	3 700 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>	31 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	21 346 000	
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	4 000 000	
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	81	Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	29 000 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking		
	21	Miljøovervåking og miljødata	171 458 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	158 759 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	167 518 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 548 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene ...	20 188 000	
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	14 900 000	
	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	8 920 000	
1425		Vilt- og fisketiltak		
	1	Driftsutgifter	27 500 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	8 900 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	43 500 000	
1426		Statens naturoppsyn		
	1	Driftsutgifter	124 103 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 000 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene og landskapsverneområdene, <i>kan overføres</i>	23 391 000	
	31	Tiltak i naturreservat og utvalgte kulturlandskap i jordbruket, <i>kan overføres</i>	38 502 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	23 695 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Driftsutgifter	196 205 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	301 263 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	36 405 000	
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	24 500 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i> .	17 950 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	154 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	119 981 000	
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000	
	71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755 000	
	73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovvilt- forvaltningen, <i>kan overføres</i>	68 100 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 693 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 107 000	
	76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	78	Tilskudd til interkommunale friluftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv, <i>kan overføres</i>	17 075 000	
	81	Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 000 000	
	82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 000 000	
	83	Naturfaglige organisasjoner	3 445 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	117 512 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	30 915 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 093 000	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	225 112 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	43 712 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 000 000	
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighets- utøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 500 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	59 480 000	
1441		Klima- og forurensningsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	337 786 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	20 095 000	
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 025 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	64 760 000	
	71	Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner og informasjon og kompetanseformidling om produksjon og forbruk	2 118 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	221 320 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
	80	Miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbrukerin- formasjon	1 050 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 000 000	
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp		
	21	Spesielle driftsutgifter	18 000 000	
1448		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø		
	1	Driftsutgifter	11 214 000	
1465		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur		
	1	Driftsutgifter	194 431 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	436 486 000	
1471		Norsk Polarinstitut		
	1	Driftsutgifter	186 521 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 395 000	
	50	Stipend	498 000	
1472		Svalbard miljøvernfond		
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	11 730 000	
1474		Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70</i>	4 099 000	
	50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 70</i>	13 000 000	
	70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 50</i>	20 000 000	
2465		Statens kartverk		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-964 917 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	948 785 000	
		3 Avskrivninger	13 930 000	
		4 Renter av statens kapital	2 202 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		4 893 463 000
Inntekter				
4400		Miljøverndepartementet		
	2	Ymse inntekter	358 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	1 474 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4426		Statens naturoppsyn		
	1	Ymse inntekter	151 000	
	2	Oppdragsinntekter	105 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Ymse inntekter	3 138 000	
	9	Internasjonale oppdrag	7 986 000	
	54	Gebyrer	4 298 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	4 052 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 498 000	
4432		Norsk kulturminnefond		
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	59 480 000	
4441		Klima- og forurensningsdirektoratet		
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 161 000	
	4	Gebyrer	40 759 000	
	5	Leieinntekter	343 000	
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvern-avdelinger	22 000 000	
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	10 600 000	
	9	Internasjonale oppdrag	5 958 000	
4465		Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur		
	1	Gebyrinntekter tinglysing, borettslag	59 000 000	
	2	Gebyrinntekter tinglysing, fast eiendom	989 000 000	
4471		Norsk Polarinstitut		
	1	Salgs- og utleieinntekter	9 389 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	51 748 000	
	21	Inntekter, Antarktis	11 559 000	
		Totale inntekter		1 285 057 000

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 85
kap. 1441 post 1	kap. 4441 postene 4, 5, 6 og 9
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 2
kap. 1465 post 1	kap. 4465 post 1
kap. 1471 post 1	kap. 4471 postene 1 og 3
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

III

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet, post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan omdisponere inntil 10 mill. kroner mel-

lom kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur, post 1 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan fravike spesifikasjonene under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat, ved bruk av reguleringsfondet.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelsen	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgardsparker mv.	7,00 mill. kroner

2. av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	55,00 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	10,30 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	350,00 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	140,00 mill. kroner
	76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre	2,00 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	35,00 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,00 mill. kroner
	74	Fartøyvern	12,00 mill. kroner

VIII

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2012 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning under kap. 1441 Klima- og forurensningsdirektoratet, post 39 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 25 mill. kroner.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 5. desember 2011

Erling Sande

leder og ordf. for kap. 1800 og 4800

Per-Willy Amundsen

ordf. for kap. 1830

Bendiks H. Arnesen

ordf. for kap. 1441, 1833, 2442, 4441 og 4833

Nikolai Astrup

ordf. for kap. 1400, 1448 og 4400

Jon Georg Dale

ordf. for kap. 1425, 1465 og 2465

Line Henriette Hjemdal

ordf. for kap. 1432, 1447, 2440, 4432 og 5440

Espen Granberg Johnsen

ordf. for kap. 1426, 4426 og 4829

Bjørn Lødemel

ordf. for kap. 1471 og 4471

Siri A. Meling

ordf. for kap. 1810, 1870 og 4810

Henning Skumsvoll

ordf. for kap. 1429 og 4429

Tor-Arne Strøm

ordf. for kap. 1445, 1472, 1820, 1825, 2490, 4820, 4825 og 5490

Eirin Sund

ordf. for kap. 1410 og 1832

Snorre Serigstad Valen

ordf. for kap. 1427, 1474 og 4427

Karin Yrvin

ordf. for kap. 1410 og 1832